

EL MOTORET

CURS 2019-2020

IES SOLLANA Núm. 13

Alba Galbis

Diana Radita

Guillem Sòria

ÍNDEX

Editorial	3	DEPARTAMENT DE CIÈNCIES.....	18
AMPA.....	5	DEPARTAMENT DE LLENGÜES	30
L'IES Sollana, 55 dies de classe en confinament	6	DEPARTAMENT DE MÚSICA	32
La nova pàgina web	8	DEPARTAMENT D'ECONOMIA I EMPRESARIALS.....	32
Pla de dinamització lectora.....	9	Alumnat actiu. Corresponsals de la Mancomunitat	33
IES de Sollana a la "Lliga de debat"	10	DEPARTAMENT DE PLÀSTICA.....	34
Grup de mediació	11	Tòpics	37
Programa tutor major	13	Les classes en línia	39
Projecte eTwinning	14	Col·laboracions alumnat-professorat.....	41
Eixida Francès	15	Dia de l'esport.....	52
Activitats a les Corts Valencianes	15	Comiat a l'alumnat 4t d'ESO I FPB.....	53
Patis Actius.....	16	Crònica de la tutoria.....	60
Visita al CEE Carmen Picó d'Alzira	16	Comiat del professorat.....	64
Muvm i centre històric de València	17	El nostre IES en fotos	70
Acudits divertits	17		

Portada i contraportada: Mª José Perpiñá i l'alumnat d'EPV

Coordinació: Raquel Donet

Maquetació: Fent Impressió. C/ La Punta, 41 - SUECA. Tel. 677346989 - info@fentimpressio.net

IES Sollana, juny 2019 - D.L. V-2104-2010

EDITORIAL

El virus que ho va canviar tot

Els llibres no supleixen la vida, però la vida tampoc no supleix els llibres

Joan Fuster

Qui ens ho anava a dir, quan començarem el curs, que tot acabaria sent tan diferent.

Qui ens ho anava a dir, aquell primer dia al mes de setembre, quan rebíem tot aquell torrent de vida que és el nostre alumnat: els nous alumnes de Primer, amb els seus ulls ben oberts, atenent expectants les indicacions dels seus “tutors majors” de cursos superiors, que els ajudarien a aclarir-se en aquest món desconegut de la Secundària, almenys durant les primeres setmanes. I l'alumnat de Quart d'ESO i Segon d'FPB, amb el seu posat de joves-veterans, autèntics “amos” de l'Institut, fent plans ja des del primer dia sobre el seu viatge i la seua graduació... i tota la resta d'alumnes, alegria exuberant en la retrobada del primer dia, rialles i complicitats per tots els espais del centre, projectes, expectatives, il·lusions. Pocs dies abans també, en el càlid retrobament entre el professorat, sovint féiem broma entre nosaltres afirmant que, després de tantes incidències de salut que hi va haver al curs anterior, aquest any, necessàriament, hauria de ser millor. Qui ens ho anava a dir llavors a tot l'equip professional, aquells primers dies, quan vam

somiar, pensar i preparar tot tan meticulosament per a ells i per a elles.

Perquè, com ens passa tots els cursos, vam començar el curs amb energies renovades i amb un munt de projectes en l'agenda que prompte van anar agafant forma. I això que partíem amb les incerteses que provocaven els canvis en l'organització del centre, les novetats en l'equip directiu i docent, amb l'enyorança del professorat tan valuós que ens havia dit adéu abans de les vacances i que sabíem que tiràriem a faltar. Per als que escrivim aquesta editorial, especialment, el primer any sense Paco en la direcció feia vertígen, moltes coses per aprendre però moltes ganes de treballar i l'inestimable suport i la potència humana i professional d'un equip valent i molt competent.

Des del primer dia, vam poder iniciar el projecte de lectura que dúiem ja un any cuinant a foc lent, que revolucionava l'horari i ens permetia treballar per millorar la competència lectora, pedra filosofal de l'aprenentatge, de la forma més eficaç possible: habilitant temps real i relaxat per a llegir, un oasi per al nostre alumnat en la societat en què vivim. Tot el professorat i les famílies, a través de l'AMPA, coordinant el seu esforç cap al mateix objectiu compartit, vam aconseguir véncer les inflexibilitats de l'Administració i li arrapàrem una autorització formal per dur endavant el nostre projecte innovador que només uns altres dos instituts valencians duen endavant. Fins i tot, obtinguérem la complicitat de la Universitat, que ens estava fent un seguiment per poder comprovar, a final de curs, els resultats d'aquesta aposta... però tot va canviar quan va aparéixer el virus i ens va impedir completar el projecte.

En poques setmanes, la maquinària completa del centre ja estava rodant a ple rendiment, s'augmentava progressivament el ritme de treball i es realitzaven ja un munt d'activitats complementàries durant el primer trimestre alhora que es tancava la programació de les de la resta del curs. A novembre iniciàrem una nova formació per al professorat que propicià l'arribada a Sollana de dos ponents de gran prestigi per millorar el nostre projecte de lectura i per obrir escletxes en la nostra metodologia per acostar-la més a les necessitats del nostre alumnat i de la societat de les properes dècades. D'altra banda, amb l'espenta inicial de Toni, la coordinació i el seguiment de Cèlia, Raquel i M.José i la complicitat immeditada de tot el Claus-

tre, va anar agafant forma el que anava a ser un súperprojecte comú en el qual hi participaria tot el centre: l'organització i execució d'unes Paralimpíades al nostre Institut. En els mesos següents es van anar preparant les candidatures i la distribució de les tasques per fer-les possibles. Tot havia avançat a ritme frenètic i s'acomplien les fites programades: països candidats, estudiats i analitzats, propostes d'activitats, himnes, banderes, visites a un centre d'Educació Especial, presentacions en públic, votacions, proves, pòdium... tot a punt per a esclatar durant les jornades culturals... però, ai!, vingué el virus i tot ho va canviar.

En passar Nadal, vam rebre la visita d'una professora que ens va entusiasmar davant la possibilitat d'obrir el centre cap a Europa per incorporar en el futur al nostre alumnat. Maria Luz ja ens havia deixat bocabadats amb l'inici del seu projecte europeu des de la seua tutoria, però ara es tractava d'implicar a tot el centre. Així és que ens vam arromangar tots i totes i, en quinze dies, vam batre el rècord mundial de redacció d'un projecte Erasmus+ per a poder fer visites a centres europeus en els pròxims cursos... I sembla que no ho férem malament perquè, a hores d'ara sabem que hem sigut admesos a la convocatòria i que complim tots els requisits d'elegibilitat. Però encara no se sap si el podrem fer o què, tot i que ja ho hauríem de saber, perquè tot va ara amb molt de retard, ja que el virus... ho ha canviat tot també a la resta d'Europa.

Un altre factor que ha marcat aquest curs ha estat unes condicions climatològiques ben estranyes, conseqüències d'un canvi climàtic que ja no es pot obviar, amb l'arribada d'una successió de borrasques molt violentes que van obligar a les autoritats a suspendre les classes - per primera vegada en molt de temps - en dues ocasions durant el curs, a causa de la força del vent i el perill d'inundacions. En una d'elles, al mes de gener, gran part de la tanca de l'Institut orientada a l'Est va caure, afortunadament en un dia festiu i sense fer mal a ningú. Amb l'ajuda de l'Ajuntament vam reparar-la provisionalment, a l'espera de la reparació definitiva que havia d'haver-se realitzat al mes d'abril, però que encara no s'ha fet perquè... en els terminis d'execucions d'obra de la Conselleria, també el virus ho ha canviat tot.

I deixem per al final un dels canvis més dolorosos que ha provocat el punyeter virus: la impossibilitat de recuperar les vivències i les experiències

personals i en grup que teníem programades per al tercer trimestre. No tant pels continguts curriculars, que hem pogut adaptar en gran mesura gràcies als bons fonaments digitals amb què comptàvem de partida, a la gran capacitat d'adaptació i de treball del nostre professorat (només els familiars més pròxims dels docents saben el treball extenuant que hem hagut de fer en aquests tres mesos online) i al gran esforç que alumnat i famílies han realitzat en condicions tan desfavorables per a l'aprenentatge. No és això el que més dol, perquè hem donat entre tots una resposta molt satisfactòria donades les circumstàncies, al nivell més alt possible i que ens situa entre els centres que millor han gestionat aquesta crisi sense cap mena de dubte. El que més ens dol, a més del contacte directe amb l'alumnat, són les més de quaranta activitats previstes cancel·lades que no tornaran: teatres, visites, intercanvis, jornades, celebracions, exposicions, xarrades, viatges... I, més encara, la cancel·lació del viatge de fi de curs de 4t i FPB2 i la impossibilitat de fer una festa de graduació com tots voldríem. Amb això, els canvis provocats pel virus han estat cruels: no és just que hàgem d'acomiar d'una forma tan deslluïda a una de les promocions d'alumnes més estimades que hem tingut mai, amb tot l'esforç que hi van posar tant l'alumnat, com les famílies i els seus tutors Amparo i Vicent Estruch.

Sí, el virus ens ho ha canviat tot enguany. Però açò és el que ens ha tocat viure i de res val només queixar-nos-en. És una lliçó de vida per al nostre alumnat, dura com d'altres que hauran d'afrontar en el futur i que hauran d'aprendre a superar, que farà que aquest any siga per a tots i totes inoblidable. Segurament, d'ací a molts anys ho contarán als seus néts com a testimonis d'una de les fites que va canviar el món i, qui sap, com l'espurna que va facilitar el camí cap a una societat millor. Un camí per al qual el nostre equip docent volem aportar tot el nostre saber i esforç per fer que compten amb les eines necessàries per fer-lo possible i amb la formació personal suficient per a protagonitzar-lo.

Esperem ja amb il·lusió l'arribada del nou curs per aprofitar tots els canvis que s'han produït i poder dir, d'ací a un any, que aquell virus del 2020 ho va canviar tot... a millor.

L'equip directiu

AMPA

Des de l'AMPA volem col·laborar amb la revista MOTORET que amb tanta il·lusió preparen els alumnes.

Va arribar el COVID-19 a les nostres vides, i vam haver d'adaptar-nos en temps rècord a esta nova situació, alumnat, professorat i famílies.

La comunitat educativa va tancar les seues portes i perquè l'alumnat no pergueren el seu curs escolar, van començar les classes online, els deures i treball a casa. Ha sigut una solució que dia rere dia ha anat prenent forma i ha anat adaptant-se als diferents nivells, el més important en aquesta nova normalitat, és que els nostres fills i filles no perden l'hàbit d'estudi, per això creiem que és necessari que continuen amb la seua rutina d'horaris i hores d'estudi, que no el pel fet d'estar en casa deixem d'aprendre.

Per a les famílies ha sigut tot un repte compartir tantes hores amb els nostres fills, intentar ajudar-los en tot el que necessitaven, i convertir-se en professors, amics, conserge, vigilant... cada família dins de les seues possibilitats, o sinó sempre tenim al gran GOOGLE, que de més d'una dificultat ens ha tret.

Aquest temps de confinament també ha servit per a compartir temps i jocs de taula, si cal veure un costat positiu després de tant de dolor, i tantes morts, seria el temps en família, el temps que hem pogut dedicar a estar junts.

Des de l'institut s'han organitzat de la millor manera possible perquè ningú es quede arrere,

l'alumnat han anat enviant els seus deures i els seus treballs online, fent exàmens online, i els pares hem hagut de posar a la disposició dels nostres fills tot el material disponible a casa al seu abast, aquesta era digital ens ha servit d'ajuda a tots.

Aprofitem aquest canal per a acomiadar-nos dels nostre alumnat que es gradua enguany, desitjant-los el millor per a la seua nova etapa, que recorden amb afecte tots aquests anys i que porten allà on vagen la mateixa il·lusió, ganes d'aprendre i treballar pel seu futur.

I a tots a continuar treballant en aquesta recta final del curs, i agrair al professorat la seua dedicació i ajuda perquè tot açò funcione.

Junta Ampa

Seguix-nos en xarxes socials !!

<http://iessollanaampa.blogspot.com.es>

<https://www.facebook.com/ampaies.sollana>

<https://twitter.com/AmpaSollana>

[Email: ies.sollana.ampa@gmail.com](mailto:ies.sollana.ampa@gmail.com)

L'IES SOLLANA, 55 dies de classe en confinament

Al matí del dia 13 de març els tutors i les tutores de l'Institut lliuraven les notes de la 2a avaluació al seu alumnat. A poqueta nit, el Govern declarava l'estat d'alarma i quedaven suspeses les classes presencials indefinidament. A corre-cuita, aprofitant totes les hores del cap de setmana i els dies de la teòrica "setmana fallera", vam haver d'articular un seguit de mesures, de buscar i adaptar recursos, de coordinar les tasques, d'autoformar-nos, de compartir... de dissenyar, en definitiva, tot un nou model d'ensenyament a distància eficaç i viable en el nostre context.

Va ser una setmana d'un treball de proporcions gegantines, en la qual tot el professorat del centre va fer una autèntica demostració de professionalitat i de dedicació. Dilluns 16 de març ja vam enviar informació a totes les famílies sobre com anàvem a organitzar-nos i el divendres 20 començàvem ja a fer classes a distància amb tots els recursos disponibles operatius. I més encara, el dia 27 ja estàvem passant una enquesta a les famílies per demanar-los que ens ajudaren a millorar el model implantat i, als pocs dies, realitzant les mesures correctores corresponents.

A continuació, detallem un seguit de mesures que vam prendre per poder dur endavant aquests 55 dies de classe en confinament.

Adaptacions a la docència a distància:

- Aprofitament de l'entorn d'eines d'aprenentatge a distància de què ja disposava el centre: aula virtual, correu corporatiu de l'alumnat, disc dur en el núvol, videoconferències, misatgeria interna...
- Sessions formatives i cooperatives internes al centre per tal que tot el professorat de l'Institut aprenguera a utilitzar totes aquestes eines en uns pocs dies.
- Elaboració d'un banc de recursos propi i de múltiples tutorials per al professorat.
- Sessions formatives per a aprendre noves eines i metodologies adaptades a l'ensenyament a distància.
- Elaboració de protocols de coordinació del professorat per a una millor intervenció a distància amb l'alumnat.

- Realització d'una enquesta a les famílies per valorar i millorar la docència online, als pocs dies d'haver-la iniciat.

Dotació i assessorament tecnològic a l'alumnat:

- S'ha gestionat amb la Conselleria d'Educació i l'Ajuntament de Sollana la dotació tecnològica per a l'alumnat més vulnerable. S'han aconseguit 13 tauletes digitals amb connexió a internet i l'Ajuntament de Sollana ha proporcionat l'accés a internet a 2 famílies que no en tenien.
- S'han prestat 18 ordinadors portàtils de l'Institut a l'alumnat que en necessitava, tots els que tenim disponibles.
- S'ha adaptat el Servei Tècnic de Manteniment que té contractat l'Institut per a resoldre a domicili totes les incidències informàtiques i tècniques de les famílies de l'Institut que pogueren dificultar l'aprenentatge a distància: reparació i assistència a problemes amb ordinadors, connexions, tauletes, mòbils...

Organització i adaptació al nostre alumnat

- Docència a distància des del primer dia lectiu després de la declaració de l'estat d'alarma
- Planificació setmanal amb el detall de les tasques de totes les assignatures, que arriben a les famílies i alumnes durant el cap de setmana anterior a cada setmana.
- Ús habitual de la videoconferència per realitzar classes, tutories, fer explicacions, presentació de treballs, etc.
- Seguiment coordinat de l'activitat de tot l'alumnat del centre per detectar ràpidament situacions de desconnexió per motius tècnics o d'absentisme: contacte amb les famílies, serveis socials i altres agents externs...
- Suport a l'alumnat amb necessitats educatives especials i compensació educativa, Programa de Reforç Educatiu.
- Assessorament des del departament d'orientació sobre organització i planificació del treball online
- Videoconferències amb famílies sobre orientació vocacional
- Webinar de presentació de l'oferta acadèmica de cicles formatius

Tasques del 25 al 29 de maig

ASSIGNATURA	TASQUES A FER	Observacions (Plataforma de treball: Classroom, etc)
Biologia i Geologia	<p>Dilluns 25 (meet): Artròpodes equinoderms. Visualitzar el vídeo: https://elmarafons.icm.csic.es/els-equinoderms/ i anotar en al quadern les característiques generals dels equinoderms. Fer les activitats 22, 23 i 24 pàg. 126</p> <p>Dimarts 26: Repassem els invertebrats: Activitats 26, 27, 28, 29, 30 de la pàgina 128</p> <p>Dimecres 27 (meet): Repassem els invertebrats: Activitats 31 i 32 pàgina. 128; 36, 37 i 38 pàgina 129</p>	Classroom, Youtube, Google Meet Les activitats podran fer-les, cada dia, a l'hora de classe i pujar-les totes al final de la setmana.
Matemàtiques	<p>Dilluns 25 (meet): Resolució de problemes amb equacions. Visualitza atentament el vídeo https://www.youtube.com/watch?v=5DJRZF67HAs i realitza les activitats 40 i 41 pàg.124</p> <p>Dimarts 26 (meet): Resolució de problemes amb equacions. Activitats 43, 44, 45 i 46 pàgina 125</p> <p>Dijous 28: Repassem la resolució d'equacions: . Realitza les activitats 77 (a,b,c) i 78 (a,b,c) pàgina 128</p> <p>Divendres 29 (meet): 86 (a,b,c) i 88 (a,b,c) pàgina 129</p>	Classroom, Youtube, Google Meet Les activitats podran fer-les, cada dia, a l'hora de classe i pujar-les totes al final de la setmana.
Castellà	<p>Dilluns 25: lectura de les pàgines 182-183. Activitats 1 i 2 de la pàgina 184</p> <p>Dijous 28: activitats 1, 2 i 3 pàgina 185. Activitat 6 de la pàgina 187 (cal llegir i entendre el que apareix un poc abans al llibre)</p> <p>Divendres 29: Meet Presentació "Pronoms indefinits" de Joan</p>	Classroom Meet
Valencià	<p>Dimecres 27: Estudiar el document sobre els barbarismes del Classroom</p> <p>Dijous 28: Joc Educaplay "barbarismes 1"</p> <p>Divendres 29: Tertúlia literària fins pàgina 96 del llibre "Les aventures de Huckleberry Finn"</p>	Classroom Educaplay BlinkLearning Meet
Anglès	Dilluns 25 WB pàg 92 i 93	Meet

- Coordinació entre el professorat mitjançant videoconferències: COCOPE, departaments, tutories, claustre...
- Actualització de la pàgina web de l'Institut per centralitzar les informacions bàsiques durant aquesta situació: <https://portal.edu.gva.es/iessollana>
- Adaptació per a la commemoració a distància del Dia de l'autisme, Dia de l'esport, Dia de la felicitat, Dia del llibre, Dia contra la LGTBfòbia... oferint recursos i reptes a les xarxes socials.
- Coordinació del procés de transició de primària a secundària.
- Portes obertes online per a famílies i alumnat de nova incorporació

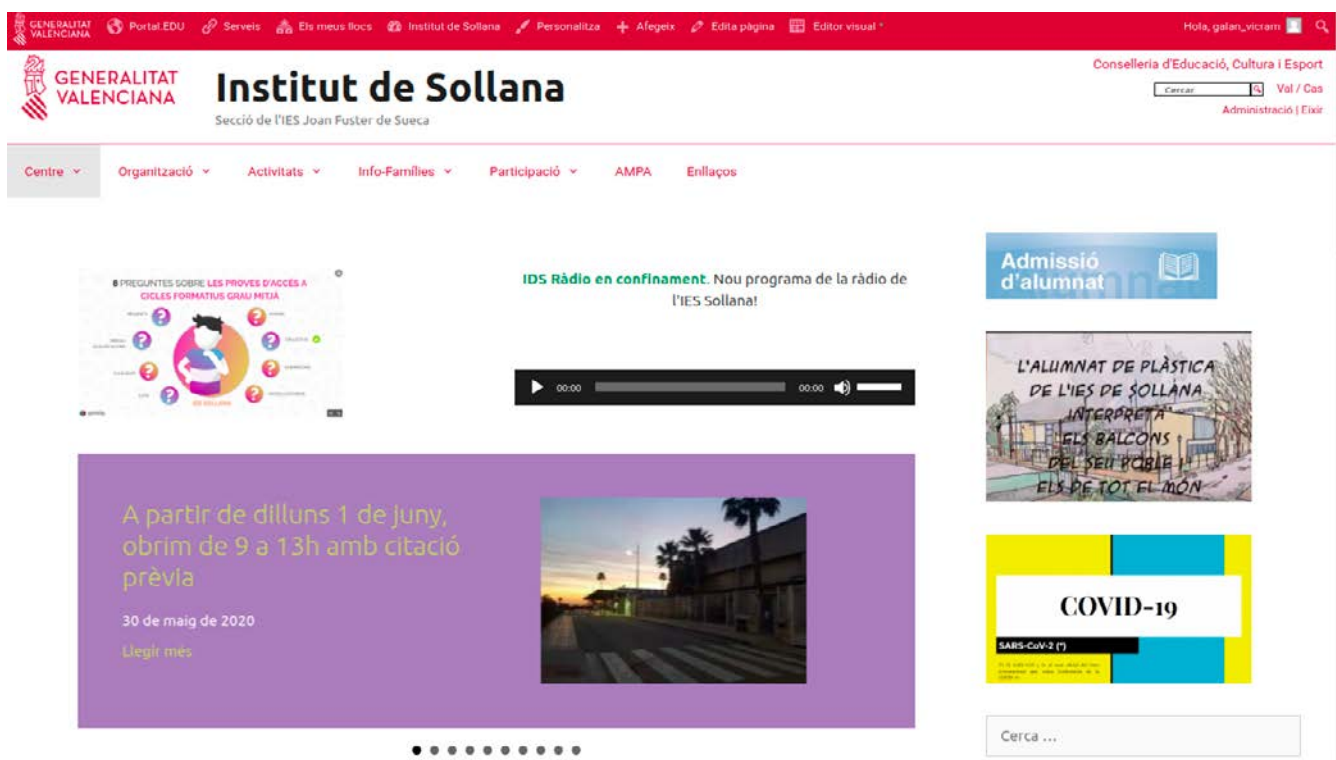
Amb la perspectiva del temps, ara podem dir ben alt que hem estat un dels centres que més prompte i amb major criteri hem donat resposta a aquesta situació d'emergència educativa. Tot és millorable, per suposat, però com a equip docent podem estar ben orgullosos del treball realitzat, encara que cap de nosaltres voldríem tornar a passar per aquesta experiència mai més.

Vicent Galan
Director del Centre

Tanca del centre caiguda durant l'últim temporal

LA NOVA PÀGINA WEB

Fa uns mesos que vam iniciar la renovació de la pàgina web del nostre Institut, aprofitant la nova plataforma que la Conselleria ha habilitat per als centres que ho sol·liciten: Portal.EDU

Es tracta d'un nou portal educatiu per allotjar les webs dels centres valencians, basat en WordPress, amb una aparença més moderna i que millora substancialment les prestacions de l'antic Mestre@casa:

<https://portal.edu.gva.es/portal/va/que-es-portal-edu/>

Amb l'ajuda de Francesc Juan, mestre i informàtic capdavanter en aquesta eina, a hores d'ara tenim quasi acabats tots els continguts de la nostra web:

<https://portal.edu.gva.es/iessollana>

En la portada, hi haurà sempre l'actualitat més immediata i, des de qualsevol pàgina, es troba visible un menú desplegable per poder accedir a tot el contingut a partir d'uns pocs grans apartats:

- **Centre**, amb la informació que ajuda a localitzar-nos i que ens descriu.

- **Organització**, on apareixen els òrgans de gestió i les diferents funcions que articulen tot l'equip professional del centre.
- **Activitats**, on podreu veure una mostra de les moltíssimes activitats que fem al centre. Hi trobareu una galeria amb totes les imatges que tenim recollides.
- **Info-famílies**, una secció amb un recull de tot allò que acostuma a consultar la majoria de les famílies.
- **Participació**, que conté dues bústies totalment obertes i anònimes, si es desitja: una per recollir les aportacions, suggeriments o queixes i una altra específica per informar sobre possibles indicis de situacions d'assetjament.
- **AMPA**, espai reservat per centralitzar tota la informació de l'Associació de Mares i Pares.
- **Enllaços** d'interès de contingut educatiu.

Capbusseu-vos en la nostra pàgina web i ajudeu-nos a millorar-la.

PLA DE DINAMITZACIÓ LECTORA: temps per a llegir tots els dies del curs

Enguany un dels estudiants de 4t va comentar que s'havia llegit "Fahrenheit" 451 graus, novel·la en la que Brad Bradbury crea un món on els bombers no salven del foc els edificis i persones sinó que es dediquen a cremar els llibres. Dins d'un estat totalitari, els llibres poden ser un perill perquè ens ensenyen a somniar o a descobrir altres realitats, reviu el nostre pensament crític i fins i tot, de vegades, ens inciten a voler saber, a aprendre.

Llegir és una competència bàsica i qui de veritat l'ha adquirida pot desenvolupar-se millor no sols en l'àmbit escolar sinó en l'àmbit social. Moltes vegades, no obstant això, llegir s'havia quedat reduït dins del nostre sistema educatiu a una feina obligatòria i feixuga que els estudiants havien de passar a corre-cuita. I, en canvi, qui sap llegir i comprendre, pot accedir al bagatge cultural, científic, literari... té més eines per aprendre, se li obrin un munt de possibilitats.

Aquest curs a l'IES de Sollana hem tingut professorat i alumnat una gran oportunitat: la d'encetar un camí de convertir la lectura en un hàbit, d'endinsar-nos professorat i alumnat en una tasca plena d'aventures i reptes. Per això, s'ha modificat l'horari i s'han llevat 5 minuts de cada assignatura i s'ha creat un espai i un temps de lectura diària (de 12:55-13:25). S'ha dut la biblioteca a l'aula i els

llibres han passat a ser com a companys i companyes de la vida quotidiana aquest curs. S'han col·locat unes tiretes de fusta, perquè funcionen com a prestatgeria i expositors dels llibres, ara sempre a l'abast dels estudiants. La inversió en llibres ha estat considerable aquest any, gràcies també a l'AMPA i a l'ajuda de Conselleria.

En aquesta mitja hora diària l'alumnat ha escoltat (els 5 primers minuts) llegir als professors/res o a companys i companyes del grup de mediació per recordar dates significatives com ara: el dia de la dona científica, el dia de la dona, la lluita contra el canvi climàtic, els drets humans... Han vist, per tant, que tots i totes formem part d'un mateix projecte, d'una mateixa energia de descobriment i aprenentatge.

El curs, però, malauradament, a causa de la covid-19 no ha acabat a les aules sinó que hem hagut de seguir per via telemàtica i, tot i que els hem deixat llibres a l'alumnat, no hem pogut acabar l'enriquidora experiència que havíem començat, amb la col·laboració i esforç de tota la comunitat educativa. Esperem que el curs vinent ens depare una nova oportunitat de continuar aquesta tasca i tots i totes avancem cap a una nova educació més dinàmica i creativa.

Dolors Cuenca

IES DE SOLLANA A LA "LLIGA DE DEBAT"

El passat 17 de gener, l'IES Joan Fuster de Sollana va participar en la Lliga de Debat de Secundària i Batxillerat organitzada per la Xarxa Lluís Vives d'Universitats que va tindre lloc a la Universitat Politècnica de València. El nostre equip estava format per l'alumnat de 4t d'ESO: Carlos Gumbau, Sofia Luz, Sofia Riad, Nerea Felip,

Donís Albeldo, a la reserva, Andrea Codoñer i la professora Raquel Donet, com a capitana. Tot i que eren els participants més joves i competien contra alumnat de 2n de batxillerat, van fer una molt bona intervenció, encara que no es van poder classificar per a la final. A pesar d'això, va ser una gran experiència que de segur mai oblidaran.

A les imatges podeu veure el nostre alumnat durant les seues intervencions.

Raquel Donet

GRUP DE MEDIACIÓ

No sé com expressar en paraules la satisfacció i el plaer que és treballar amb l'alumnat de mediació. Quan ho explique en altres llocs em diuen que el que conte és impossible!! Què l'alumnat acudeix de forma voluntària a les vesprades al centre a fer classe? Impossible!! Què quan els dius que en els esblais ens ajuden a muntar un mur de la convivència, llegir un article a les classes o preparar aquest projecte o l'altre, a tot el diuen que sí? Impossible.

Però el que no em crec ni jo és que confinats també vulguen seguir formant-se... Recorde, ara sembla fa molt de temps, però quan va començar el confinament anàvem tots un poc bojós adaptant-nos i ells es queixaven de molt de deures, videoconferències... però increïblement uns quants volien seguir amb la mediació. Quan els he dit unes parauletes per a la revista, que no és fàcil a aquestes altures de curs, ahí estan també.

Impossible?? NO, l'esperit del grup de mediació segueix creixent a l'IES Sollana gràcies a l'alumnat, així que a Sollana res és impossible. I sense més preàmbuls us deixo amb les reflexions i experiències dels protagonistes d'aquest escrit.

“La mediació és un mecanisme on es resolen problemes que ocorren a l'institut mitjançant el diàleg. Quan hi ha un conflicte, intervenen dues persones mediadores, que abans s'han format, que són les encarregades d'intentar arreglar el conflicte que els companys/es han tingut. Aquestes persones han de ser neutres, és a dir, han d'escoltar ambdues parts i de manera objectiva tracten de traure la millor conclusió i solució possible.

Quan em vaig apuntar a mediació, no m'esperava que anava a ser tan profitós ajudar a la resta i que al mateix temps ells i elles t'ajuden.

Pense que és una iniciativa en què no sols pot participar l'alumnat, sinó que a més a més està pen-

sada per a que tot el centre funcione de la millor manera possible.”

Sandra Marí 4t

“La meua experiència en mediació ha sigut molt agradable. Hem estat molt bé en totes les classes i ens ho hem passat super bé. Fem activitats i exercicis que et fan tindre ganes de tornar. Tornaria a apuntar-me sense pensar-m'ho dues vegades!”

Paula Corchero 2n

“Vaig començar el curs de mediació a tercer. Sincerament, ha sigut interessant i entretingut. Encara que al principi tot siga escoltar a Celia parlar i parlar i... he dit parlar?”

Fora bromes, encara que al principi és molt pesat, després es compensa amb les activitats pràctiques. Són realment divertides. Òbviament és una experiència enriquidora. Això és el que se sol dir en aquest tipus de textos, no? A veure, enriquidora ha sigut, i vulguis o no t'ensenyen a veure les coses d'una manera diferent, i aprens a dur els conflictes de la manera més pacífica possible, sense contar els suborns. No li recomane el curs a TOT el món, ja que no tots estaran interessats, però és una experiència interessant. I que conste que és GRATIS. Què més voleu? Un pernil?”

La meua experiència? No hi ha molt a dir. No ha estat mal. No em malinterpreteu. Quan dic que no ha estat mal vull dir que ha estat molt bé. És sols que així ho solc dir jo.

Una experiència més que contar als nebots, no?
Vinga, a cuidar-se, xiquets.

Cordialment, un mediador que per desgràcia (o afortunadament) no ha participat en cap cas. Bé, en un. Però això és confidencial. Una de les regles d'or diu: El que ocorre en mediació, es queda en mediació, i creieu-me, és millor així.”

José Carlos Vidal 4t

“La meua experiència en la formació de mediació ha sigut molt bona. M’ho passe molt bé i estem a cada minut rient-nos. És una experiència en què crec que tots deurien provar almenys un dia, perquè és molt divertit el que fem i així també aprenem a solucionar els problemes.”

Alicia Petrasciuc 2n

“Mediació es un grup que per fora semblen sols persones que ajuden a altres amb els conflictes, però no fem sols això, també participem en actes de l’institut i llegim lectures per a commemorar alguns dies com els drets humans, el dia de la dona, la migració, el dia de la pau.... en l’hora de lectura.

Mediació també és una família, ens ajudem mútuament, i hem fet nous amics.

També aprens molt, per exemple a resoldre conflictes d’una manera diferent, sense necessitat d’insultar o pegar. La meua experiència és molt bona, perquè m’ho he passat molt bé en els companys/es, en els dinars, en els rols playing, és tot un conjunt i t’ho passes súper bé.

Us anime a tots a apuntar-se perquè no s’arrepentireu, es divertireu molt en els companys i en els mestres.”

Marlene Lara 3r

“Jo pense que és bo que existisca alguna cosa així perquè quan has tingut un conflicte i no saps per quina via tirar i necessites contar-ho tens mediació. És una altra forma de resoldre els conflictes.”

Joan Hernández 2n

“Ha sigut una experiència en la que he pogut aprendre molt, l’any passat encara estàvem fent els cursos, però enguany he pogut saber com es fa de mediadora i m’ha agradat molt, ja que tot el que hem après ho he pogut gastar, gràcies a la mediació hem fet varies activitats dins de l’escola i ha sigut prou divertit.

També m’ha ajudat no només dins de l’escola, sinó també fora.

En resum anime a tota la gent que s’unisca al grup de mediació.”

Mar García 3r

“He iniciat la mediació aquest 2019, i la veritat, és que des d’un primer moment estic orgullós d’haver-ho fet, al principi pensava que m’anava a cansar, però a poc a poc em vaig adonar que no.

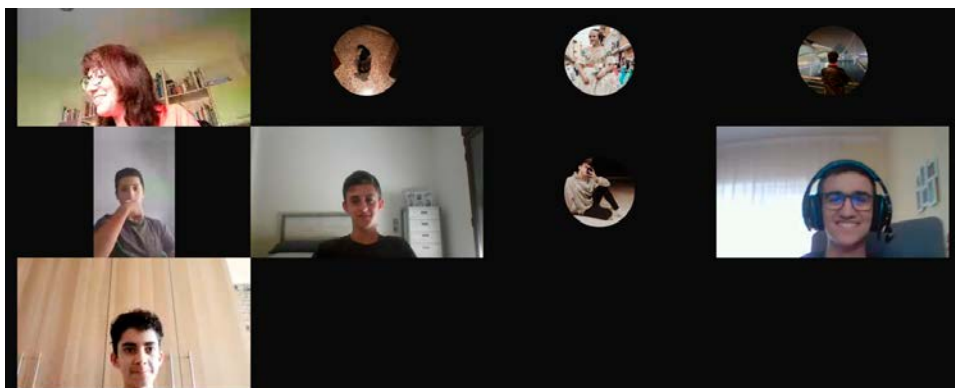
La mediació m’ha ajudat que a l’hora dels conflictes entre els meus amics, estar ben informat del que he de fer per aplegar a una solució conjunta.

Degut al COVID-19 no he disfrutat tant d’aquesta experiència, però tot i això ha sigut meravellosa.”

Óscar Muñoz 3r

**“TOT SEMBLA
IMPOSSIBLE
FINS QUE ES FA”**

Nelson Mandela

PROGRAMA TUTOR MAJOR

Any darrere any continuem en aquest programa, és molt satisfactori per a nosaltres i l'alumnat, malgrat les dificultats i complicacions de temps. Cada curs ens sorprenem més, la resposta dels participants, és fantàstica! Ací teniu algunes de les opinions de la seua experiència i el més important, la fórmula màgica del Tutor/a major:

“M’ha agradat molt ser tutora major i poder ajudar a algú amb el que no entenia o li costava més de les classes. En el meu cas eixe algú ha sigut Ana Paula i ella m’ha facilitat molt les coses perquè posava molt de la seua part i s’esforçava per entendre el que li explicava. Espere que li vaja molt bé i anime a participar a qualsevol en esta bonica experiència.”

Nerea Felip 4t

“L’experiència amb el tutor major és molt bona, perquè aprenem o ensenyem moltes coses, t’ajuden sempre que tens algun problema, examen...”

El meu tutor major em cau molt bé, és Jose Carlos i m’ha ajudat molt en el que m’ha fet falta.”

Alessandro Rojo 2n

“L’experiència com a tutor major ha estat molt guay. Quan ens van dir que podríem ajudar a altres alumnes amb els deures, en algun examen o amb alguna assignatura que els vaja un poc més fluixa em va espantar un poc i agradar al mateix temps. És una responsabilitat més i que confien en tu és un privilegi, tant per això com per a altres activitats d’aquest tipus. He tingut la sort de poder fer-ho dos anys i encara que no hem tingut molt de temps, que de vegades anem apurats perquè tots també tenim examens i coses que fer i potser no tinguem ganes en eixe moment, al final, és una experiència on aju-

des tu a una altra persona però també t’ajudes a tu mateix i ambos apreneu.”

Sheila Vendrell 4t

“Jo vaig ser tutora major l’any passat i aquest també. I he de dir que ha sigut una experiència divertida i entretinguda, la veritat. El que fem és ajudar als més menuts amb les assignatures que més costen. Assignen a cada tutor/a un xiquet o xiqueta i nosaltres hem d’ajudar-los de la millor manera possible perquè aprenguen i tinguen bones qualificacions. La primera vegada que estàs amb el xiquet o xiqueta que t’han assignat és difícil, perquè potser no el coneixes o és tímid, etc. Però a poc a poc es va agafant confiança i cada vegada és més divertit ensenyar-los, costa però al final s’aconsegueix. Vaig a donar les gràcies a Celia i Manuel per haver-me inclòs en aquest projecte i tindre confiança en mi, ha estat molt xulo.”

Érika Rojo 4t

“Jo no he tingut molta experiència amb el tutor major, ja que l’any passat no ho vaig poder fer i aquest any no hem pogut fer moltes sessions. Però el que hem fet ho he gaudit molt, el fet de poder ajudar a una persona que no va bé en qualsevol assignatura i després poder observar com va millorant a poc a poc fa que puguem sentir un sentiment de satisfacció i pense que és una molt bona idea que siguem nosaltres, els més majors, el qui puguem ajudar els més menuts.”

Sofia Luz 4t

Nosaltres estem realment encantats i molt orgullosos de poder organitzar aquest grup, de la seua participació i implicació. Moltíssimes gràcies.

Manuel i Celia

LA FÒRMULA MÀGICA DEL TUTOR/A MAJOR: *Compartisc + ajude + ensenye = Rep+disfrute+aprenc*

Els alumnes de 1r d'ESO participen en el projecte eTwinning "You are what you eat"

Dins de les activitats d'internacionalització de l'IES Sollana, els alumnes de 1r d'ESO han finalitzat el seu projecte eTwinning "You are what you eat".

Els alumnes de 1r d'ESO2, amb la coordinació de la professora María Luz Nogueserola, han participat en un projecte europeu amb diferents països (Turquia, Lituània, Espanya i Ucraïna) que ha durat des d'Octubre fins el Gener. El projecte, dins el programa de cooperació educativa eTwinning, ha integrat l'aprenentatge de continguts curriculars amb el desenvolupament d'unes competències claus, servint-se per a això de les noves tecnologies. Els alumnes han treballat col·laborativament en aspectes relacionats amb l'alimentació saludable i han millorat la competència comunicativa en anglès, ja que ha sigut la llengua vehicular del projecte. També han millorat la competència digital, ja que han utilitzat diferents aplicacions per a presentar els continguts treballats.

Les diferents activitats que s'han dut a terme han sigut: una presentació grupal en mitjançant una webinar, la localització dels centres educatius en un mapa amb l'eina Zeemaps, el disseny d'un logo del projecte, l'estudi dels factors que influeixen en una bona salut, la creació d'un tauler eTwinning al hall del centre i la creació de diferents

Més informació a:

<https://portal.edu.gva.es/iessollana/organitzacio/internacionalitzacio/etwinning/>

Padlets col·laboratius online, on s'han intercanviat el que hem treballat i après envers dels additius alimentaris, els menús saludables, les fruites i verdures de cada estació de l'any, diferents menjars tradicionals de cada país i els mètodes tradicionals de conservació d'aliments.

Ha sigut un projecte en el que l'alumnat ha disfrutat enormement i que han valorat positivament i que, sobretot, els ha permès treballar cooperativament amb altres alumnes europeus.

María Luz Nogueserola
31/05/2020

EIXIDA FRANCÉS

QUASIMODO 100%.

El 13 de Novembre l'alumnat de 3r i 4t d'ESO assistiren a l'obra de teatre QUA-SIMODO 100% en francès, representada per la companyia de teatre La Bohème composta per actors nadius amb una àmplia experiència en aquest tipus de representació. Els alumnes gaudiren d'aquest clàssic de la literatura francesa, al final de la qual tingueren l'oportunitat de participar en un col·loqui amb els actors; parlarem tan de l'obra de Víctor Hugo com del treball d'adaptació, la preparació dels actors i l'escenificació. Va ser una experiència molt enriquidora.

La representació es va fer a l'IES BENLLIURE de València. Durant el trajecte de l'estació fins a l'institut, els alumnes es convertiren en guies turístics explicant cadascú en francès, un monument de la ciutat als seus companys. Encara que el temps no ens va acompanyar...

Nous avons passé une magnifique matinée !

Amparo Mínguez

CORTS VALENCIANES

ACTIVITATS A LES CORTS VALENCIANES

CASA DE LA CARITAT - CORTS VALENCIANES

Abans de finalitzar el primer trimestre del curs, l'alumnat de 4t d'ESO i FPB van gaudir d'una activitat acompanyats pels seus tutors/es: Amparo, Vicent i Maria. Aquesta activitat va ser organitzada perquè pogueren conèixer dos organismes totalment oposats en el seu quefer diari.

CASA DE LA CARITAT

Una organització d'assistència social, fundada el 1906 a la ciutat de València, pionera en atenció a persones sense casa i en risc d'exclusió social.

CORTS VALENCIANES

És l'òrgan legislatiu de la generalitat valenciana ubicat al Palau de Benicarló.

Dos llocs completament diferents però igual d'importants per a la societat valenciana.

Maria Castelló

PATIS ACTIUS

La idea d'uns patis actius sorgeix arran d'una inquietud per promocionar l'activitat física i la salut a través dels patis, oferint alternatives als esports convencionals. A partir d'una unitat didàctica de l'assignatura d'Educació física s'ha dut a terme aquesta iniciativa en dues fases:

1.- En la primera fase i al llarg de la segona avaluació els alumnes de 4t de l'ESO han organitzat i portat a la pràctica diferents campionats esportius. Aquestes activitats havien d'involucrar el màxim d'alumnes possibles i fer-ho també extensiu al professorat. Pretenia ser, d'una banda, l'avantsala del projecte de centre per al curs 2019-2020 "Els jocs paralímpics de Sollana" i d'altra banda, una primera presa de contacte amb els problemes i dificultats que comporta la gestió de competicions esportives.

L'alumnat de 4t de l'ESO havia de triar, per grups, un esport o activitat física que més els agradara i elaborar un campionat. Els esports i activitats triats van ser:

1.- Raspall 2.- Roda de bàsquet 3.- Bàdminton 4.- Petanca 5.- Futbet 6.- Ping-Pong 7.- Fingers skate 8.- Ball.

Més tard, cada grup s'encarregaria de la promoció del seu propi campionat a través d'anuncis interns, de l'elaboració de llistes de participants, de la necessitat de material, de l'adequació del temps de joc a l'horari dels patis i, en funció de la quantitat de jugadors/es de la constitució d'un sistema competitiu adequat i adaptat a la durada de l'avaluació.

Totes les variables van ser tingudes en compte durant el seu desenvolupament; alumne/a que no podia competir perquè estava malalt/a, exàmens que s'allargaven durant el pati, lesions imprevistes, les inclemències del temps, les activitats complementàries, les xerrades etc. Tota aquesta gestió competitiva havia d'entendre's com un sistema viu, ajustant-se a les circumstàncies externes més pròpies d'una experiència real.

Les classificacions van ser actualitzades cada setmana i la sensació generalitzada va ser de satisfacció, per una banda a l'acabar i de buit, per una altra ja que l'hora del pati s'havia convertit en una enorme catarsi col·lectiva. El pati era un lloc on evadir-se i relaxar-se. Aquest sentiment i necessitat aplanà la proposta de la segona fase.

2.- La segona fase va ser una veritable benedicció. Va néixer desproveïda del seu component competitiu, deixant el joc en estat pur. L'alumnat arribava a les instal·lacions i escollia, de manera responsable, el material que necessitava per al seu joc i/o activitat.

Les activitats realitzades van ser:

1.- Frontó 2.- Raspall 3.- Futbet 4.- Bàdminton 5.- Bàsquet 6.- Petanca 7.- Indiaka 8. Voleibol 9.- Ping-pong 10.- Habilitats amb cèrcol 11.- Cordes

Vull recalcar el component educatiu de la iniciativa perquè, i he de reconèixer i agrair a l'alumnat, la seva capacitat per organitzar-se ells mateixos els equips, els partits i alguns l'arbitratge. La camaraderia va ser la tònica dominant. Els pocs conflictes que sorgiren van ser debatuts entre

l'alumnat implicat i el professorat de guàrdia fins a arribar a un acord comú i satisfactori per a tots/es. A més, els residus eren dipositats en les papereres i cubells d'escombraries, el material era retornat al seu lloc i com he dit anteriorment l'experiència va ser molt positiva i enriquidora.

Vull agrair a tot l'alumnat de centre i al professorat en general la seva implicació en el

projecte competitiu i en els patis actius, així com la gran capacitat de treball i compromís que han demostrat tot l'alumnat de 4t ESO a tot moment en particular. És un orgull ser professor vostre.

Toni Reduan, professor d'EF

VISITA AL CEE CARMEN PICÓ D'ALZIRA

Col·legi d'estudiants súper divertits i divertides.

Jo vaig a parlar sobre una xicoteta excursió que vam fer a l'escola CEE Carmen Picó, que és una escola d'educació especial que imparteixen des d'infantil 3 anys fins a escola d'adults, fins a 18 anys. L'eixida la férem amb el departament d'EF (Toni), Orientació (Cèlia) i la Coordinadora d'Igualtat i Convivència (Raquel).

Va ser molt divertida perquè vam conèixer a molts xiquets i xiquetes súper divertits i divertides, ens ensenyaren el seu cole alguns d'ells i elles, i també ens varen ensenyar molts jocs que feien, també ens aprenguérem tots un ball i al final de la visita ens ajuntarem tots i totes al pati i la ballàrem junts.

L'alumnat de l'escola ens va ensenyar totes les activitats que feien en la seua escola, una de les activitats que em va agradar molt va ser que feien vídeos amb Croma i de fons ficaven llocs com Mèxic i llocs lluny.

Va ser molt guai perquè també visitàrem els més xicotets, i totes les ensenyances que hi havien perquè ells i elles aprengueren.

M'ho passí molt bé, conèixer col·legis diferents amb gent igual que nosaltres i les seues ensenyances, tan diferents a les nostres.

Graciela Corchero Adsuar 4t ESO 1

MUVIM I CENTRE HISTÒRIC DE VALÈNCIA

A la porta de l'Ajuntament de València, des d'on va començar la ruta historicoliterària i artística pel centre de València

El passat 30 de gener de 2020 anarem d'excursió a València per a visitar el "MUVIM" amb la professora de plàstica, María José, el professor de geografia i història, Carmelo, i la professora de valencià, Raquel.

En primer lloc quedarem a l'estació per a anar a València, una vegada allí ens dirigírem cap a el "MUVIM" que estava més prop de l'estació del que jo creia.

Era molt gran i tot estava molt ben pensat, ens va sorprendre ja que créiem que anava a ser una excursió avorrida.

Avorrida? Res més lluny de la realitat, l'exposició permanent del MUVIM és un passeig pel pas de

l'Edat Antiga a l'Edat Moderna, on es revisen tots els grans invents, descobriments i la filosofia d'una època de la nostra història apassionant. A més, tal com està muntada l'exposició, és molt amena per a tots els públics. Vos recomanem visitar-la.

En acabar la visita al MUVIM, vam realitzar una visita al centre històric de València i vam aprendre molt de la història i l'arquitectura dels monuments més emblemàtics del cap i casal, com l'Ajuntament, el Palau de la Generalitat, la Catedral, la Llotja, el Mercat Central, l'església de sant Vicent Màrtir...

Raquel Donet i Marcos Quilis 4t ESO 1

Molts acudits divertits

Soc Óscar Muñoz, de 3r2 i he fet un recopilatori d'acudits, per què pogueu riure's durant la quarantena:

Por favor, ¿la calle sagasta?

- ¡Pues claro! Si pasas muchas veces por ella, ¡pues claro que se gasta!

- Hola, ¿tiene magdalenas?

- Muy buenas.

-Bueno... esto... Muy buenas. ¿Tienes magdalenas?

En una agencia de empleo:

- Hola, ¿tiene algún trabajo para mí?

- Mmm, puede ser, ¿le interesa de jardinero?

- ¿¿¿Dejar dinero??? ¡Pero si yo busco que me lo den!

- Según su currículum, conoce 20 idiomas.

- Así es, señor.

- ¿Y cuál habla mejor?

- Hablar, hablar, ninguno. Pero sé que existen.

- Buenas tardes señor, soy el afinador de pianos.

- Pero yo no lo he llamado...

- Ya, ya, me llamaron sus vecinos.

Canal de divulgació

El curs passat, els professorat del Departament de Ciències va crear el Canal de Divulgació de l'IES Sollana. El nostre Canal és una iniciativa de divulgació científica per fomentar en l'alumnat el seu interès per estudiar dins de l'àmbit de les ciències, i promoure l'aprenentatge d'una manera més lúdica.

Ara, tota la nostra contribució a la divulgació científica del CANAL DE DIVULGACIÓ la podeu trobar a una nova ubicació a la recent actualitzada web de l'IES Sollana, dins l'enllaç,

<https://portal.edu.gva.es/iessollana/canal-de-divulgacio-cientifica/>

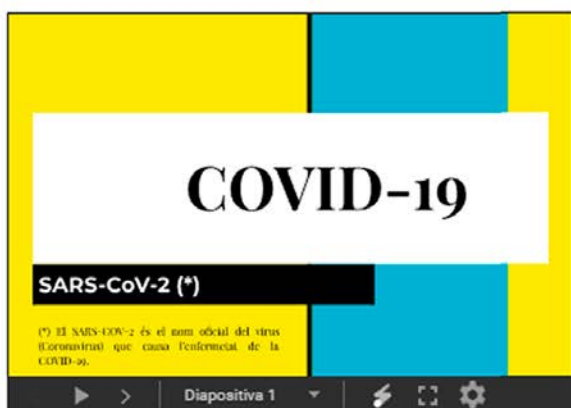
La llista de les publicacions anteriors que hi podeu trobar són *Hui 30 d'abril, aniversari de Friedrich Gauss*, *L'era dels assistents de veu*, *Grans dones matemàtiques en la matemàtica dels segles XX-XXI*, *Cap a una cura per al jove que envelleix* a càmera ràpida, *La carrera d'obstacles de les*

dones científiques per a aconseguir finançament, Medalles Field; i Així es "fotografia un forat negre".

Aquest curs 2019-2020, hem penjat per a tota la comunitat educativa, professorat, família i alumnat, quatre treballs més: *Per què els puzzles de 2000 peces no tenen 2000 peces?* on esbrinem este enigma matemàtic; *El problema dels plàstics*, on ens fem conscients de la implicació mediambiental de l'ús d'este invent que ens ha canviat la vida, *COVID-19*, on es recopila una informació veraç sobre l'actual pandèmia del coronavirus i, per últim, *La realitat dels polinomis*, on escorcollem la realitat més quotidiana per donar resposta a la pregunta universal: els polinomis, i això per a què serveix?

Esperem que visiteu el Canal i que gaudiu de les presentacions.

2/06/2020 per Departament de Ciències

Exposició i activitats “Dones i ciència”

Des de l'IES Sollana volem fer un reconeixement explícit de les contribucions de les dones científiques a la ciència i afavorir la creació de patrons d'igualtat i de models per valoritzar la figura científica femenina i animar a les xiques a dedicar-se a les ciències.

Així, el Departament de Ciències al complet, la Coordinadora d'igualtat del Centre, Raquel Donet, el professor de pedagogia terapèutica, Manuel Fraile, i la professora d'Educació plàstica i visual, Maria José Perpiñà, hem organitzat per a celebrar l'11 de febrer el Dia Internacional de la Dona i la Xiqueta en la ciència, una exposició de cartells molt visuals amb una xicoteta biografia sobre diferents científiques rellevants que s'han exposat al passadís de la segona planta de l'IES.

Les científiques que apareixen a l'exposició són algunes de les més reconegudes de les últimes dècades i cal destacar que el professorat, a excepció d'alguns cartells de la serie de *cientificascasio.com* ha creat els cartells expocres.

Per exemple, a nivell mundial

Tenim a l'àrea de Biologia, medicina i ciències de la natura a Jane Goodall, Rita Levi-Montalcini, Inge Lehmann, Lynn Margulis i Maud Menten.

A l'àrea de Matemàtiques a Maryam Mirzakhani, Kahren Unlenbeck, Hipatia i Marie Sophie Germain.

Físiques o químiques com Donna Strickland, Cecilia Payne-Gaposchkin, Chien-Shiung Wu, Katherine Johnson, Jess Wade, Marie Curie, Jocelyn Bell Burnell i Dorothy Hodgkin.

De la rama de la tecnologia tenim a Mae Carol Jameson, Ada Lovelace, Hedy Lamarr i Cynthia Dwork.

També apareixen a l'exposició algunes de les científiques amb més recorregut en aquestes últimes dècades a l'Estat Espanyol com: Margarita Salas, Marta Macho, Isabel Fernández Delgado, Ángela Ruiz Robles, Carolina Vallejo Rodríguez i Josefina Castellví.

A més, en concret a la Comunitat Valenciana trobem científiques com Berta Rubio, María Blasco Marhuenda i una sollanera d'adopció, Pilar Alcón Ramón.

A més, al llarg de tota la setmana de febrer al dos patis, es va muntar un photocall al laboratori de Física i química, on l'alumnat i professorat es

van fer fotos amb diferents objectes científics, les quals s'han imprès i s'ha elaborat un mural al hall de l'IES.

Amb açò, volem contribuir a millorar les xifres actuals, on d'acord amb la *Unesco*, sols el 28% de les investigadores en ciència i tecnologia al món són dones i només un 20% de les investigacions d'excel·lència a la nostra comunitat estan liderades per dones.

Vos convidem a visitar l'exposició virtualment al següent enllaç:

<https://portal.edu.gva.es/iessollana/ciencias/dia-internacional-de-la-dona-i-la-xiqueta-en-la-ciencia/>

A continuació transcrivim l'entrevista que una mare i un pare amb un marcat esperit periodístic i una gran dosis de curiositat van realitzar a un docent del Departament de Ciències amb la finalitat de donar a conèixer el programa d'enriquiment curricular en matemàtiques que es du a terme a l'institut. Les lletres *P* i *D* fan referència a les intervencions dels periodistes i del docent, respectivament.

(P): Podrien ser les huit del matí d'un dimarts o d'un dimecres qualsevol d'aquest curs tan atípic. Els xiquetes i les xiquetes eixen de casa, encara mig endormiscats i endormiscades, i enfilen cap a l'institut per realitzar unes classes de matemàtiques voluntàries. En què consisteixen eixes classes?

(D) Són classe on l'alumnat no assisteix per a reforçar o aplicar sistemàticament els procediments vistos a classe però amb una major càrrega de càlcul. Per posar un exemple, si a classe estem treballant la factorització de polinomis en el taller no ens dediquem a factoritzar polinomis que requereixen més passos de càlcul. La filosofia és completament diferent. El que sempre hem buscat és aproximar-nos a la realitat matemàtica des de la resolució de problemes i potenciar així el pensament reflexiu i creatiu.

(P) Però també es resolen problemes en les classes ordinàries, no?

(D) És cert, i en posem molt d'èmfasi, però són problemes molt tipificats, és a dir, es resolen per aplicació quasi directa dels procediments i dels conceptes vistos al llarg d'un tema. Per exemple, si expliquem els percentatges, llavors un problema típic és calcular el preu final d'un producte després d'aplicar-li l'IVA. Si tinc clar el concepte de percentatge, llavors l'aplique per calcular l'increment d'un preu i ja està.

(P) És un problema pràctic, com es podria complicar més?

(D) Mire aquest problema tan interessant que vam resoldre al taller de 4t de l'ESO i que va ser proposat per a la prova de grup en la fase comarcal d'unes olimpíades matemàtiques,

"Un canyar està format per 1000 canyes. Abans de l'estiu es tallen un 5% i després de l'estiu naixen un 10% de les que hi quedaven. Quantes canyes hi haurà d'ací 100 anys? Quants anys han de passar perquè el canyar arribe a estar format per 50 000 canyes?"

Percentatges també, sí, però encadenats, on darrere s'amaga una progressió geomètrica i que per a contestar a la segona pregunta cal plantejar i resoldre una equació exponencial. Percentages, progressions geomètriques i equacions exponencials per a estudiar l'evolució d'un ecosistema... en condicions molt ideals (l'entrevistat mostra un lleuger somriure)

Val a dir que, en aquesta part de la prova, els problemes es resolen contrarellotge. Per tant, el grup d'alumnes ha d'identificar ràpidament eixa combinació de procediments necessaris per a resoldre el problema.

(P) Si ho entés bé, l'alumne aprén a combinar procediments i conceptes ja vistos al llarg d'un curs per resoldre problemes més exigents.

(D) Sí, el que ací és més exigent són els problemes i no el càlcul, a diferència del que ocorre a una classe tradicional.

(P) Podríem dir que el taller busca una ampliació en vertical, en profunditat, del temari?

(D) Sí, majoritàriament, però s'ha de dir que de vegades necessitem continguts que es troben en temes que no es donen (una fórmula o un teorema) i que han de ser explicats. Parlaríem, doncs, d'una ampliació en horitzontal. En eixe escenari també intentem fomentar l'autonomia de l'alumne/a, per exemple, fent que l'alumne busque la informació a Internet.

(P) Poden emprar el mòbil?

Sí. Quan L'Home va abandonar la Mediterrània es va trobar amb un món nou...el mateix passa quan elles i ells surten de les xarxes socials: calculadores online, wikipedia, etc, (el docentriu)

(P) Continuem en les classes...

El problema d'adés era dels fàcils. Però això i tot recorde que va donar prou de joc. Habitualment aquestos problemes exigeixen de la participació de l'alumnat: formulació i contrast d'hipòtesis, provar casos particulars per detectar un patró, encuadrar el problema, etc.

Descartem la fórmula del *magister dixit*. L'èxit del taller depén exclusivament de l'actitud de l'alumnat. Ells i elles són protagonistes del seu aprenentatge, si no hi ha participació, si no hi ha debat ni intercanvi d'idees el taller esdevé un clamorós fracàs.

(P) També sabem de primera mà que enguany s'ha continuat amb la lliga matemàtica i esteu experimentant també amb un futur concurs de resolució de problemes d'escacs?

(D) Gràcies per la pregunta. Sí, i aprofitem per puntualitzar que l'enriquiment no se centra solament en les classes voluntàries a les que hem fet referència, intentem fer-lo més extensiu, que arribe a un sector més ampli de l'alumnat. La lliga és una bona oportunitat, problemes més accessibles distribuïts al llarg d'una competició anual a mode de lliga que consta de 4 jornades i qui més punts trau guanya i se'n duu la copa de campió/na i als/les altres 2 que hi segueixen se'n duen medalles.

Pel que respecta al torneig d'escacs ha sigut una idea que ens ha vingut durant el confinament. Hem intentat activar-la aquest trimestre com una activitat lúdica per potenciar el raonament lògic, i la veritat, que pot tindre el seu cercle d'apdptes. A més, mirarem de connectar-ho amb

(P) Per a conclure, una pregunta retòrica. Proves Cangur i Olimpíades?

(D) Malauradament la situació ha sigut la que ha sigut. L'any que ve, més.

(P) Bon estiu

(D) Gràcies, igualment.

Vicent Estruch i Gregori

(de quan en quan mestre de matemàtiques)

Els i les protagonistes de les activitats del programa d'enriquiment matemàtic

Enhorabona pel vostre esforç i dedicació. Ho heu fet molt bé!

TALLER D'ENRIQUIMENT		
2n ESO Zaida Camarasa Fuset Joan Duart Navarro Pepe Faura Cervera Joan Hernández Guillen Arianna Luz Llopis Marta Moleres Ferrando Juanjo Molla Bosch Sandra Moya Blázquez Maica Padilla Moreno Arancha Ponz Senón Azahara Sánchez Romero Sara Utrilla Viciano	3r ESO Andrei Catalin Chisca Nuri Ferri Oliver Mar García Monserrat Óscar Muñoz García Diana Radita Nacho Vila Martínez	4t ESO Carlos Albeldo Pozuelo Donís Albeldo Soriano Rafa Andrés Ciscar Raül Andrés Ciscar Carlos Gumbau Soria Hugo Herranz Moleres Sandra Marí Martí Sofia Rhiad Meftah Jose Carlos Vidal Gherman Pau Vila Vanaclocha
LLIGA MATEMÀTICA 2019/2020		
<i>(*) En el moment d'escriure aquest article la competició d'enguany encara no ha conclòs. Els adjuntem al final d'aquest apartat la relació de premiades i premiats de l'any passat.</i>	2n CICLE Donís Albeldo Soriano Carlos Albeldo Pozuelo Carlos Gumbau Soria Raül Andrés Ciscar Sandra Marí Martí	1r CICLE Alba del Carmen Bonastre Asins Joan Duart Navarro Pepe Faura Cervera Joan Hernández Guillen Arianna Luz Llopis Maica Padilla Moreno David Vila Paredes
Les premiades i els premiats de l'any passat (curs 2018-2019) van ser:	1r CICLE: Mar García Monserrat (campiona)	2n CICLE: Donís Albeldo Soriano (campió) Raül Andrés Ciscar (2n lloc)- Carlos Albeldo Pozuelo i Carlos Gumbau Soria (3r lloc)
Programa d'escacs (tots els nivells): <i>(*) De moment està en fase experimental.</i>		
Alejandro Alcaide Hernando - Donís Albeldo Soriano - Hugo Herranz Moleres Jose Carlos Vidal Gherman - Pau Vila Vanaclocha		

Incorporació de la Realitat Augmentada a les classes

Este curs per motivar l'alumnat, res millor que un poc de realitat augmentada.

Així, he incorporat a les classes de Ciències de primer d'ESO i d'FPB uns dispositius dels quals vaig sentir parlar al setembre passat i que em van encantar.

Si parlem de Realitat Augmentada necessitem:

-Un dispositiu que pot ser un mòbil, una tablet o inclús unes ulleres de realitat virtual.

-El software del dispositiu.

-Un activador que pot ser el codi QR, una imatge, etc.

EL SISTEMA SOLAR A LA MÀ

El primer recurs educatiu que hem utilitzat és el Merge Cub. És el primer cub educatiu hologràfic del món. Es pot comprar per internet o descarregar la plantilla en PDF, imprimir-la i montar-la tu (que és el que nosaltres hem fet).

Font: [web de Merge Cube](#)

Una vegada muntats els cubs, hem de descarregar l'aplicació per separat. En este cas, l'aplicació gratuïta **Galactic Explorer** per a **Merge Cube** (disponible en Apple store per a iOS i també per a Android). Amb esta aplicació podem tindre el sistema solar a la palma de la mà, mai millor dit, i si polsem sobre els planetes, obtenim informació. I tot súper intuïtiu.

Ací teniu com funciona este dispositiu:

https://www.youtube.com/watch?v=dta_kBhMAKU

CÈL·LULES I VOLCANS QUE COBREN VIDA

També hem utilitzat el recurs que ens proporciona Quiver AR. Són unes fotocòpies que es descarreguen gratuïtament de la pàgina web de **Quivervision** i que després de colorejar-se, si s'observen amb una tablet o smartphone... ¡Cobren vida!

Després únicament fa falta descarregar la app (gratuïta tant en Android com en iOS) i aprofitar-nos de les bondats de la AR a classe.

Hem utilitzat les plantilles de la cèl·lula animal, de la cèl·lula vegetal, i com no la del volcà.

Font: [web de Quiver Education](#)

Ací teniu un video de com es veuen les imatges a aquest dispositiu: [tps://www.youtube.com/watch?time_continue=22&v=khqg1--W-Tk&feature=emb_logo](https://www.youtube.com/watch?time_continue=22&v=khqg1--W-Tk&feature=emb_logo)

No hi ha res millor que avivar i despertar la curiositat per a que l'aprenentatge siga significatiu i durador.

María Luz Noguera

La realitat dels polinomis

1. Introducció: vivències polinòmiques en la secundària

Els polinomis són un dels temes més comuns i sobre el que més se sol insistir en les matemàtiques d'ESO i, de ben segur que també, és dels més assentats en la cultura matemàtica popular d'aquelles generacions que, en el seu dia, van cursar estudis de secundària. I és que si vostè està llegint ara mateix aquest article i està inclòs en eixe grup, és probable que la seua ment estiga projectant eixa seqüència, aparentment interminable, de potències de x de la forma :

$$P(x) = a_n x^n + \dots + a_1 x + a_0,$$

mentre recorda, ara i quasi sense voler, les operacions algebraiques que els acompanyaven: suma, resta, multiplicació, divisió, factorització, etc. Llargues i intenses hores de les vesprades de la nostra vida adolescent dedicades a feixucs càlculs amb l'atenció posada en què no ballara cap signe o erràrem en algun exponent. I a l'endemà pel matí, a l'aula, esbossar un somriure entremesclat de satisfacció i alleujament al comprovar que allò que el/la docent escrivia a la pissarra coincidia amb els resultats esborrats que contenien els nostres quaderns.

Aquesta insistència quasi malaltissa per l'àlgebra i, concretament, pels polinomis té el seu sentit. Podríem dir que l'àlgebra, entesa com la disciplina que estudia la representació simbòlica de magnituds desconegudes o altres objectes i les seues regles de manipulació, forma, juntament amb la teoria de conjunts, el llenguatge natural en el que s'expressen les matemàtiques. Per posar un símil, l'àlgebra seria a les matemàtiques el que el solfeig és a la música. I de la mateixa manera que el solfeig és necessari per progressar en un instrument, conèixer el llenguatge algebraic és fonamental per continuar avançant en l'estudi de les matemàtiques. El que passa és que per a dominar l'abstracció que hi comporta, no ens queda un altra que aviar-nos d'un bon grapat de

fulls de papers, gomes d'esborrar i molta paciència per familiaritzar-nos amb aquestos càlculs.

Ara bé, reconec que per al lector/a més pragmàtic/a, aquell/a amb una visió més utilitarista del coneixement, el paràgraf anterior li pot resultar poc consolador. Esperem, al llarg d'aquest article, canviar-li la visió, ja que si els polinomis són importants, és perquè han conquerit la seua parcel·la de la realitat. La qüestió, ara, és saber on s'hi troba eixa parcel·la.

2. Els polinomis també tenen dret a 15 minuts de realitat

No he pogut evitar parafrasejar la coneguda dita d'*Andy Warhol* per a insistir, amb un lleuger toc d'humor, en la necessitat que tenim de recórrer als polinomis per modelar fenòmens que succeeixen constantment al nostre voltant, des dels processos físics més elementals fins a la tecnologia d'ús més quotidiana. Vejam:

2.1. Els polinomis de segon grau amb una variable conviuen amb nosaltres

Són els polinomis de la forma

$$P(x) = ax^2 + bx + c$$

i els podem trobar per exemple en:

- *La caiguda lliure:* és el moviment que segueix un cos quan l'única força que actua sobre ell és la gravetat. La distància d que recorre el cos en funció del temps t ve donada, en el cas més intuïtiu de caiguda lliure, pel polinomi:

$$d(t) = 4.9t^2$$

Per exemple, quan han passat 3 segons després d'haver iniciat la caiguda, la distància recorreguda ve donada per

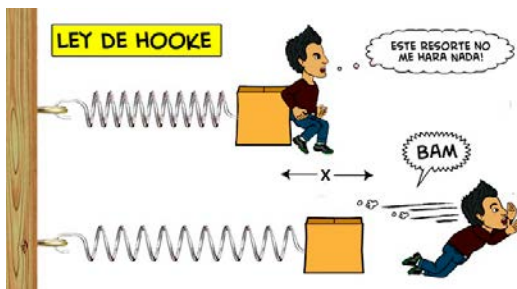
$$d(3) = 4.9 \cdot 3^2 = 44.1m$$

És important fer notar que les magnituds que hi intervenen no són proporcionals, és a dir, al doble de temps no li corresponen el doble de distància, li correspon molt més! Per favor, per a comprovar-ho no cal tirar-se des d'un balcó, amb un simple càlcul queda clar:

$$d(6) = 4.9 \cdot 6^2 = 176.4m > 2 \cdot 44.9m$$

- **L'energia emmagatzemada en un ressort (una molla):** una forma simple d'emmagatzemar l'energia mecànica és per compressió d'un ressort, és a dir, transformar l'energia mecànica en energia elàstica. Per exemple, de segur que tothom de menut ha jugat amb eixos cotxets que els arrossegàvem per terra cap enrere, després les rodes es bloquejaven i al soltar-los eixien disparats com un coet. El cotxe es posava en moviment perquè al desplaçar-lo prèviament cap enrere s'havia comprimit una molla.

L'energia E emmagatzemada en el ressort depèn de la "contracció" x d'aquest, mesurada com un desplaçament respecte del seu punt d'equilibri (estat natural), i ve donada pel polinomi:

$$E(x) = \frac{k}{2} x^2,$$

on k representa la constant d'elasticitat característica del ressort.

2.2. Els polinomis de segon grau en dues variables estan per tot arreu

Són els polinomis de la forma

$$P(x, y) = ax^2 + bxy + cy^2 + dx + ey + f$$

i els podem trobar en contextos tan dispars que van des de les òrbites planetàries fins als fanals dels cotxes, els forns solars, els radiotelescopis o les antenes parabòliques:

- **Òrbites planetàries:** els polinomis també subjauen en la dinàmica de l'univers. La trajectòria

que descriu un objecte celest donada una velocitat inicial (una quantitat de moviment, per ser més exactes) i una posició en un camp gravitatori és una cònica. És a dir, el moviment s'ajusta a una circumferència o a una el·lipse o bé és una paràbola. Per exemple, les trajectòries dels planetes del sistema solar són el·lipses on el Sol està situat a un dels focus d'aquesta.

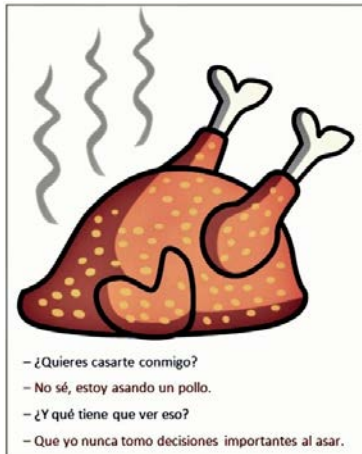
Tota aquesta varietat de trajectòries es poden veure com les solucions d'equacions polinòmiques de la forma que hem dit adés (veure *Taula 1*)

Circumferència	$x^2 + y^2 = k$
Elipse	$\frac{x^2}{a} + \frac{y^2}{b} = 1$
Paràbola	$ax^2 + by = k$ ó $ax + by^2 = k$

1 Equacions de les còniques en forma canònica.

- **Els fanals dels cotxes, els forns solars i un munt d'aplicacions:** la paràbola té una propietat òptica molt interessant, la qual es pot demostrar geomètricament [2], i és la següent:
- **Si un raig de llum emergeix del focus de la paràbola en direcció a un punt d'aquesta, el raig reflectit és paral·lel a l'eix de simetria de la paràbola. I al contrari, un raig paral·lel a l'eix de simetria que incideix en un punt de la paràbola es reflectirà en direcció al focus de la paràbola.**
- Ara bé, si rotem la paràbola al voltant del seu eix de simetria obtenim el que s'anomena un **paraboloide de revolució**. Donat que la secció del paraboloide definit per un plànol que conté al seu eix de simetria és una paràbola, la propietat òptica que hem enunciat és manté. Així que, si situem una font de llum al focus del paraboloide, el rajos de llum reflectits no interferiran entre sí i es maximitzarà la regió d'il·luminació. D'aquesta manera, es construeix, per exemple, el fanal d'un cotxe.

I al contrari, si construïm un paraboloides amb un material fortament reflector i l'orientem en la direcció del Sol, els rajos incidents es concentraran en el seu focus assolint altes temperatures i, *voilà*, ja tenim un forn solar. Ara bé, si en compte de concentrar rajos solars, ens decantem per concentrar altres ones de l'espectre electromagnètic, per exemple ones de radio, tindrem un radiotelescopi o una antena parabòlica de televisió (veure [2]).

2.3. Polinomis d'una variable de grau superior a 2: una incursió per les tecnologies de la informació

Els polinomis també hi apareixen cada vegada que enviem informació per Internet o premem una tecla per visualitzar un caràcter a la pantalla. Sí, sorprenentment, tenim que els polinomis també habiten entre senyals elèctrics i leds lluminosos. A saber:

- *Codis detectors d'errors i telecomunicacions:* quan es transmet un missatge, és a dir, una seqüència de bits per un canal de comunicació (per exemple, un cable d'Ethernet), aquest es pot veure alterat per culpa de les interferències causades pel soroll present en el canal. Per exemple, si volem enviar com a missatge la lletra A, llavors enviaríem la seqüència

01000001 (codi ASCII de la lletra A), però per culpa del soroll el receptor podria rebre el missatge 01000011, que és el codi ASCII de la lletra C. És a dir, enviem una A i es rep una C.

- Donat que no podem fugir del soroll, hem de pensar en una manera per a detectar i, si és possible, corregir el major nombre d'errors en el missatge que rebrà el receptor. Una tècnica molt utilitzada són els codis per control de redundància cíclica (CRC, veure [1]). Bàsicament, la tècnica consisteix en els passos següents:

L'emissor i el receptor comparteixen un polinomi $g(x)$ que s'anomena polinomi generador.

EMISSOR

a) Es fixa la longitud L d'una segment de bits extra que s'anomena seqüència de verificació.

b) S'associa al missatge un polinomi $m(x)$

c) Es divideix el polinomi producte $x^L \cdot m(x)$

per un polinomi generador $g(x)$ i es calcula el residu $r(x)$

d) S'envia el missatge associat al polinomi resultant $x^L \cdot m(x) + r(x)$

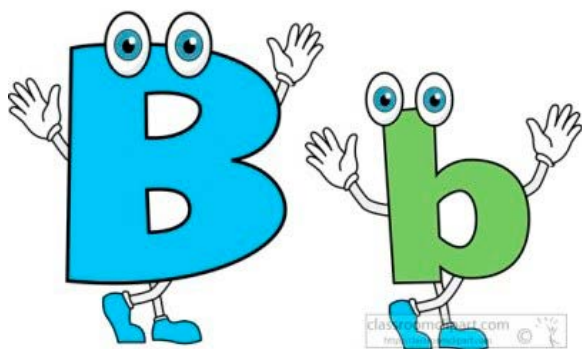
RECEPTOR

a) Calcula el polinomi $m'(x)$ associat al missatge rebut i el divideix pel polinomi $g(x)$. Si el residu de la divisió és zero el missatge està lliure d'errors i s'accepta.

Clar està, els errors que es poden detectar dependran del polinomi generador utilitzat. A mode de curiositat, el polinomi generador que fa servir el protocol Ethernet, el protocol de les xarxes d'àrea local, és:

$$g(x) = x^{32} + x^{26} + x^{22} + x^{16} + x^{12} + x^{11} + x^{10} + x^8 + x^7 + x^5 + x^4 + x^2 + x + 1$$

Tipografia digital: originalment, les fonts tipogràfiques utilitzades a l'ordinador eren mapes de píxels (anomenats també mapes de bits). Per a entendre'ns, si ens imaginem la quadrícula del famós joc de taula *enfonsar la flota*, llavors

podríem distribuir els pivots del joc d'una manera adequada per tal de formar lletres sobre el tauler. Per tant, si emmagatzemem cada pivot col·locat al tauler com un 1 lògic i l'absència d'aquestos com un 0, ja tenim un mapa de bits. El problema d'aquest format és que la manipulació directa de les lletres alhora de redactar un document, penseu en operacions tan habituals com canvis en la grandària o canvis en l'orientació dels caràcters, és costosa en temps computacional. Per a resoldre el problema s'emmagatzemava a l'ordinador un mapa de bits per cada lletra, per cada grandària, per cada possible orientació i per cada tipus de tipografia. Si multipliquem totes les possibilitats veurem que açò és un autèntic malbaratament de recursos! Aquest segon "problemeta" es va resoldre gràcies als *polinomis de Bernstein* i les *corbes de Bezier*. La idea es basa en aproximar el contorn d'un caràcter mitjançant un línia poligonal. Després es combinen les corbes de Bezier, que són corbes polinòmiques, per ajustar-les a les poligonals i així ja tenim el disseny d'un caràcter amb una tipografia concreta. Per exemple si ens imaginem una poligonal que passa per 4 punts en el pla, $A_1(x_1, y_1), \dots, A_4(x_4, y_4)$, la corba de

Bezier que s'ajusta a aquesta poligonal ve donada per la següent fórmula polinòmica de 3r grau:

$$C(t) = (1-t)^3 A_1 + 3t(1-t)^2 A_2 + 3t^2(1-t) A_3 + t^3 A_4,$$

on els coeficients que hi apareixen són els polinomis de Bernstein. Aquesta nova tècnica de disseny supera les limitacions tècniques dels mapes de bits.

Com a nota curiosa mencionar que els polinomis de Bernstein daten de finals del segle XIX i les corbes de Bezier dels anys 60 del segle passat. Quasi res diu el diari!

(Si està interessat en saber-ne més, veure [3])

3. Conclusió

Hem vist que els polinomis apareixen en multitud de processos físics i productes tecnològics, fet aquest que no és cap casualitat. I és que si adoptem una postura reduccionista per explicar la realitat des dels seus fonaments més bàsics, estariem cometent un greu error si consideràrem els polinomis solament com un constructe teòric, enormement fructífer. sens dubte, però estariem assumint que el món tangible és regeix per pura proporcionalitat, en altres paraules, les regles de tres constituïrien el punt i final d'aquesta fascinant obra del coneixement que són les matemàtiques. Afortunadament no és així i, gràcies a això, uns quants ens podem guanyar la vida contant aquestes històries.

APOSTIL·LA

Si li ha agradat l'article, considere que és convenient que sàpiga que la seua redacció em va deixar exhaurit i encara estic recuperant-me de tan magnànim esforç. Per tant, no renunciaria a un poc de gratitud en forma d'un esmorzar, amb caràcter de convit, per suposat, al Cabana.

BIBLIOGRAFIA

1. *Computer networks*. A.S. Tanenbaum. Ed. Pearson.
2. *La matemàtica su contenido, métodos y significado*. A.D. Alexandrov et.al. Ed. Alianza Editorial.
3. *Tipografia digital*. B. Luque. Revista Investigación y Ciencia, pàgs. 90-92, juliol 2017.

Vicent Estruch i Gregori
Professor de matemàtiques

Visites del departament de Ciències curs 2019-2020

7/06/2020 per Departament de Ciències

Ací teniu les opinions dels alumnes de les visites que ha organitzat el Departament de Ciències este curs 2019-2020. Sen's ha quedat pendent la xarrada sobre zones humides, prevista per al 13 de març (últim divendres que anàrem a l'IES), i la visita que teniem per al 16 de març al Tancat de Milia, ambdues anul·lades per precaució amb motiu del coronavirus. Esperem el pròxim curs poder realitzar-les!

COVA DEL BOLOMOR. Tavernes de la Vall d'ign, desembre 2019

La Cova del Bolomor és un jaciment arqueològic a la població de Tavernes de la Vall d'ign. L'excavació i investigació al mateix es realitza desde 1989 pel Museu de Prehistòria de la Diputació de València. La Cova del Bolomor representa un important

enclau al Mediterrani per a descobrir els orígens i les característiques del poblament paleolític europeu, les formes de vida dels neandertals i d'altres homínids que els precediren.

Els del científic de quart i els alumnes de primer d'ESO anàrem d'excursió a la Cova del Bolomor junt amb alguns professors i professores. És un jaciment arqueològic situat a 2 km a sud-est de Tavernes de la Vall d'ign. S'hi han trobat allí abundants restes lítiques i òssies, així com fòssils d'homínids. La cavitat és especialment important a causa de la trobada de les restes associades al poblament humà més antics de la Comunitat Valenciana, datades entre el 350 000 i 90 000 a. C. L'excursió va estar molt xula, ens dividirem en dos grups, uns anàrem abans a escalar la muntanya mentre que els altres es quedaren atenent a una explicació de les restes que he comentat abans. I després a l'inrevés. Va ser molt interessant escoltar als guies, i alguns feren preguntes molt interessants. Va ser una excursió de deu, per a repetir-se."

Erika Rojo Ferreira 4t.

"Des del meu punt de vista vull donar les gràcies al departament de ciències per organitzar i dur a terme aquesta excursió. Fou una experiència meravellosa, ja que no sols férem una activitat fora de l'institut sinó que, a mi, em va servir per a aprendre un poc més sobre els nostres avantpassats i l'època prehistòrica, que m'encanta. Sobretot, em va agradar molt la part en què pujàrem dalt de la muntanya i entràrem a la cova i Alicia ens explicà les teories que hi havia i quines restes s'havien trobat a Espanya i arreu del món. Va ser una excursió que tornaria a fer, i a més, vull donar les gràcies a Maria, Teresa i a Vicent per donar-nos més informació durant la pujada i baixada de la muntanya."

Maria Moreno Chaqués 1r ESO 2

"En la excursió de la Cova del Bolomor m'ho passí molt bé. El que més em va agradar és quant pujàrem dalt de la cova i vegèrem restes d'òssos. I al baixar ens ensenyaren els tipus de cranis que havien anat trobant i com feien foc, entre moltes altres coses. M'encantà"

Laura Resta Cambra 1r ESO2

“Aquell dia va ser prou especial per a mi. Va ser una excursió molt singular perquè venien els de 4t de la ESO amb nosaltres!!

Primer, vam agafar un autobús tots junts i pel camí s’ho passarem molt bé fins que aplegarem al nostre destí. Una vegada allí, ens vam dividir en dos grans grups de xiquets i xiquetes per a començar la nostra ruta de “senderisme”.

Jo, puc dir, que per sort em va tocar amb els de 4t i amb alguns dels meus amics.

Teniem que pujar a una altíssima troballa prehistòrica (a peu, evidentment) que ens va costar prou pujar.

Una vegada ja estavem allà, una xica ens va fer una explicació de com vivien els nostres avantpassats i al acabar eixe interessantíssim repàs, ens tocava baixar altra vegada per escoltar altra breu explicació i demostració de com fer foc. Va ser sorpresa per a mi, que tenien rèpliques del cap de Lucy la Astrolopithecus!! El xic ens va explicar tot el necessari i després ens va fer foc!!

Va ser una eixida molt interessant i m’ho vaig passar molt bé!”

Elena Torralba Badia 1r ESO 1

PLANTA DE VALORITZACIÓ DE RESIDUS DOMÈSTICS.

Guadassuar, febrer 2020

Esta planta de residus permet recuperar més del 60% d’allò que tirem al fem sense reciclar. En el moment en que els residus orgànics entren a la planta, passen per uns tambors amb forats de 9 centímetres per a separar el fem orgànic dels plàstics i altres residus. La planta compta amb les últimes tecnologies; s’utilitzen uns processos ciclònics i rajos infrarojos per a la selecció de plàstics

i un sistema que separa l’alumini del ferro. La planta també compta amb un biofiltre amb escorces de pi que rep l’aire de tota la nau per a evitar males olors a l’exterior.

“Ens va parèixer molt divertit pel simple fet de veure on va el que no es pot reciclar. Veure com treballaven, cada cinta per a una cosa, etc. Varem fer un joc de a quin contenidor hi ha que tirar cada cosa. També hi havia com un tipus de proveta de plàstic on podies olorar 5 olors diferents. Un feia molt bon olor, altre normal i dos que feien molt mal olor. Es podria dir que va ser una visita diferent, educativa i divertida.”

**Joan Hernández Guilen
i Àngela Hernández Guillen 2n1**

“Quant arribarem a la planta, un grup es va posar a fer un taller sobre els diferents contenidors de reciclatge, i l’altre la va visitar i el guia ens va ensenyar les seues diferents parts. Quant vàrem pujar, ens va impactar l’olor i la quantitat de fem que hi havia. Per això, la gent que es preocupa per ajudar al medi ambient és molt important. Gràcies a aquesta excursió ens hem adonat de que el procés de reciclatge és molt costós i tots hem de contribuir un poquet, perquè és important ajudar el nostre planeta”.

**Alba Fernández Luz
i Natalia Urresta Osejos 2ESO1**

“En la segona avaluació anàrem a una visita guiada a la planta de Guadassuar de reciclatge on ens explicaren el procés del tractament dels residus. El que més ens va cridar l’atenció va ser, la grandària de la fàbrica, la quantitat de residus acumulats i l’olor tan forta que causaven. S’adonarem de la importància de reciclar correctament per a no contaminar el medi ambient. Va ser una visita molt productiva per a tots.”

Arianna Luz Llopis 2n2

Teatre en anglés: "A Midsummer Night's Dream"

El dijous 14 de novembre l'alumnat de 3r i 4t d'ESO acompanyat per les professores d'anglés Paula Leal i Aurora Sánchez va gaudir de la representació teatral en anglés d'una obra molt coneguda del dramaturg i poeta William Shakespeare: "A Midsummer Night's Dream".

La companyia que va representar l'obra va ser *La Tourné Teatre* i va tindre lloc a l'auditori municipal de Paiporta.

Abans d'anar al teatre, analitzàrem a classe la vida i obres d'aquest escriptor. A banda d'això, treballàrem l'argument i els personatges mitjançant exercicis de vocabulari, de comprensió, cançons, "quizzes"...amb la finalitat que l'obra fora més fàcil d'entendre.

En aquest tipus de teatre, els actors nadius sempre demanen la participació del públic i dos alumnes nostres (Sandra Marí Martí i Jose Carlos Vidal Gherman) es van oferir com a voluntaris, la qual cosa sempre provoca les rialles dels companys i companyes (en el bon sentit de la paraula). Per altra banda, l'alumnat va tindre l'oportunitat de fer preguntes als actors i actrius després de la representació i d'aquesta manera van tindre un contacte més directe amb ells/elles parlant i escoltant anglés d'una manera més informal.

Ací tenim els escrits d'unes alumnes de 4t que tracten sobre aquesta obra:

"A few months ago we went to watch a theatre play called *A Midsummer Night's Dream* by W. Shakespeare. Before going we did some class activities to find out more about the show. Aurora gave us some photocopies that had some games about the play.

The day of the event we went to Valencia. Personally, I really liked the performance because it was very interesting and fun at the same time. The performers did a very good job.

We also could participate a little bit and ask some questions to the actresses and actors, that's how we knew that two of them were married!!!!

I think it was a very good experience where we learned new vocabulary and we had a great time."

Sofía Luz Montaner

"The students of 3rd and 4th of ESO went to Paiporta to watch a Shakespeare's play at the beginning of our academic year.

The plot of the play is as follows: Hermia is engaged to Demetrio but she is in love with Lisandro and she can't marry him because her father doesn't accept him. So they decide to run away to the forest. Hermia tells her friend Helena in confidence that she and Lisandro are going to go to the forest, but Helena tells that to Demetrio because she is in love with him and believes that she will make up for it. Hermia and Lisandro escape and Demetrius and Helena go after them. In turn, the fairy kings have a fight, which causes the king to ask Puck for a magic liquid that serves to fall in love with the first person you see. Seeing Demetrius and Helena quarrel, the Fairy King orders Puck to pour the juice into Athenian's eyes, but he gets confused and pours the juice into Lisandro's eyes, who falls in love with Helena. To correct the mistake, Oberon poured the juice also into Demetrio's eyes, who falls in love with the same woman. The queen of the fairies also falls in love with one of the actors, Bottom. Finally,

the drama is solved with the mutual love of both pairs of humans and with the permission to marry freely.

The costumes and stage were pretty good. The actors/actresses got into the role of their characters

very well. I really enjoyed the play and the round of questions afterwards, because they were very nice and the play was very funny.”

Erika Rojo Ferreira

Proves a 2 d'anglès

Enguany, les proves de l'A 2 d'anglès, que es van fer el 6 de febrer, han anat molt bé. Podem dir que és el primer any que hem fet “ple”.

Els quinze alumnes que es van presentar, van superar la prova sense problemes. L'alumnat va ser el següent: Carlos Albeldo, Rafael Andrés, Raúl Andrés, Ana Paula Balbino, Nerea Felip, Carlos Gumbau, Hugo Herranz, Sofia Luz, Sandra Marí, Miguel Ángel Martínez, Sofia Riad, Erika Rojo, Sheila-Yukang Vendrell, David Vila i Maria Vila. .

Un gran aplaudiment per a tots/totes!!!! CLAP, CLAP, CLAP, CLAP.....!!!!

Classes de reforç i ampliació d'anglès

Com venim fent ja des de fa uns anys, durant el present curs l'alumnat de 1r i 2n d'ESO ha tingut la possibilitat de reforçar o ampliar la nostra matèria en grups reduïts. Les classes, una hora a la setmana, s'han fet fora de l'horari lectiu, de 8 a 8:55 del matí, així, dimarts per als de 1ESO i dijous per als de 2ESO.

Les classes de reforç han servit per reforçar els continguts que s'han treballat a classe i consolidar els mínims que es requereixen en l'aprenentatge de la llengua estrangera, mentre que amb les d'ampliació hem pretès ampliar i enriquir el contingut curricular amb classes molt més pràctiques incidint en la seua funció comunicativa de la llengua (listening, speaking).

Paula Leal, Joan Ferrús i Aurora Sánchez
Departament d'anglès

DEPARTAMENT DE MÚSICA

Visita al Palau de les Arts Reina Sofia

El passat dijous 5 de Març de 2020 els grups de 3r (3r1 i 3r2) vam fer una excursió a València amb les professores de Música i Plàstica. L'excursió tractava de fer una visita per l'interior de la Ciutat de les Arts i les Ciències.

Entre altres, visitarem l'edifici de l'Òpera, anomenat el Palau de les Arts Reina Sofia. Allí ens van portar per l'escenari on ens van fer una xicoteta explicació de l'òpera, de les obres que es representen i es van representar. Ens explicaren com munten els escenaris i què és el que fan amb

ells quan no els utilitzen. També ens van explicar com s'anomenen les diferents parts de l'escenari. Varem tindre l'oportunitat d'estar en un dels escenaris més grans de la Ciutat de les Arts i veure directament el decorat que hi havia a l'escenari.

Finalment vam anar a pegar una volta pel riu i varem dinar en uns bancs que hi havien i després ens vam anar a casa. Per a la meua opinió, és una excursió molt interessant i divertida ja que vam aprendre noves coses que no sabíem i vam passar un dia molt divertit.

Natxo Vila de 3r 1

DEPARTAMENT D'ECONOMIA i EMPRESARIALS

Visita a Greenmed

El passat dia 17 de desembre de 2019 l'alumnat d'economia i empresarials de 4t d'ESO férem una visita a la empresa Greenmed de Sollana acompanyat per la nostra professora Mavi Rodrigo i Manuel Fraile que també ens va acompanyar.

Veírem totes les instal·lacions i el funcionament de la fàbrica, amb un guia per grups de 5 persones aproximadament qui ens va acompanyar en tot moment.

Ens explicaren l'ús de cada màquina i la funció de cada treballador, també gent del poble i familiars ens pogueren explicar un poc de la seua feina.

A la fàbrica treballen moltes persones del poble, per a elles és una gran sort, ja que tenen el privilegi de poder treballar al seu poble.

Ens ho passàrem d'allò més bé ja que mai havíem entrat en aquesta fàbrica, referent a la nostra població, i mai ens l'havíem imaginat d'eixa manera.

Ens va agradar molt l'oportunitat de conèixer una empresa tan gran com és Martí Navarro i sobretot la cistella que ens van donar de taronges al final de la visita i el record de les fotografies que adjuntem.

Una experiència inoblidable!

Gràcies Greenmed

ALUMNAT ACTIU: CORRESPONSALS DE LA MANCOMUNITAT

Enguany la Mancomunitat de la Ribera Baixa, concretament el departament de Joventut ha encetat el programa de corresponsals juvenils de la Ribera Baixa i nosaltres com és d'esperar tenim un bon planter molt actiu i compromès. Així a l'IES Sollana tenim 8 corresponsals front a centres i pobles molt més grans com l'IES Joan Fuster de Sueca que té 3 corresponsals i IES Llopis Marí de Cullera 2.

Des de l'IES Sollana agraïm molt el suport del Departament de Joventut, concretament a Maria Martínez amb totes les activitats que ens ha fet partícips. A més també hem tingut la sort de poder comptar amb la col·laboració de l'agent d'igualtat Laura Hervás i amb Victoria Sanchis de la UPCCA que han desenvolupat diverses activitats al centre.

DEPARTAMENT DE PLÀSTICA

Treballs de plàstica 2019-2020. Decorem el centre per a Nadal

Com tots els anys l'alumnat de 2n d'ESO mostra els coneixements adquirits durant el primer trimestre amb el projecte de decoració del centre, aquest any era una decoració senzilla i realitzada amb tires de paper de colors. El gran nombre d'alumnat en aquest nivell ha resultat un treball molt productiu i que ha permès no sols decorar la recepció del centre, sinó també totes les cristalleries de l'edifici, que ja l'any passat varem decorar.

També l'alumnat de l'optativa de plàstica de 1r d'ESO han decorat les parets de la segona planta amb les seues targetes de felicitació.

Els felicitem a tots i totes per haver alegrat tot l'espai i preparar-nos per a les tan desitjades vacances.

Maria José Perpiña

TEATRE "CONTES DE PRINCESES" EN EL 25 DE NOVEMBRE CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

L'alumnat d'EPVA de 4t d'ESO va representar una obra de teatre per commemorar el Dia Internacional per l'Eliminació de la Violència de Gènere. L'obra, escrita per la professora de valencià Raquel Donet, anomenada "Contes de princeses", fa una visió crítica dels contes tradicionals on princeses i prínceps s'enamoren i són feliços per sempre. En aquest conte, una princesa que representa una adolescent actual, ha d'enfrontar-se a un príncep que vol controlar les seues amistats, manera de vestir i xarxes socials. Però ella es rebel·la contra el paper que li atorga la tradició i canviarà el conte.

La representació es va realitzar al gimnàs del centre i va assistir tot l'alumnat, i després de l'obra va escriure uns missatges animant totes les "princeses" a apoderar-se.

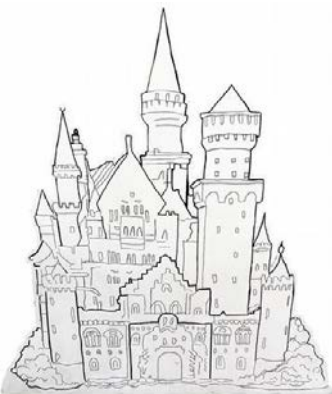
I com no, felicitar als alumnes Lorena Campos i Pablo Bonifacio per l'esforç i la valentia que de-

mostraren, interpretant durant els quatre actes als protagonistes de la història, el príncep i la princesa. En els papers secundaris Stefanie Nicolai com a fada madrina, les narradores Graciela Corchero, Ainhoa Sánchez, Alba Moya, Ana Paula Balbino, Idoia Sastre i el narrador Pablo Senon i els actors al públic Pau Alòs, Adan Walter, Marcos Quilis i Marc Natividad.

Finalment, cal valorar el treball gràficoplàstic de totes elles i ells, que va suposar també realitzar el vestuari, escenografia i el atrezzo tan originals que presentaren en l'obra.

Altra vegada ens deixen bocabadats els alumnes de l'IES de Sollana per la seua participació i entusiasme.

Raquel Donet i Maria José Perpiñà

ELS ALUMNES DE PLÀSTICA INTERPRETEN ELS BALCONS DEL SEU POBLE I DE TOT EL MÓN

Des del confinament, l'alumnat de tots els cursos de l'IES de Sollana ha realitzat aquests treballs que reflexen la seua visió de la resposta de la gent durant aquests dies tan estranys.

És un treball de gran valor, superant la manca de materials plàstics disponibles (amb les botigues tancades), les dificultats tècniques, les connexions que fallen, fins i tot talls de llum. Sense disposar de l'ajuda de la professora al seu costat físicament, a partir de les habilitats majors o menors de cadascú, amb els materials de què disposaven...

Ha estat un esforç enorme del qual cal donar l'enhorabona a totes i tots.

Estem segurs que us agradarà!!

<https://youtu.be/sBwl0E5q5R0>

Vicent Galan

QUÈ PASSA EN L'HEMISFERI DRET DEL CERVELL?

«es que jo no valc per a dibuixar ...» «se'm dóna fatal ...» «eixe talent s'ha de tindre'l ...»

Hi ha una teoria, millor dit un mite, que parla de la total separació entre les funcions de l'hemisferi dret i les de l'esquerre i que les persones ens dividim segons les funcions del l'hemisferi que domina el nostre cervell. Segons això, les persones en les quals domina l'hemisferi esquerre són persones de pensaments racionals, matemàtics i científics, i les persones en les quals domina l'hemisferi dret són més creatives i amb més facilitat per a l'art. A rel d'aquesta teoria, o mite, s'han escrit un fum de llibres i articles que la defensen o la rebaten. I ací volia arribar, perquè nosaltres en l'optativa de quart seguim les pautes d'un llibre anomenat «Dibujar con el lado derecho del cerebro» que hipotèticament pressuposa la nostra total acceptació del mite, però res més lluny de la realitat. Les tècniques artístiques no deixen de ser tècniques, i com qualsevol tècnica cal aprendre els conceptes i practicar-la i d'eixa forma dominar-la.

I això és el que hem fet amb les pràctiques d'aquest llibre simplement aplicar-les i practicar-les.

Durant un trimestre l'alumnat de l'optativa de plàstica de 4t de l'ESO ha estat treballant i practicant els conceptes i la tècnica del dibuix, aconseguint millorar notablement.

Així que, ja mai direu el tòpic de «...jo no valc pa...» Ací teniu un vídeo on podeu veure eixe procés:

<https://youtu.be/GD26ZEVtsqo>

Maria José Perpiñà

dedicat als alumnes de l'optativa d'EPVA de 4t

Per: Cuiner abans que flare

Cantar con la melodia de “María Isabel” de los Payos

<https://youtu.be/qay3sfLVCzk>

El aula estaba desierta
El cañón ayudaba al docente
Escribiendo en la pizarra
Esperando a FPB

Saca la libreta y apúntalo
Repasa para el examen por favor
/ Lee el enunciado por favor

Chi ri bi ri bi porom pom pom
Chi ri bi ri bi porom pom pom

Pero mira como flotan los peces en el río
Pero mira cómo flotan por miles de
vertidos

Cuiner abans que flare

MÚSICA

Futbolístics	Estudiantils
Són 11 contra 11	No hi ha mòdul fàcil Cap assignatura és una maria
És un rival a tenir molt en compte	
No hi ha rival xicotet	
Ix a donar-ho tot	Fer colzes
Ix a guanyar	Tinc els colzes pelats
Ha estat un robatori	El/la professor/a ha anat a per mi
	Ni tan sols ha mirat els exàmens
L'àrbitre va ser el jugador número 13	El/la professor/a em té mania
El míster no es menja el torró ací	No sé si me n'aniré a fer feina
Victòria per la mínima	5 pelat
L'eliminàtoria està al 50%	Em conforme amb un 5
Queda molta Lliga	Sempre puc presentar-me a l'extraordinària
És un somni fet realitat	Tinc l'ESO a la butxaca!
L'objectiu s'ha assolit	He aprovat
L'operació ha estat un èxit	He aprovat merescudament
El baló no ha volgut entrar	L'aprovat s'ha resistit
Devem guanyar per l'afició	Mon pare em mataria
Vull més minuts de joc	Vull que el/la professor/a em traga més a la pissarra
El futbol és així	Açò té (no) estudiar
No opine sobre els àrbitres	Han sigut mèrits propis
Partit a partit	Cada examen és decisiu
El 1r gol va caure com un pitxer d'aigua freda	El 1r suspens em va afectar molt
Els penals són una loteria	Les preguntes de múltiple elecció són una loteria
Acusem l'acumulació de partits	Estem al final de l'avaluació...
El camp perjudica el nostre futbol	L'aula no reuneix condicions
La pluja i el fang ens impedirem jugar bé	
No es fixem en el rival perquè depenem de nosaltres mateixos/es	Depèn de mi aprovar l'examen, no de que de suspenguen altres

PASSATEMPS

ENDEVINA QUI ÉS...

Hola, bon dia, som Erika i Sheila i anem a fer un joc que hem preparat que es diu: "Endevina qui és?"

El joc consisteix a endevinar quin professor (ixen alguns que hem tingut en aquests quatre anys els alumnes de quart) diu una frase típica seua que nosaltres posarem a continuació:

1. Açò és pasteta. Apretar i engolir.
2. Això és personal, eh.
3. Xiques, és cultura general. / Què me dius?
4. Pero si eso es historia de Roma.
5. The chullingum....
6. Ja és divendres, xiquets!
7. Paraula malsonant, un negatiu.
8. Però voleu callar, per favor?

(Resposta: 1-Vicent Estruch, 2-Carmelo, 3-Mavi, 4-Raul, 5-Aurora, 6-Toni, 7-Raquel, 8-Teresa, 9-Manuel, 10-José, 11-Amparo Tomás, 12-Teresa, 13-Amparo Minguez, 14-Salud, 15-Dolors, 16-Vicent E., 17-José)

9. Primer: l'agenda damunt la taula per favor. I a apuntar tots els deures.
10. Però fes-ho! Vols fer-ho?
11. Algú s'ha oblidat del material?
12. La segona fila... Podeu callar?
13. ¿Qué me contáis? ¿Qué vais a estudiar al año que viene?
14. Feu aquest problema, és molt facilet.
15. Sal a la pizarra a analitzar la frase, por favor.
16. No és màgia, són matemàtiques.
17. Repàs, primera pregunta!

Bé, fins a ací el joc. Esperem que vos haja agradat molt, hàgeu disfrutat, rist i endevinat el professorat que diuen eixes frases. Gràcies.

CLÀSSICS EN ROSA

- Amb els ingents rèdits proporcionats pel teorema del seu nom, Pitàgores ha adquirit en una operació immobiliària digna del seu talent, el barril on habitava el cínic Diògenes. Pitàgores ha manifestat que aquest serà el seu retir a fi de dedicar-se exclusivament als seus Teoremes.

- Es rumoreja en la Polis que l'Abadessa del Temple d'Afrodita, de nom Korinakoss, ha sigut obsequiada amb una quadriga per part del responsable del Real Esparta C.F.

- Èdip publica les memòries més escandaloses sobre la seua mare: "La meua mare, els meus complexos i jo". És un llibre en el qual no s'estalvien els detalls més escabrosos de la relació entre Èdip i la seua mare locasta.

- Els Peripatètics assisteixen a una desfilada de sandàlies. Van mostrar viu interès pel nou model de sandàlies, que van lligades fins al genoll.

- Aiusakos es muda a un coquet mégaron amb vistes a l'Acròpoli. En el trasllat es va trencar una àmfora. Sarasola de Siracusa pagarà el lloguer.

- Preocupació en la Polis: el Palau de Tirinto pateix argamillosis. "Han posat unes cariàtides i uns atlantes que són de xixinabo. O es canvien totes les columnes o això s'ensorra", ha declarat Bofilias de Salms.

- Teseo d'Uvrikus retorna als rodes enfrontant-se al Minotaure davant d'un públic únicament femení. Els homes tindran prohibit l'accés al laberint.

- Aquest dissabte a la nit es realitzarà un debat en l'Àgora que rebrà el nom d'"Espartans i Troians". En el debat participarà un polèmic iniciat del temple de Vox Inhumana.

- Sbatros Kaskos, ministre d'esports immortalitzat com a model del famós discòbol, declara d'interès hel·lè el llançament de disc com a mesura imprescindible per tornar a la normalitat. L'oposició demana un decret que prohiba tirar graveta als ulls dels espectadors que no estiguen d'acord amb aquesta mesura tan populista.

LES CLASSES EN LÍNIA

ELS MÚSICS DEL TITÀNIC

(Classes en línia en temps del coronavirus)

13 de març: s'anul·len les classes

D'un dia per a altre, però si ahir estàvem fent reunions d'avaluació i hui s'han d'entregar les notes del segon trimestre... Tot el professorat parlant ja pels corredors com anem a fer per a seguir amb les classes.

14 de març: estat d'alarma

Açò pareix que va de bo. El whatsapp del claustre trau fum, tots pensant com anem a fer-ho: Quin programa usarem per a fer videoconferències? Em compre una pissarra per a casa o use una digital? Tutorial exprés sobre Classroom, Meet, Hangouts, Miro...

16 de març: claustre extraordinari

La maquinària es posa en marxa. No sé si sabeu que per a tot el professorat del món mundial la seua assignatura és sempre la més important i encara que s'acabe el mon nosaltres hem de seguir fent classe, passe el que passe, com els músics del Titànic, que no pararen de tocar mentre el vaixell s'enfonsava. COM HAN DE PODER SEGUIR VIVINT ESTOS XIQUETS I XIQUETES SENSE SABER EL SISTEMA NERVIÓS, LA CINÈTICA DELS GASOS, LA MÚSICA DE CINEMA A EUROPA O LES ORACIONS SUBORDINADES ADVERBIALS?

20 de març: comença l'espectacle

Comencem les classe per videoconferència i a posar deures al Classroom com si no hi haguera un demà. No poseu tants deures, les classes han de ser més lúdiques, doneu només allò que siga imprescindible, repasseu continguts anteriors.

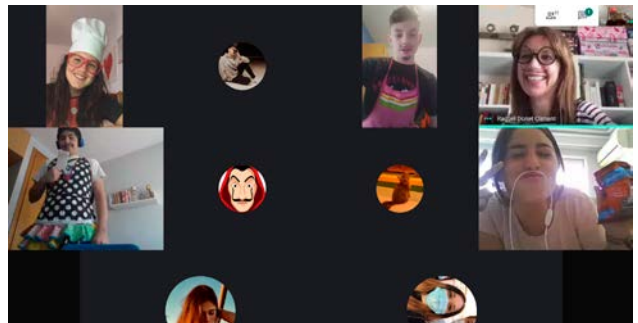

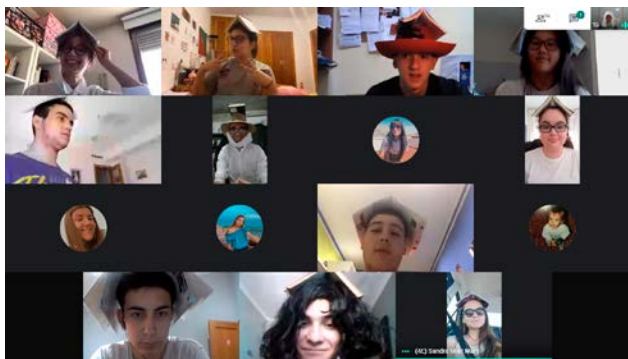
Una ordre de Conselleria, una altra ordre de conselleria, instruccions de l'inspector, reunió de departament, reunió de tutors, altre claustre, curs de formació per videoconferència, els propis fills i filles per casa demanant ajuda per a fer els seus deures, barallant-se mentre fas classe, plorant perquè és hora de menjar, enviar els deures a la mestra d'escola. Els propis pares telefonant a tot hora, ah, però què també fas classe? Traure'ls a passejar, anar a la farmàcia per traure'ls les medecines, fer-los la compra del mes, la compra de l'any i la de la dècada, el dinar cremant-se, la rentadora centrifugant i pitant, 150 missatges al Gmail cada dia, 1000 missatges de whatsapp, la memòria de tots els aparells electrònics de casa a rebentar... No puc enviar els deures, no em va el wifi, el vídeo no es puja, crec que m'he quedat parlant a soles en la classe per videoconferència... altra vegada,

Un caos. Un infern. Per a tots i totes. Famílies, alumnat i professorat.

Però també nous aprenentatges, moltes experiències noves, i moments inoblidables, com ara, les tertúlies.

A les tertúlies literàries parlem de literatura, és clar, però també ens agrada disfressar-nos. Durant el confinament, les tertúlies literàries es van convertir en el millor moment de la setmana i parlàvem de llibres disfressats de bussos, de iaies, de cuiners i cuineres amb bigot, d'unicorns, d'intel·lectuals, amb un llibre al cap... L'únic inconvenient era disfressar-te de totes eixes coses, fer deures de 2n de primària i fer el dinar en el mateix matí. Molt entretingut. I el putxero cremat.

També l'alumnat de 1r i 2n d'FPB ha continuat fent les seues tasques en línia. L'alumnat de 2n havia de fer les FCT, les esperades pràctiques, però a causa del confinament no les han pogudes fer, en lloc d'aquestes, el seu professorat ha preparat activitats en línia el més similar possibles a les pràctiques en un lloc de treball.

A banda de les classes, el professorat també hem seguit formant-nos en línia i hem continuat amb el curs de formació sobre educació inclusiva que hem fet al nostre centre:

16 de juny: últim dia del curs

Missió complida. Esgotats i esgotades. No puc dir ja res més.

Raquel Donet, professora de valencià

COM HO HA VISCUT L'ALUMNAT?

Lo bo de les classes virtuals és que realment puc aprofitar-les, se que per a alguns que un mestre explique una cosa 5 vegades utilitzants sinonims i que faja la mateixa pregunta 5 vegades canviant el subjecte és necessari, però per a mi, per molt arrogant que sone, no és necessari i solc desconectar en les classes presencials, en les virtuals puc ficar-me a fer altra cosa, com el treball de "El Guardián entre el centeno" que tinc atrasat. Odie fer treballs de llibres, més concretament odie l'apartat d'opinió, quan un apartat subjectiu es puntua (és, de fet, la part més important del treball) ens veguem tentats (quasi obligats) a mentir i a copiar, per una part per a mantenir la fatxada que ens creem i per altra per a traure bona nota. Crec que no he donat una opinió sincera en ma vida. Hui, mentre em "documentava" per a fer el treball, m'he fixat en que tots els apartats d'opinió i/o significat de l'obra tenen "casualment" les mateixes suposicions i conclusions, i per a mi el llibre no parla de la maduresa, de crítica al món adult o de alabança als xiquets. Per a mi va de soletat, dels sentiment de contradicció que provoca trencar els teus principis i ignorar els teus pensaments per a no estar soles i del malestar que provoca tot això. Se perfectament que el llibre no parla d'això, però és el que he sentit.

Donís Albeldo 4T 1

Professorat formant-nos en línia

L'alumnat de 3r 2 tots els divendres féiem tertúlies a classe, però ara amb el COVID-19 és un poc més difícil. Però res ens para, fem videoconferències i ens disfressem, els primers dies era del que volíem però després elegíem la millor disfressa i qui guanyava deia del que ens havíem de disfressar la setmana següent.

L'últim divendres ens vam disfressar d'avis i bussos.

És molt divertit i una forma innovadora de fer les tertúlies literàries.

Marlene Lara 3R 2. 16 de juny

LAS BICICLETAS SON PARA EL VERANO

Por Donís Albeldo 4º ESO 1

1) La importancia de esta obra está en que plantea las consecuencias de la guerra civil de una forma más individualizada, centrándose en una familia del bando perdedor, pero no se centra en temas políticos, sino que se enfoca en el lado humanístico de las guerras.

Nos muestra el miedo, el hambre, la pobreza, la lágrima de los que han perdido a alguien, pero no aparece ni una sola batalla. Ni la película ni la obra de teatro tratan sobre “La Guerra Civil Española”, sino sobre la gente que tuvo que vivirla.

2) La escena que más interesante me pareció fue la que ocupa desde el minuto 50:52 hasta el minuto 52:48 en la que a pesar de que la alarma de bombardeo suena y tienen que esconderse por las casas mientras van hacia el refugio siguen hablando de cosas comunes sin perder la calma y, incluso, llegan a bromear y a reír. Esta escena muestra una mezcla del horror, producto del bombardeo, y de la cotidianidad, que solo puede ser fruto de la costumbre. También es otra muestra de las ideologías de Don Luis y Doña Dolores, él es más abierto y libertario, mientras que ella es un poco más recatada y conservadora pero sin dejar de ser bastante liberal.

3) El personaje que más desarrollo tiene es Luís. A lo largo de la obra se ve como madura, como pasa a ser de un niño que quería una bicicleta para salir con sus amigos y para tener oportunidades románticas con una chica un adulto que necesita la bicicleta para trabajar y poder aportar un poco de dinero a su familia.

Al principio sale jugando con su amigo a las guerras, más tarde, a medida que pasa el tiempo se ve afectado por la pubertad y siente atracción sexual por la criada, después se ve obligado a trabajar para aportar algo de sustento a su familia durante la guerra y finalmente se nos

muestra como un adulto capaz de reflexionar sobre la guerra junto con su padre. Estos cambios no solo se nos muestran en su aspecto o en su comportamiento, también en su forma de hablar y de pensar que se va volviendo menos fantasiosa y más realista a medida que pasa el tiempo.

4) “Las Bicicletas son para el Verano” nos cuenta una época que, si bien pasó hace relativamente poco, es bastante desconocida para todos los españoles y además nos la cuenta desde el punto de vista de una familia normal, con sueños y motivaciones más allá del suceso histórico que han tenido que vivir.

La hija quiere ser actriz y el hijo quiere ser escritor, y esos sueños se verán frustrados no sólo por los impedimentos de la pobreza y las demás miserias que causa la guerra, sino por la censura y represión que habrá después.

El enfoque que tiene esta película sobre la guerra se puede ver al final de la película, no hay paz, no hay ganadores, hay “victoriosos”, pero todos han perdido realmente. Han perdido su humanidad al actuar como bárbaros, han perdido trabajos, han perdido futuros, han perdido familiares o, directamente, han perdido la vida

Lo más destacable que tiene de contar la historia es la humanidad con la que lo hace, permitiéndose toques de humor y tristeza que, si bien pueden tener algo que ver con la guerra, están centrados en la familia protagonista y la forma que tienen de interactuar unos con otros. Con esto parece que quieren demostrar que, da igual la situación por la que pasemos, los humanos siempre seremos humanos.

Recomendaría esta película o obra de teatro no solo a quien tenga interés por la historia de España, también a cualquiera que pueda disfrutar tanto de la tristeza como de la comedia en una obra.

AL LLAURADOR MAI LI APLEGA LA JUBILACIÓ

Alejandro Astruells

Els meus iaies materns, Rosario i José, van nèixer a 1941. Tots dos van estudiar a l'escola pública. En el cas del meu iaio ho va fer fins als 14 anys, perquè des de molt jove va començar a treballar com la majoria dels joves de l'època.

El meu besavi matern es dedicava a l'ofici de la ramaderia i cada any feia la transhumància a la recerca de millor clima per al ramat d'un xicotet poble de Conca que es diu Laguna del Marquesado amb destí a un altre poble de València anomenat Sollana.

La meua iaia va acompanyar al seu pare en el viatge perquè havia de fer-li menjar i és quan en un d'aquests viatges va conèixer al meu iaio en l'any 1958. Es van enamorar i es van casar després de nou anys de novios en l'any 1967.

Del matrimoni van néixer tres fills, els meus oncles José i Miguel i la meua mare Ma Ángeles. La meua iaia havia de cuidar la casa i els seus fills. En aquella època tenia que llavar tota la roba a mà perquè no tenia llavadora i tampoc rentaplats. Tot ho tenia que fer ella mentres el meu iaio anava a treballar.

El meu avi es dedicava a l'agricultura amb la cavalleria i després de jornaler. En l'any 1966 va emigrar a França temporalment amb un contracte de treball de set mesos per a treballar en el camp a la recerca de millors salaris i quan tornà es va casar amb la meua iaia.

A partir d'aquesta data volia canviar el seu ofici i es va convertir en un ramader, un ofici de moltes hores de treball i molt pocs beneficis. Un ofici sense vacances, ni un sol dia festiu, "si els ingressos són bons no importa el treball o sacrifici," el meu avi em va dir. I així van passar vint anys.

Com el ramat li va donar menys i menys rendiments va decidir abandonar el ofici de ramader i tornar a l'agricultura, que és realment el que sempre havia fet i el que millor sabia fer. Va cultivar hortalisses i verdures amb l'ajuda del seu cavall, ferramentes per al camp i les seues mans. També va ser un gran sacrifici perquè cada dia s'alçava a les dos del matí per anar venent el cultiu al mercat d'abast de València, però com que recollia alguns dinerets ho va fer amb molt d'entusiasme i no es preocupava per les hores de treball ni pel que havia de matinar.

Amb la mateixa alegria i la mateixa il·lusió, els anys han passat fins a la seva jubilació, però el meu iaio, amb 78 anys que té, no ha parat de treballar encara. De tant en tant, trau el cavall amb el carro i anem a passejar i per la festa de Sant Antoni ompli el carro de xiquets i portem el cavall perquè el retor el beneïska.

Com diu el meu iaio "la jubilació mai arriba al llaurador".

PARIDES DEL PROFESSORAT I L'ALUMNAT

A una classe de Cultura Clàssica, pregunta Raül a una alumna:

— ¿Qué es ser melómano?

Al que l'alumna contesta:

— Doncs deu ser un home que va pels camps furtant melons.

No es va poder continuar donant la classe dels riures que portàvem l'alumnat i el professor.

Classe per videoconferència a 3r d'ESO:

— Com va morir Tirant lo Blanc? — pregunta Raquel.

— Va caure del cavall!

— El van matar!

— De malaltia

— Li feia mal la panxa!

— Nooo... va morir d'un virus que està ara molt de moda... — pista de la professora.

— De SIDA!

— NOOO! Va morir d'un constipat mal curat! De neumònia!

I això que, en teoria, enguany han llegit el llibre.

PER QUI TOQUEN LES CAMPANES?

per a FPB1 i FPB2

Mes de març del 2020, setmana del 9 al 15 de març: exàmens, avaluacions... fi del 2n trimestre. Per la porta de l'institut veiem acudir a la majoria del l'alumnat amb les bruses falleres, cadascuna amb l'escut que representa la seua comissió. Entraven com sempre mig adormits, però amb el somriure irònic, que el professor/a expert de seguida captava. Doncs ja començaven els xiuxiuejos per realitzar les ja consagrades faltes sense justificar per anar a la mascletà.

Ernest Hemingway, autor de la novel·la bèl·lica "*per qui toquen les campanes*", en la qual descriu Espanya durant la Guerra Civil, a l'actualitat escriuria una novel·la de terror on contaria com una pandèmia, no anunciada, va actuar en la ment dels adolescents. També relataria com els adults van provocar la ira del planeta mitjançant la desforestació i destrucció de la biodiversitat, la contaminació de l'aire i els oceans, els plàstics, combustibles fòssils i un llarg etc. provocant que les espècies del món animal es revelen contra l'humà amb l'única arma que tenen per vèncer-los: un virus que s'estenga de manera geomètrica destrossant el seu sistema immunitari.

Però de cop i volta, sense saber com, en la setmana del 16 de març fins estos dies les portes de l'institut romanen tancades.

Ens comuniquen que per un virus estrany es declara "l'estat d'alarma en la nació". I els i les adolescents no entenen què vol dir, només veuen que no s'han tornat a obrir les portes de l'institut de Sollana, que no ens hem pogut ni acomiadar, que a l'institut, no hi ha vida, ni alegria, res... ni tan sols van els ocells i gats que després de cada esbarjo venien a recollir el tros de pa o de pasta que algun despistat o despistada solia perdre.

De cop i volta, ja no parlaven de la mascletà, s'han quedat muts tancats entre quatre parets de pedra que ni tan sols estan pintades de verd. I ells, els nostres estudiants adolescents callen, ja no criden. Aquesta vitalitat de la qual són els grans posseïdors

se'ls ha apagat, ja no qüestionen tot el que les famílies i docents els diem, els grans protagonistes i els grans protagonistes del nostre futur han quedat en estat de shock.

I ningú parla d'ells i elles.

Dins dels refugis on tots i totes hem estat tancats, hem escoltat en tots els mitjans de comunicació l'admiració perduda que hem recuperat ara de totes les persones que treballen en sectors essencials: sanitaris, agricultors, transportistes, abocadors... i els hem convertits amb tota la raó en herois. S'ha demanat flexibilitat per als xiquets i xiquetes, per als nostres majors...s'ha demanat per tots i totes, però ningú demana per ells, pels adolescents que en plena explosió hormonal han quedat muts.

Però el més alarmant és això, el seu mutisme.

Cada dia a classe quan fem classe virtual els observe, estan tristos, apàtics, resignats, i segurament, espantats.

El seu subconscient els està indicant l'herència que els adults els hem deixat. Eixir de la seua habitació és enfrontar-se amb una realitat social que a partir d'ara ells tenen l'obligació de canviar en tots els aspectes, i aquest és un dur treball. Han de reconstruir un món que els grans els deixem desfet, pot ser que decideixen no lluitar i deixar que s'ensorre més, és la seua decisió i nosaltres no tenim cap dret de qüestionar-los.

Els i les docents tenim ara una àrdua batalla, primer demanar-los perdó, perquè com a adults que som, hem consentit que es destruïra el planeta i després animar-los amb totes les nostres forces perquè el salven, tant elles i ells, com les generacions futures.

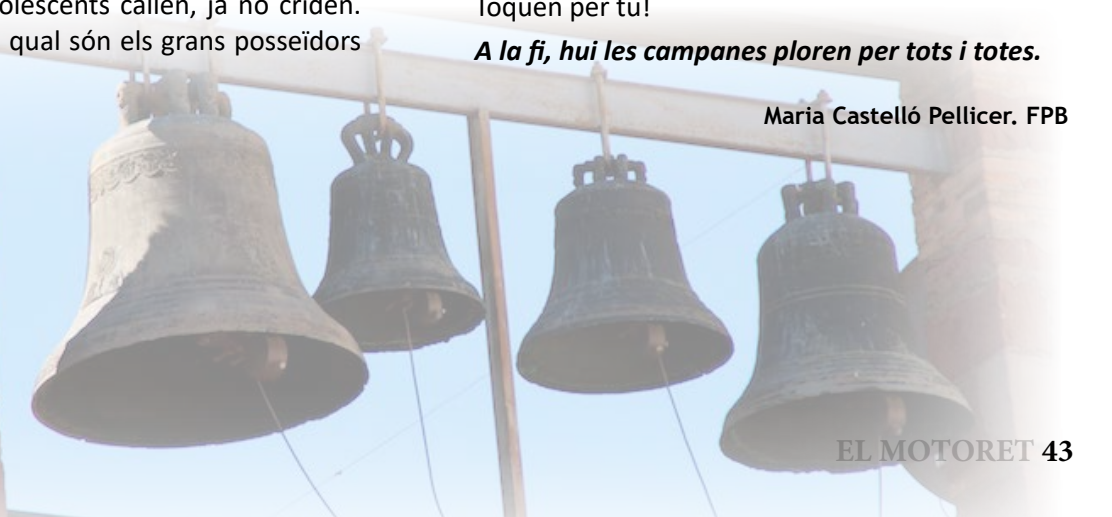
Jo almenys ho faré.

Així doncs, tal i com afirma John Donne "*Mai preguntes per qui toquen les campanes*":

Toquen per tu!

A la fi, hui les campanes ploren per tots i totes.

Maria Castelló Pellicer. FPB

NO AL RACISMO

Rubén Felip

Un día, había un hombre que era racista y juzgaba a la gente por su color. Un día una mujer asiática llamada Tina le pidió un poco de agua a Tommy (el hombre racista). Él se negó y le dijo que no quería volver a verla. Ella insistió, le dijo que sí le daba agua lo salvaría de un apuro. El le dijo que era una mentirosa y que se marchara de su vista. Y así lo hizo. Él siguió viviendo su vida normal. Pasaron los meses y nada sucedió. Hasta que un día escuchó un grito procedente de la selva. Se adentró en ella y se puso a buscar de donde provenían los gritos, no hubo resultado. Se dio cuenta de que anocheecía y intento salir, pero estaba perdido. Esa noche durmió a la intemperie. Después, se despertó hambriento. Buscó un poco de fruta por los árboles y encontró una fruta muy rica. Pasó mucho tiempo, como tres semanas. Un día se cayó y se rompió una pierna y un brazo. De repente, de la nada apareció una serpiente enorme que medía unos cinco metros de largo. La serpiente intentó abalanzarse sobre él, pero apareció Tina y mató a la serpiente. Tommy se lo agradeció y le

prometió que no la volvería a juzgar a la gente y respetaría a todo el mundo. Se hicieron mejores. Dentro de cinco años se casaron. La boda fue una muy bonita. Tan bonita que asistió todo el pueblo. Tuvieron dos hijos uno llamado Jack y su hermana llamada Estefanía. Sus padres le enseñaban sus hijos que hay que respetar a todo el mundo por igual.

JUEVES, 26 DE MARZO DE 2020

Querido Angus:

Esto se está saliendo completamente de control. Todos los días en las noticias salen más desgracias y temores a no poder ponerle fin a esto. Ya son más de cinco mil contagiados por esta terrible pandemia. La Organización Mundial de la Salud nos mantiene al margen y siempre nos informa pero siempre son negativos mensajes. Me pregunto cuándo volverá todo a la normalidad, cuando volveremos a salir, a abrazarnos sin miedo, a besar, a viajar o ir en coche en compañía de más personas. Yo, personalmente, ya no me atemoriza tanto como lo hizo en un principio. Estar en cuarentena se me hizo una vaga costumbre y saber que si me quedo en casa estoy protegida me hace sentir más segura.

España superó la cantidad de fallecidos de China y se sitúa en el cuarto lugar con más contagiados en el mundo. Hablamos con nuestras familias a través de nuestros teléfono móviles avisando y

aconsejando evitar salí de casa aunque mis padres sí lo hacen. Ellos siguen yendo al trabajo todos los días, mi madre incluso los sábados, y mientras comemos o cenamos me explican las nuevas medidas de Seguridad que toman para prevenir cualquier contagio. Tenemos la suerte de que en nuestra comunidad, a diferencia de otras, tenemos pocos casos. Eso de alguna manera me alivia a mí y a mis padres.

Mi rutina cambió bastante, sobretudo la mañana. Me despierto a la hora de siempre, aproximadamente ocho u ocho y media. Lo primero que hago es encender el móvil y estar atenta a cualquier notificación que me llegue de las aplicaciones que usamos para el estudio en línea. Nada más levantarme me hago el desayuno y me lo tomo durante mis clases. Tomó apuntes, prestó atención y respondo a preguntas que hacen los profesores, esta vez encendiendo y apagando el micrófono en vez de alzar el brazo para pedir permiso.

Por la tarde adelanto deberes mientras hago videollamada con una de mis amigas. Al principio sí me sentí ansiosa por que esto acabe ya, nada más llevábamos una semana y quería que termine pero es por nuestra seguridad y por la de todos. Mi madre sigue sin creer lo que está pasando, no puede asimilar el peligro en el que estamos por un virus que nos acecha. Pero no es la única, de hecho hay casos peores donde las personas tienen ataques de ansiedad, se sienten solos y aburridos o tienen miedo a contagiarse y por eso comienzan a crearse paranoias.

Todos los días llegan tantos camiones con mercancía para los supermercados. Hay personas que se excusan por ir a comprar solo para salir y que tomes un poco de aire fresco. Vaya rebeldía, no me parece para nada de acuerdo. También escuché que, en el peor de los casos, nuestro curso educativo puede acabar este mes mismo o el próximo. Eso sería bastante catastrófico. ¿Qué haría yo el año que viene en bachillerato? ¡No quiero ni imaginármelo!

Leo libros para mantener mi mente activa y a la vez despejada. Aunque tengamos clases en línea y demasiados deberes para hacer admito que tengo un poco más de tiempo libre el cual lo agradezco. Antes casi no podía emplear un rato para mi lectura, tengo tantos libros pendientes por leer. Hago ejercicio en casa para que mis músculos no se adormezcan del todo, que no se relajen porque cuando todo acabe volverán a su trabajo.

Ahora que lo pienso...a veces me paro y siento lo mismo que mi madre. ¿Enserio estamos viviendo este estado de alerta? Realmente no me esperaba que esto pasará. Comencé este nuevo año con los propósitos de acabar la secundaria con excelentes notas, hacer nuevos amigos y viajar más y ahora mi único propósito para 2020 es llegar viva para el año que viene.

Solo espero no volverme loca, esto ha dado un giro tan drástico en todo el mundo. Solo nos queda seguir la palabra de los expertos y agradecerlos por salvar vidas y estar al tanto de otras.

Sofía Riad

L'EXPERIÈNCIA D'INFORMÀTICA A PRIMER D'ESO

El professorat de tecnologia i informàtica del IES Sollana, ja des de primer de l'ESO, tenim el repte que el nostre alumnat tinga bones competències digitals. És per això que no sols des d'informàtica sinó també des de l'àrea de tecnologia fem projectes en els quals pugem desenvolupar estes competències que els serviran per a totes les àrees.

Aquest any ens ha vingut molt bé que pràcticament tot l'alumnat, disposava d'una bona competència digital i és per això que han pogut dur endavant la part del curs no presencial d'una manera "més que digna" i molt millor que en altres centres del nostre voltant, fent videoconferències, compartint documents al núvol, gestionant documents en totes les àrees, instal·lant programes nous als seus ordinadors, en definitiva s'han comportat com experts i en més d'una ocasió eren ells els que ens deien als professors com solucionar alguna cosa que no ens eixia com calia.

Per la part que me toca, estic molt contenta de com han anat les coses i molt orgullosa de com ha respost l'alumnat.

Per concloure el curs, vaig encomanar una activitat de manera voluntària, que era fer un article per a la revista, al voltant de com ha anat la informàtica de primer aquest curs.

Ací vos deixe una mostra del que ens han fet dos alumnes de primer.

Gràcies per la vostra il·lusió!!

<https://drive.google.com/open?id=1miUvPQOoR-JDF7pJk3EwOypghxc5ktiP>

https://drive.google.com/open?id=1f8Km-GREkLax0vtWRIuug4uoVJHUO_u7EKRMaw07Eys

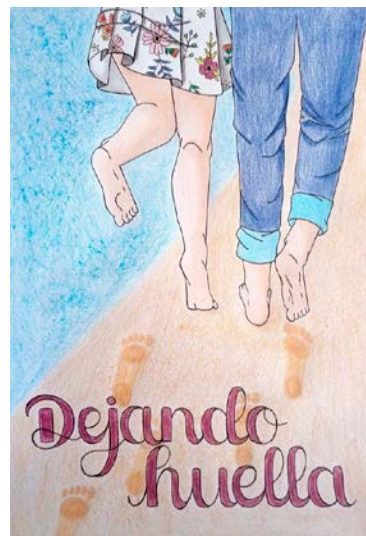
https://drive.google.com/file/d/1miUvPQOoR-JDF7pJk3EwOypghxc5ktiP/view?usp=sharing_eil&ts=5eebce9c

María Jesús Castelló. 11/06/2020

“DEJANDO HUELLA” L'EBOOK DE POEMES ESCRITS PER L'ALUMNAT DE 4T D'ESO. UN COMIAT ACCIDENTAT

Des del curs 2013 el nostre institut participa d'un projecte d'iniciació a l'escriptura i sensibilització mediambiental el lema del qual és “Si imprimeixes fes-ho bé” Es tracta d'un projecte on col·labora Publíberia, una empresa impressora, i el Parc Natural de l'Albufera, per tant, el llibre ha estat sempre imprès amb paper reciclat. A més, altres cursos els editors han vingut a l'institut per fer una xerrada-col·loqui per informar l'alumnat de tot el procés de creació d'un llibre, des del mateix moment de la creació fins la impressió final. Aquest curs no ha pogut ser. No ha pogut publicar-se el llibre en paper, ni fer-se la xerrada. El projecte ha estat desenvolupat aquests anys passats dins de l'assignatura de Castellà per les professores Pilar Argente i Dolors Cuenca. I aquest darrers dos cursos per la segona, encara que afortunadament Pilar Argente tornarà al IES de Sollana el curs vinent. Des d'aquí li donem la benvinguda i esperem que podrem donar-li continuïtat a aquest projecte i encetar-ne altres!

Enguany, com he apuntat abans, no s'han pogut imprimir els llibres en paper i la causa no ha estat altra que el covid-19. Segons m'explicaren els editors, el paper procedeix d'Itàlia i Portugal. Tanmateix, i després de la decepció inicial se'ns va obrir una única possibilitat: la de publicar digitalment, en un ebook els poemes que l'alumnat de 4t1 i 4t2 havien preparat durant la segona avaluació. En aquest llibre, i després d'haver llegit poetes a classe (Federico García Lorca, Alfonsina Storni, Rafael Alberti, Carmen Conde, etc.) han pres un poema de referència per inspirar-se en aquest i han escrit un poema. A continuació n'han inventat un altre lliurement. No hem pogut tampoc incloure les fotos actuals de la classe per les circumstàncies del confinament i tancament de tots els Centres d'educació. Això sí, hem contat una vegada més amb l'artística portada de Nerea Felip. Com que aquest curs és el comiat d'aquests alumnes que ens deixen un record molt bo al Centre, permeteu-me que acabe excepcionalment amb el poema que dona títol al e-book i està també inclòs en aquest “Dejando huella” de Carlos Gumbau:

Portada del llibre. Autora: Nerea Felip 4t ESO 2

DEJANDO HUELLA

Al ponerme a pensar,
momentos felices puedo recordar,
de estos cuatro años que acaban de pasar,
de estos cuatro años que, con familia
hemos podido disfrutar.

Una familia de compañeros y amigos,
una familia de seres queridos.
Pues, pasado el tiempo,
nuestra amistad ha fortalecido.

Todos juntos hemos reído,
todos juntos hemos llorado,
todos juntos hemos crecido
y todos juntos hemos madurado.

Y es triste decirlo,
y difícil aceptarlo,
que pasados cuatro años,
ahora debamos separarnos.

Pero tristes no debemos estar,
y el llanto debemos apartar.
Pues llegada la recta final,
una nueva etapa está por comenzar.

Y que nunca se olvide esto,
que todos juntos hemos hecho,
de nuestro curso de cuarto de ESO
el mejor curso de todos los tiempos.

Dolors Cuenca

EXPERIÈNCIA PERSONAL JOC AMB RONDALLES D'ENRIC VALOR

Ahir 28 de maig –i després d’haver llegit cinc rondalles d’Enric Valor -vaig jugar al joc interactiu que ens va adjuntar la nostra tutora: <https://bit.ly/2zuEC1v>. En aquest joc has de superar 6 proves per a poder pujar dalt del castell de Banyeres de Mariola i estan relacionades amb les rondalles: “El dimoni fumador”, “Esclafamuntanyes”, “Queixalets també!”, “La tia Misèria” i “La mare dels peixos”. A banda de llegir els textos també vaig veure algunes animacions que hi havia penjades a la pàgina de la televisió valenciana A punt.

Personalment el joc no m’ha agradat massa perquè falles una pregunta i tornes a començar, pot ser això siga el sentit d’aquest joc però haguera preferit que fóra per punts i que no hagueren estructurat el joc d’aquesta manera. Deixant això a banda m’ha distret molt jugar encara que vaig tardar en acabar-lo pel motiu que he dit abans. Està ben muntat, han fet una versió lúdica i educativa de programes molt famosos de la televisió. El que més m’ha agradat ha sigut el de “Ahora Caigo” en el que et fan preguntes i tu tries la resposta. En quan a les rondalles, la que més m’ha agradat ha estat la de “la Tia Misèria”, on la moralitat és que al món mai s’acaba aquesta. A continuació m’ha agradat la de “El Dimoni fumador” seguida de “Els queixalets també!!” donant l’últim lloc a “Esclafamuntanyes”. Pense que tot el que estigui

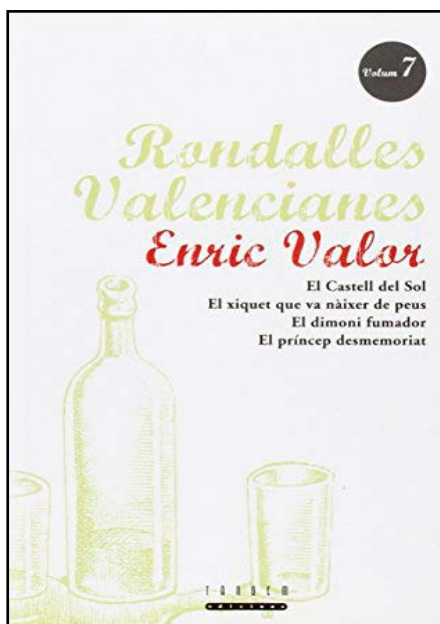
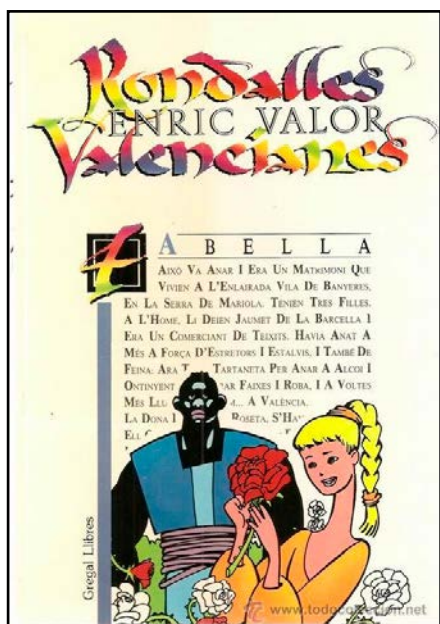
relacionat amb Enric Valor és lúdic, ja que tot el que hem donat d’ell pràcticament ha estat bé i és apte per a xiquets i joves de totes les edats. De fet, a les classes presencials ja hi havíem gaudit llegit altres rondalles. Ho recomanaria a qualsevol Centre 100% i sense dubtar-ho.

Tornant al tema del joc interactiu el veig per a xiquets com a mínim majors de 8 anys (per si encara no saben molt bé llegir i escriure) però llevant de tot el que he dit abans m’ha paregut molt bé per a distreure’s i per a passar l’estona si es que t’agraden les rondalles valencianes. Des del meu punt de vista i segons la meua experiència he d’aconsellar-vos que heu de tindre uns 30-40 minuts per a completar el joc del tot i per aconseguir l’objectiu que és, com us he dit abans, pujar al castell de Banyeres

passant primer 6 proves amb dificultats variades per comprovar si t’has llegit les rondalles d’Enric Valor.

En tot cas, està ben clar que qui haja creat el joc ha posat molt d’esforç, està molt treballat i pel que he vist no té errades i, a més, conté audiollibres. Us anime a provar-lo! Segur que us divertiui!

Elena Torralba Badia

EL DESENVOLUPAMENT HUMÀ: OFICI I/O BENEFICI

Acostumats, normalment a un alt percentatge de les notícies i successos de bastant proximitat en els mitjans de comunicació, la recent pandèmia ha posat de manifest la destacada realitat d'un món global i estretament interconnectat. Així, en general, bona part dels assumptes territorials, polítics, econòmics i ambientals, entre altres, es tracten en superestructures, organitzacions i corporacions globals. En este marc, les decisions i mesures de la Unió Europea i l'ONU, són determinants per abordar una gran diversitat d'assumptes i problemàtiques.

El sistema mundial d'alerta que ha fet l'Organització Mundial de la Salut, davant el virus SARS-CoV-2, a l'igual que les respostes dels diferents governs, hauran estat millor o pitjor. Amb tot, s'ha reflectit la importància de tenir aquestes organitzacions, i sobretot la necessitat de que hi haja un enteniment i bon funcionament de les mateixes.

Sent positius, l'Índex de Desenvolupament Humà ha anat millorant a nivell global des de la seua creació en els anys 90. N'obstant, s'ha de tenir present que encara hi han moltes desigualtats entre

els països, ja siga en termes de mortalitat juvenil o oportunitats d'accedir a estudis superiors, com es pot observar a la següent gràfica de l'informe de l'IDH de 2019.

Aquest índex creat per l'ONU, té en compte:

- La durada i la qualitat de vida, que s'obté a partir de l'esperança de vida al naixer.
- El nivell d'instrucció i educació, mesurat a partir de la taxa d'alfabetització d'adults i del nivell d'estudis de la població (educació primària, educació secundària i estudis superiors).
- El nivell de vida, d'acord amb les dades del PIB per càpita (mesurat en dòlars dels EUA).

Cal valorar l'estudi i el minuciós anàlisi de més de 400 pàgines, que conté l'informe de Desenvolupament Humà de 2019. En este sentit, *"l'ombra de la crisi climàtica i els canvis tecnològics condicionaran el progrés del desenvolupament humà del segle XXI"*. També és reflecteix en el seu anàlisi global, la tendència acusada a l'alça del capital privat vers el públic en les últimes dècades.

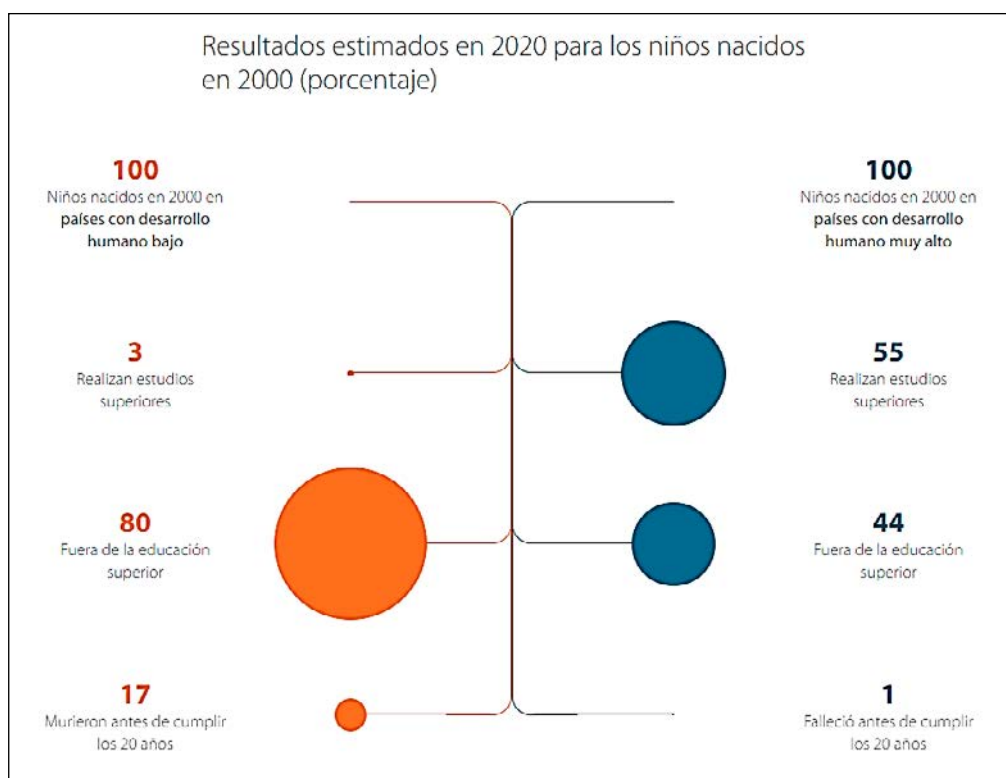
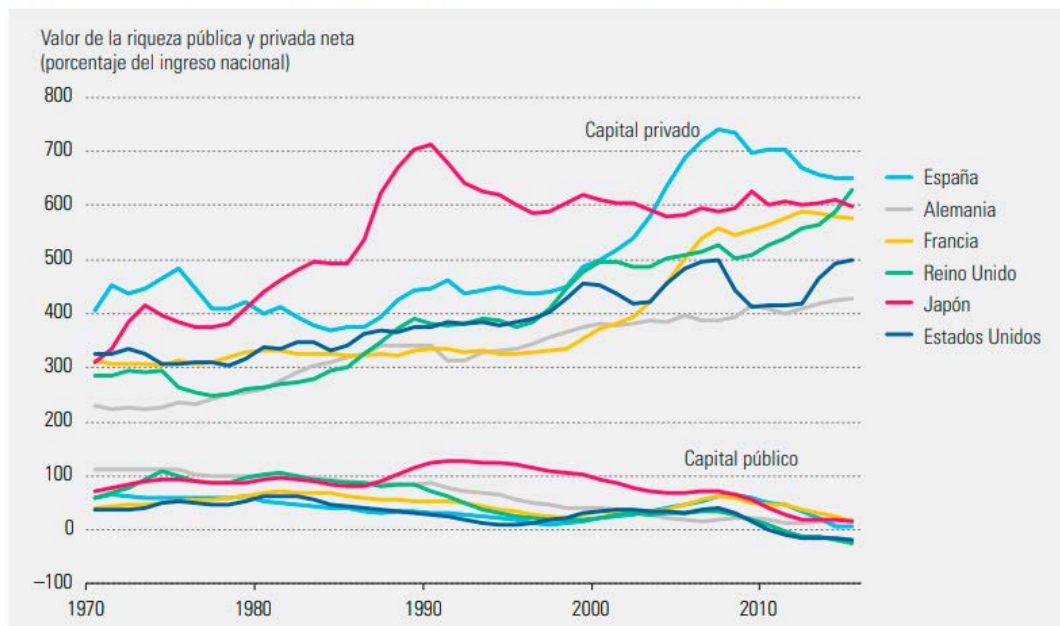

GRÁFICO 3.17

Los países son cada vez más ricos, pero los gobiernos son cada vez más pobres

Fuente: Alvaredo *et al.* (2018), basado en datos de la World Inequality Database (<http://WID.world>).

Per concloure aquesta breu anàlisi, caldria assenyalar algunes crítiques a l'IDH. Si bé, hi han en diferents àmbits (no inclusió de les consideracions ecològiques, la manca de consideració del desenvolupament tecnològic o les contribucions a la civilització humana...), és bastant cridaner a nivell estadístic que no es

mesure o contemple la desigualtat d'ingressos per habitant o la desigualtat de la riquesa a nivell intern en els països (Index Gini, Atkinson...). Doncs, el PIB per càpita en aquest aspecte no ens proporciona ninguna informació.

Carmelo Ferrís Carbonell
Professor IES SOLLANA, curs 2019-2020

FILOXÈNIA. ZOOM DOCUMENTALS, A PUNT

“La mal anomenada “crisi dels refugiats”, la major des de la Segona Guerra Mundial, ha posat la Unió Europea davant de les seues misèries i contradiccions. La crisi humanitària provocada per la guerra a Síria ha tret a la llum una Europa amb la qual no ens reconeixem. Xenofòbia, murs, concertines, austeritat i por. “Filoxènia, el rapte d’Europa” proposa un recorregut que comença en la destrucció i la mort a Síria i l’Orient Mitjà, passa per un mar ple de morts, unes fronteres tancades i militaritzades i una població cada vegada més xenòfoba...”

La xenofòbia: (del grec fobos, “por”, i xenos, “forasters” o “estrangers”) és l’animadversió cap a persones o cultures diferents, o considerades com

a estrangeres. En este cas dels Europeus cap als refugiats de guerra, encara que també hi ha cap a països de Sud-Amèrica.

El documental ens conta els fets i la situació des del testimoni del seus protagonistes. A més a més, inclou l’anàlisi de la situació per especialistes, juristes, economistes, polítics... La naturalesa de l’audiovisual és sobretot social, tracta d’una crisi humanitària però també, econòmica i política.

Els testimonis que apareixen, entre d’altres, són de persones de Síria, d’Afganistan... ens conten com els talibans i el règim els va oprimir, i havien de fer el que ells els manaven o sinó, els mataven. Per tot l’horror que han de viure, decideixen fugir, i enfrontar-se a la mar, a allò desconegut, perquè

pensen que qualsevol cosa és millor que quedar-se en Síria. Primer fugen cap a Iran i després de Turquia a Grècia. Pensen que Europa és un lloc segur. Van en barques plenes de gent, durant dies...

Entre altres testimonis, **Òscar Camps i Matias Kosoblik**, en representació d'OPENS ARMS, una organització no governamental que s'encarrega de rescatar de la mar la gent, ens conten la seua experiència i com va ser un dels pitjor naufragis que va ocórrer, el dia 28-10-2015. Milers i milers de Siris arribaren a la xicoteta illa de Lesbos a Grècia, i com molts no arribaren perquè s'ofegaren en la mar.

Per la seua part, **Claire Rodier**, jurista, ens conta que a Turquia havien arribat 3,5 milions de siris que vivien en males situacions, en camps de refugiats, que eren més pareguts a camps de concentració, perquè els països no acaben d'acollir el percentatge d'immigrants que els correspon. És més, hi ha governs que volen acabar amb la immigració clandestina perquè això els dona rèdit electoral.

En 2015, més de 942,400 persones havien sol·licitat asil polític a Europa. Aquestes persones, pateixen el ser etiquetades per la seua procedència. Atacats així, per bona part del seu entorn, sense ajudes dignes inicials. Sent tractats en essència, com números. Europa ha estat reforçant les seves

fronteres a través d'empreses privades, gastant un 6.500% més des de 2005, reflectint un estat de por general contra aquests "immigrants il·legals".

Des del Tractat de Roma de 1957, les decisions importants es prenen al Consell Europeu, i per tant, en funció de la seua ideologia, les decisions són unes o altres. Però, Europa no sembla ser solidària, els països tenen postures diferents, en funció del seus objectius polítics i econòmics. Tot açò s'agreuja per la crisi econòmica que els últims anys està afectant a la totalitat d'Europa i que posa en evidència les diferències entre els països.

La gent pensa que no hi ha prou recursos per a tots i els governs no volen perdre el seu Estat del Benestar. Això divideix a Europa, cada país intenta buscar el seu propi interès, i no el de tots. Tot açò posa de manifest que Europa és egoista i que no ha sabut assumir les seues responsabilitats. Es per això, després de tants anys, que el problema dels refugiats encara no està resolt.

Definitivament, arrel la situació, s'han de posar en valor les organitzacions globals. En especial, el paper decisiu que deuria assumir l'ONU, mitjançant la veritable promoció i respecte als drets humans, i als valors democràtics, més enllà dels interessos econòmics i territorials.

Alejandro Garcia Agut, 3r 2., Alba Galvis Roa, 3r 1., José Miguel Fernández Deltoro. 3r 1.

AMADO GRANELL, EL VALENCIÀ QUE VA ALLIBERAR PARÍS. ZOOM DOCUMENTALS. À PUNT.

"Al juny del 1940, els nazis ocupaven quasi tota Europa i Hitler passejava orgullós per París. El malson durà 4 anys, fins que un militar valencià, al capdavant d'una companyia de republicans espanyols anomenada La Nueve, entrà en la ciutat enmig d'un immens esclat de felicitat. Aquell primer soldat aliat que va entrar a París era Amado Granell. Però el seu nom i aquella gesta van ser amagats. Esta és la història d'aquell heroi."

Amado Granell Mesado va nèixer a Borriana el 5 de novembre del 1898, i va morir a la carretera entre Sueca i Sollana el 12 de maig del 1972 al xocar contra un camió. S'allistà en l'exèrcit sent menor d'edat, sense permís del pare, i va tornar als nou mesos d'Àfrica, però justament la seua família es va arruïnar. Es va casar als 24 anys, i amb la seua dona va regentar un tenda de motocicletes.

L'any 1936, Amado va ser elegit regidor d'Oriola i segon tinent d'alcalde per esquerra republicana. Granell va presidir el comitè d'enllaç antifeixista, convertint-se en la major autoritat local. El juliol del 1936, també començà una guerra sagnant. A partir d'ací, escala ràpidament en l'escalament militar fins arribar a Tinent Coronel. Va participar en la guerra de Terol, en la defensa de Madrid i al front de Castelló, entre altres. Finalment, va tindre que exiliar-se a Àfrica, en el malauradament famós vaixell de càrrega Stanbrook, per evitar la repressió franquista durant la Guerra Civil.

Molt poc després, juntament amb uns 7000 soldats republicans, es va allistar a la Legió Estrangera Francesa per combatre les forces de l'Eix a la Segona Guerra Mundial. Amado va esdevindre en un dels oficials de l'exèrcit, tot i no rebre el prestigi d'altres caps.

Així, l'1 d'agost de 1944, la 9a Companyia del Regiment de Marxa del Txad, composta per combatents espanyols, en la qual es trobava enquadrat Granell, va desembarcar en Normandia, concretament a la platja Utah. Després d'un accidentat avanç cap a París, frenat per la resistència alemanya, el regiment es trobà a les portes de la capital el 24 d'agost. Finalment, a les nou del vespre, tres seccions de la 9a Companyia, una d'elles encapçalada per Dronne, una altra per

Amado Granell i una altra per Rafael Lafuente, compostes per 120 homes i 22 vehicles, van entrar a la capital francesa arribant fins l'ajuntament.

En quan al territori nacional, Franco posseïa un gran poder, i Amado pertanyia als republicans, els quals van poder aconseguir integrar-se a les conegudes com Brigades Internacionals. L'alliberació de París, va tindre lloc durant l'etapa del primer franquisme (1939-1959), el 1944. Molts anys després, el 1975, Franco va morir per una disfunció cardíaca, el 20 de novembre. Llastimosament, Amado ja portava tres anys mort. El seu nom no eixia en ningun llibre, pel simple fet de que els francesos no volien admetre que un espanyol havia alliberat la capital francesa, París. I com a Espanya governava Franco, després de la sublevació, menys es volia que la gent sabera d'allò que va aconseguir La Nueve, formada en gran part per forces republicanes. Quan arribà la democràcia, en general, es va decidir no remoure i obrir ferides traguent el tema a la llum tants anys després. Per això, que Amado ha estat durant 70 anys aproximadament en cert anonimat públic.

Jose Carlos Vidal Gherman, 4t 1.

Natxo Aleixandre Escriba, 4t 2.

ANÀLISI COL·LECTIU, GEOGRAFIA I HISTÒRIA

El tercer trimestre acadèmic ha estat molt diferent a un d'habitual. Segurament, molts dels alumnes i docents hauran anat atabalats amb les tasques telemàtiques. Si bé, en tots els cursos hi han alumnes molt responsables, es pot veure amb goig, una progressió general de la responsabilitat dels grups durant el transcurs de l'etapa. Característica, que de vegades sembla oblidada en el món dels adults.

S'han volgut seleccionar, algunes de les anàlisis i comentaris sobre audiovisuals que s'han fet a

la matèria de Geografia i Història durant la 3ª avaluació. Aquests eren de lliure elecció, dins d'una sèrie d'audiovisuals assenyalats per repassar. S'ha fet un extracte i síntesi dels mateixos, doncs era difícil l'elecció i adaptació. En aquest context, no hi hagut massa temps per poder afegir més treballs amb temàtiques interessants (Homo Sapiens, Antiga Grècia, Dret ambiental, 4ª revolució industrial, obsolescència programada, Guerra Civil, 2ª GM, Gaudí, Sorolla...), que de segur hagueren fet un excel·lent paper.

DIA DE L'ESPORT (A CASA)

El 6 d'abril de celebra el Dia Internacional de l'Esport, coincidint amb eixe dia, a l'Institut teníem programada l'exposició de les candidatures dels Jocs Paralímpics a la Casa de la Cultura de Sollana.

Els Jocs Paralímpics ha sigut el projecte interdisciplinar de centre que volíem dur a terme enguany per treballar la inclusió en l'àmbit dels esports. Consistia a celebrar uns tornejos d'esports adaptats que tindrien lloc al centre el dia 6. Cada classe havia de preparar la seua candidatura per a ser la seu dels nostres Jocs Paralímpics.

Ja ho teníem tot en marxa perquè estiguera preparat per al dia 6: els llocs (3r 1 representava Marsella, 3r 2 Bucarest, 4t 1 Oporto i 4t 2 Rabat), els discursos, els estands, els vídeos, els logotips,

I ací teniu algunes fotos:

les mascotes, l'himne, l'estudi de les ciutats i les instal·lacions, el material per als esports adaptats...

I a dues setmanes del gran dia, va vindre el COVID-19. I no va poder ser, tampoc açò.

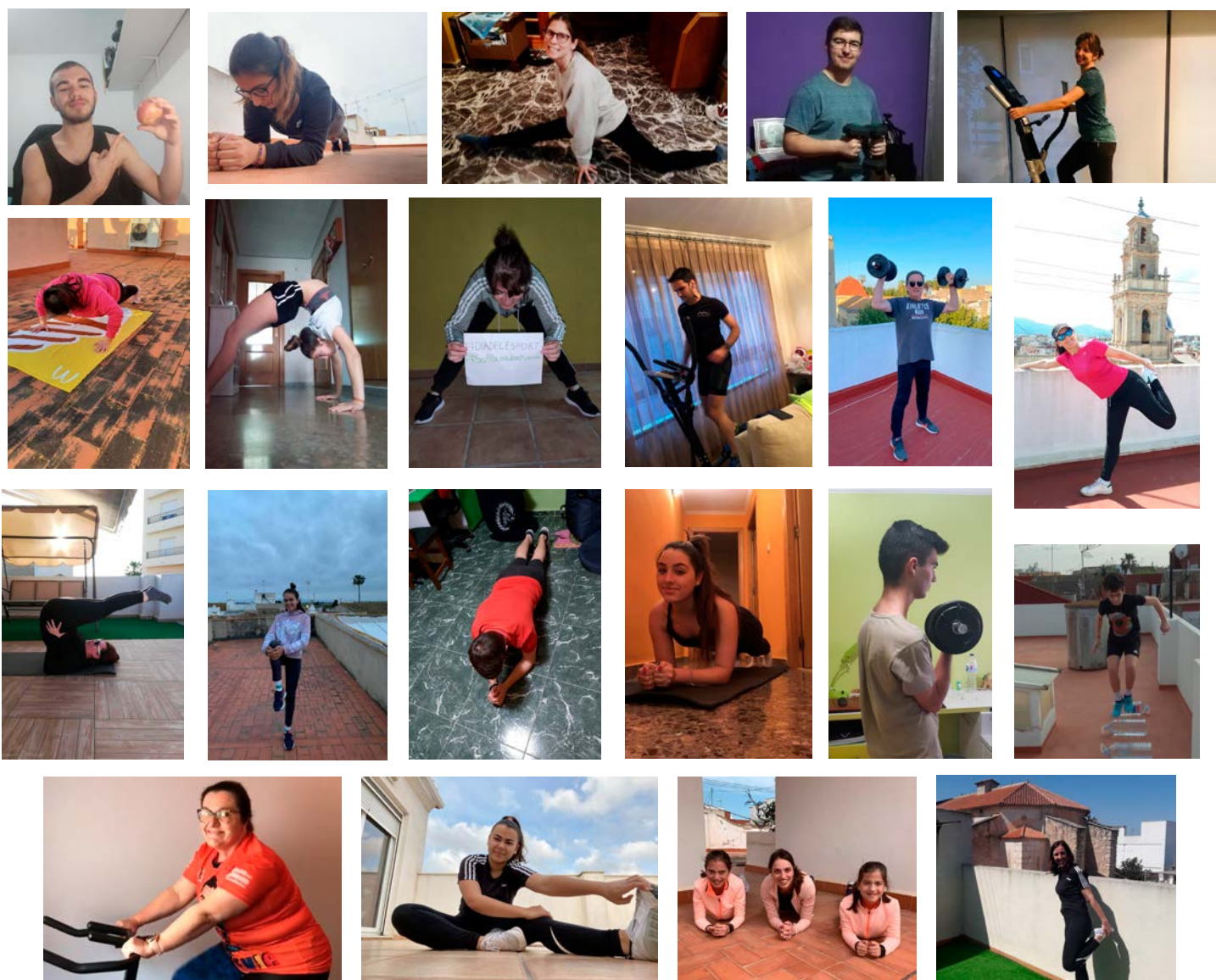
Així que vam voler celebrar-lo fent esport a casa, professorat, alumnat i famílies, i fent un vídeo commemoratiu, amb el qual hem participat en el concurs organitzat per la Fundació Trinidad Alonso i hem aconseguit un lot de material esportiu per al centre.

GRÀCIES PER LA COL·LABORACIÓ

Raquel Donet

Podeu veure el vídeo a:

<https://photos.app.goo.gl/tgAfwL4RNVBMLWtG6>

COMIAT ALUMNAT 4T D'ESO

Porte esperant este moment quatre anys, sempre volia acabar l'institut i poder dir que oficialment estava graduada. Ara és més trist del que m'imaginava, no solament per la situació en la qual estem acabant aquesta etapa, sense poder acomiadar-nos tots junts i fer alguna malifeta de les nostres, sinó perquè no estic segura de voler deixar açò enrere. La veritat és que estic molt contenta dels companys que m'han tocat i estic seguríssima que vaig a trobar açò a faltar. Molta gent diu que no serà per a tant, que vaig a conèixer gent nova i que prompte ho deixaré tot enrere, però jo trobaré a faltar entrar a les vuit del matí i veure les cares d'adormits de tots, sentir com Aurora sempre li pilla el xiclet a algú, quan ens comunicàvem solament amb mirar-nos i sabíem que estàvem tots esgotats o que algú havia fet una brometa, quan ens tapàvem entre nosaltres perquè havia sonat un telèfon a classe, quan ens passàvem els deures dos minuts abans que aplegara el profe, les classes de mates amb Vicent que eren realment divertides i on apreníem més del que pensàvem, les tutories sorolloses, les classes d'educació física amb Natxo fent el ximple, els horrorosos acudits de Pau i els esmorzars de Nadal i final de curs on és juntàvem tots. Realment trobaré a faltar açò.

M'agradaria agrair aquests quatre anys a tot el professorat, els que estan i els que se n'han anat a altres centres, perquè nosaltres, vulguem o no, som els que som, en gran part per vosaltres, que passàvem més temps a classe que a casa. També vull donar les gràcies a l'equip directiu que

ens han facilitat aquests anys el més possible, Ramón i Lídia, que ens han aguantat quan hem anat tots de colp a fer fotocòpies d'última hora, i sobretot, als nostres dos tutors, Vicent i Amparo, que són els millors tutors que ens han pogut tocar, que ens han aguantat en les tutories quan ningú tenia ganes de fer res, que ens han ajudat quan ho necessitàvem, i que ens han tractat com si fórem els seus fills.

Moltíssimes gràcies a tots i esperem que mai ens oblideu. Vos volem moltíssim.

Sofia Luz 4t ESO 2

Com passa el temps, qui ho diria, quatre anys a l'ESO que han passat com la llum. Quatre anys plens de bons moments, riures i companyerisme. Mai oblidarem a cada un dels professors i professores que hem tingut en aquesta etapa i des de estes línies volem dir-vos gràcies per ensenyar-nos tantes coses i per a fer-nos millor persones, sempre estareu al nostre cor. Cadascun de nosaltres va a començar un nou camí on ens trobarem amb nous companys, professorat i experiències, però sempre recordarem aquests anys junts. Adéu, fins sempre!

Andrea Codoñer 4t ESO 1

Vaig a trobar-ho tant a faltar tot. Des de les ximpleries que fa Jorge a classe fins als mestres que alguna volta em van suspendre. Pensant-ho bé, és tan trist deixar l'institut, sobretot perquè no

l'adolescència. Trobaré també a faltar ser tutora major, i la mediació, però al final m'agradaria dir que aquests quatre anys han sigut els millors que he viscut fins ara. Tant de bo mai s'acabara.

Sandra Marí 4t ESO 1

Han passat tantes coses i hem viscut tantes coses junts durant la nostra etapa dins l'institut que no sabia per on començar. Han sigut uns quatre anys increïbles, amb un poc de tot, però necessari per créixer. És estrany que ja no anem a tornar a veure'ns la cara diàriament, però ara comença una aventura nova. He passat molts bons moments en classe amb tots, riures, ximpleries, inclòs quan hi havia que posar-se un poc més seriosos. La nostra etapa allí dins ha acabat diferent, però seguim ahí.

Sheila Vendrell 4t ESO 1

Quan vaig entrar fa 4 cursos a l'institut, esperava acabar-lo el més aviat possible. A dia de hui, m'agradaria tornar a classe. Jo ja venia amb la idea de no voler tornar, però ha sigut massa amena l'experiència, i cada vegada se'm fa més complicat dir adeu a l'institut, perquè com estem acabant, arriben els missatges del Classroom dels professors acomiadant-se, i encara queden professors amb els quals fer alguna reunió. Sé que sona molt típic, això de "m'ho he passat bé" i tot, però no vull dir una altra cosa. Sincerament, no crec haver format mai part total de la meua classe, perquè mai he sigut bo per a açò de la interacció social, però encara així m'ho he pogut passar bé i ho he pogut gaudir. Potser ho haguera gaudit més sent com els altres, però m'agrada com soc. Vos envie un missatge propi per als que

romandran a l'institut el curs vinent: Passe el que passe, recordeu que sempre sereu vosaltres, preneu les decisions que preneu, i si sou vosaltres mateixos, la resta de coses donen igual. Intenteu no oblidar-ho d'un dia a l'altre, que ja sé que sols sóc un tros de text d'una revista que igual vos la bufa, sent directes, però el que acabe de dir ho he après a l'institut, i m'haguera vingut bé saber-ho des del primer dia. Així que aprofiteu-ho.

A disfrutar, que l'institut son 4 anys, i 4 anys són res!

Un esperem no definitiu adeu d'un encara alumne del centre,

José Carlos 4t ESO 1

FINS PROMPTE

Fa quatre anys que entràrem en aquest institut i no pareix real. El temps ha passat tan ràpid que costa pensar que ja s'acaba tot.

Encara puc recordar el dia que entràrem; tots estàvem molt nerviosos per canviar d'un centre on érem els més majors a un on tot era nou i qual-sevol persona que veies et treia tres caps. Aquell dia les nostres majors preocupacions eren si aniríem suficientment ben vestits per a causar bona impressió, quins mestres tindríem i si serien tan terrorífics com ens els imaginàvem o si ens tocaria en la mateixa classe que el nostre millor amic o amiga. Però a mesura que passava el temps eixes inquietuds tenien cada vegada menys importància: la classe en la que ens tocara ja no tenia tant de sig-

nificat perquè en ajuntar-nos amb tanta gent nova que coneixíem solament de vista havíem eixit del nostre grup d'amics i n'havíem fet altres que s'han convertit en persones molt especials per a nosaltres; aquells que en el seu moment ens van semblar uns gegants es van tornar cares comunes de veure i en anar creixent nosaltres també ens vam adonar que no hi havia motiu per a sentir-se intimidats o intimidades perquè ells foren més alts i majors; i els professors i professores no eren tan roïns com la nostra ment els pintava, tot al contrari, ja si-guen professorat que hàgem tingut des del principi fins al final o altres que hàgem tingut a penes un curs, tots ens han ensenyat molt i no s'han limitat a això, sinó que també s'han preocupat per nosaltres i sempre ens han ajudat en tot el possible.

L'institut, a banda d'un lloc d'aprenentatge, s'ha convertit en un lloc ple de moments i records. I precisament per eixe motiu, costa deixar tot això enrere i començar de zero en un lloc nou. Dir adeu a eixos professors i professores a qui hem agafat tant d'afecte i, especialment, a la nostra quinta que a pesar de tindre els seus defectes, com totes, ha format una part tan gran de les nostres vides durant tant temps. Estem a punt de començar una nova etapa i pareix que açò siga motiu de tristesa però no ho és. L'institut no se n'anirà a cap lloc, podrem tornar tantes vegades com vulguem de visita i, encara que ja no compartim classe o centre amb els nostres amics, no estem a molta distància uns d'altres. No serà el mateix però el

contacte no té perquè desaparèixer si nosaltres no volem.

Açò no és un adéu definitiu, sinó un fins prompte. I no hem d'estar tristos per anar-nos-en i tornar a començar, sinó emocionats per totes les experiències que ens esperen allà on anem.

Nerea Felip 4t ESO 2

Han passat ja 4 anys des que ens vam ajuntar per primera vegada, cert és que alguns ja ens coneixíem però tots començàvem de nou.

Hem après moltes coses noves, hem fet amics nous i hem passat, junts, moments inoblidables. Hem après a aprendre, però també a ser bons companys, bons alumnes i bons amics. Valors que ens fan ser millors persones i que ens ensenyen a valorar tot el nostre voltant.

Havia de parlar de 4 anys molt bons però jo em centraré en l'últim, el millor.

Encara que, per circumstàncies, no hem pogut acabar el curs tots junts, s'ha de dir que ha sigut el millor de tots. Hem arribat a ser una gran família, dirigida pels millors tutors que es poden tindre, Amparo i Vicent. Amb ells tot ha anat millor, ens han ajudat amb els nostres problemes, hem organitzat moltes reunions per poder estar junts i riure's i mai no s'han queixat de fer alguna cosa, sempre els ha paregut tot perfecte.

No obstant, com tot, aquest curs tan bo té una taca molt gran, i és que no hem pogut gaudir del viatge que havíem organitzat amb molta il·lusió entre els tutors i nosaltres.

Per això, esperem poder reunir-se algun dia tots els companys, per acomiadar-se com cal d'aquest curs excepcional.

Carlos Gumbau Soria 4t 1

Aquests quatre anys han sigut els més intensos de tota la meua vida. Els més difícils i feliços. He conegut persones que són molt important per a mí i altres amb les que tindrè una amistat sempre. Ara em toca despedir-me de tots els professors, als quals trobaré en falta, i dels meus companys i companyes, amb els quals he compartit moltes experiències. Les típiques de l'institut: plors, rises, ser una pinya, els nervis abans d'un examen i d'una nota, etc. M'alegre molt d'haver conegut a totes aquestes persones que mai oblidaré, l'època

de l'institut se'n recorda sempre, no? I a tots els professors que hem tingut també, perquè és difícil oblidar a les persones que te van ensenyar tant en poc de temps. Tenim un gran futur per davant a partir d'ara. S'acaba una època, però comença altra. Gràcies a tots i totes per haver sigut part de mí durant aquests quatre anys, vos trobaré en falta.

Erika Rojo 4t.

Ja hem acabat l'ESO. Qui ho anava dir, açò ha passat més ràpid del que pensàvem. Un dia com aquests acabàvem primària i comensàvem una nova etapa a l'ESO i ara acabem eixa etapa per començar una nova al batxiller. Encara que enguany ha sigut un any que ningú s'esperava que acabará així, el meu recorregut per l'Institut ha sigut una experiència inoblidable i plena d'emocions que toquen deixar enrere i viuen de noves.

Raül Andrés 4t

Com descriure una etapa com esta en poques paraules? Vaig a intentar-ho, però crec que és impossible i que vaig a deixar-me moltes coses, però en fi, vaig a començar.

L'institut ha sigut per a mí, i supose que per a més gent, una forma de trobar-me a mí mateixa, de saber qui sóc, per a què servisc i per a què no, per a adonar-me de qui són els meus amics, en qui puc confiar, en qui no, però en definitiva, per a enterar-me d'una vegada que és el treball dur, i el que costa fer un bon treball.

Tampoc vull oblidar-me dels mestres, aquells bons i aquells no tant bons, però que d'una forma o altra han sabut deixar marca en nosaltres.

Sols puc donar gràcies per quatre anys que han marcat la meua vida, que han fet que deixes de ser eixe xiquet tímid que va entrar per la porta i m'haja convertit en el Pau que sóc ara, que pot ser que no siga el millor de tots, però és el que sóc, i tot gràcies a aquests anys. Que hi ha molta gent que considera l'institut com una obligació? Sí, però jo crec que s'hauria de veure com una forma de conèixer a gent nova, sí, pot ser que en un poble tan xicotet i en el qual ens coneixem tots no trobes a molta gent que no conegues, però si pots fer amistat (o alguna cosa més, qui sap) amb gent que de normal creuries que no teniu res a veure, i és el

que m'ha passat a mi i estic segur que a més gent també.

Crec que no em queda molt a dir, sols com he fet abans, donar les gràcies als mestres, a Vicent sobretot, perquè, a part de les espectaculars classes de matemàtiques amb ell, que ja pots anar avorrit i trist, que sempre et traurà un somriure, ha sigut el mestre que més damunt meua ha estat, el que més m'ha sabut guiar, i segur, el millor mestre durant aquestos 4 anys. Tampoc vull oblidar-me d'altres mestres, d'Amparo, que en un any que l'he tingut de tutora, m'ha demostrat que sap entendre els alumnes i que pots contar-li els teus problemes, que sempre sabrà com trobar la millor forma de solucionar-lo. També de Raquel, i les seues tertúlies, sempre amb la mama per allí present. També a Teresa, que encara que hi havia classes que es feien eternes, sempre sabia com explicar perquè ens quedarà tot al cap. A Dolors, a part de per les seues classes, per haver-me recomanat molts llibres que ara mateix són dels meus preferits; a Toni, per fer que les classes d'Educació Física teòriques, foren més amenes, i perquè sempre ha sabut elegir quins esports eren bons en cada moment. A Aurora, que encara que no haja sigut la millor assignatura de les que hi ha, sempre recordarem els riures i els raigs X per a trobar xicles. A Ernest, per fer que la Tecnologia m'agradara molt més que abans, alguns temes més que altres. I per últim, a la directiva, a Vicent, el director ara, però també a Paco, que ha sigut

director tres anys mentre jo estava, a Maria Jesús, perquè han sabut ajudar-nos sempre en totes les coses de les quals hem dubtat. Quasi m'oblidge, però també vull agrair a Celia, perquè ha sabut com guiar-me sempre que he tingut algun dubte. Està clar que m'he deixat a moltíssims mestres, però sols he posat als que més temps he tingut, i els que més m'han marcat. Gràcies en general a tots el mestres, però tampoc puc oblidar-me dels que de veritat m'entenen perfectament, dels que saben amb una mirada si em passa alguna cosa, no tinc paraules suficients per a agrair tot el que heu fet per mi i amb mi. Sé que estic dient moltes vegades gràcies, però és el que de veritat pense i sent. Moltes gràcies, i fins mai.

Pau Vila

No meu puc creure que ja han passat 4 anys des de que vaig entrar al institut, pareix que va ser ahir quan vaig saber quina seria la meua classe de 1r i ara ja vaig a acabar 4t, m'ha passat el temps volant. Amb el final d'aquesta etapa, em quede amb tots els bons moments, les noves amistats, els moments divertits, les trastades... I dixe a part, els moments difícils i tristos. Ara toca despedir-se d'una de les millors etapes de la vida, en la que hem canviat poc a poc i ara ja estem preparats per començar una nova amb il·lusió i esperança.

Carlos Albeldo 4t

Visita A l'IES Joan Fuster de Sueca 4t i FPB

Poema dedicat a tots els de 4t.

Quedem-nos.

Encara no hem aterrat i ja sabem que aquests anys seran inoblidables.

Els nervis a flor de pell i la increïble història de com ens va unir un institut.

En el qual sols estàvem de pas.

La sensació de ser per a sempre.

De riure amb ganes.

De plorar pels comiats.

Potser que sí que hi ha aquest fil vermell que uneix a persones a estimar-se.

Formem un bon equip quan estem tots junts.

Quedem-nos una mica més a classe de matemàtiques, o intentem no anar moltes voltes pels passadissos per si ens renequen...

Contem els abraços que ens hem pegat des del primer dia fins ara.

I contem les ganes que tenim de ballar i de fer-nos majors.

Quedem-nos junts i comptem les voltes que ens equivoquem,

quedem-nos i parlem de tot el que ha passat,

quedem-nos i demanem perdó per tot el que hem fet malament.

Xics no existeix la casualitat, que el destí té un pla...

I si hem acabat junts és per alguna cosa,

així que quedem-nos.

Bea Ferreira 4t ESO 1

MI ESTANCIA EN FPB

Cuando comencé FPB dudaba si podría superar los dos cursos porque había nuevas asignaturas que no había dado en mi vida. Cuando nos llevaron a la sala de usos múltiples estaba atenta para conocer todo sobre estos cursos, en cuanto nos llevaron a las clases que asistiríamos en adelante, nos sentamos en nuestros respectivos asientos y nuestra nueva tutora, María, nos explicaba sobre cómo sería el curso y nuestros horarios. A lo largo del curso algunos de los profesores los conocía y se me hacía más fácil de cursar, en primero de FPB las asignaturas con más peso eran nuevas, informática de oficina era más fácil por los cursos de informática que había dado a lo largo de la ESO y en la parte de Administración era más difícil, pero María explicaba el temario más fácil de lo que parecía, pero me era más complicada al ser más reciente. El primer curso aprobé todas las asignaturas, a final de curso, después de ver las notas, que eran buenas pero no como quería, me insistí que el siguiente curso sacaría mejor nota a lo largo de los trimestres y más en la parte de las prácticas.

En cuanto comencé el siguiente curso me esforcé en todas las asignaturas, me parecían más fáciles por la información que aprendí en el curso anterior, a lo largo del año vi que esforzándome y con la información que nos daban los profesores cada día sobre los temas que dábamos, iba subiendo de nota cada trimestre, en estos dos trimestres tuve mejores notas y me alegré con los resultados.

Quería agradecer a todo el profesorado y a todo el equipo directivo de la ESO y FPB por todo lo que nos enseñan, también a mis amigos/as y compañeros/as por acompañarme a lo largo de esta etapa del instituto, a mi familia por apoyarme cada día y a mi tutora María por enseñarme a lo largo de estos dos años todo lo que he aprendido sobre administración en oficinas y también por hacer que este FPB sea más tolerable.

Quiero desear suerte a todos los alumnos y profesores que estéis leyendo esta revista y que nunca os rindáis aunque paséis por etapas difíciles a lo largo de la vida.

Yolanda Rojo FPB 2

EL MOTORET 59

CRÒNICA DE LA TUTORIA: LAUDATORI A L'ALUMNAT DE 4T

A meitat més de juliol, durant el claustre desiderada, em vaig assabentar que anava a ser tutor de 4t. La primera impressió que em vindre a la ment ben bé podria expressar-se amb aquests simples paraules:

“Va, açò és soltar un rotllo estadístic en la sessió d'avaluació i repartir un grapat de butlletins de notes. Que si el xiquet o la xiqueta ho ha fet bé, donar-li l'enhorabona, si no, “bascollà al canto”.

Clar, enteneu-me, per a mi juliol és el mes estiuenc per excel·lència i la meua imaginació havia aterrat a una platja paradisiaca de la Mediterrània d'aigües quietes on poder nadar. Com anava a pensar jo en la tutoria?

Però un breu lapse de temps fou suficient perquè la meua tranquil·litat fos pertorbada. Un sentiment de sotsobre va segrestar el meu pensament, el va arrancar violentament d'eixa platja perquè començara a cercar respostes a un torrent de preguntes que eren formulades pel meu jo interior:

“Però què dius de rotllos estadístics, insensat? Cento, què són els xiquets i les xiquetes de 4t, gent magnífica on hi haja, que els has tingut a la majoria durant 4 anys, també en els tallers, les olimpíades, i per a tu són, acadèmicament parlant, els teus filles i filles perquè els estimes moltíssim! ... Ah! I per descomptat, el VIATGE ! Sí, sí, ho has sentit bé, el VIATGE. “

Inconscientment, el meu sistema parasimpàtic va guiar els meus músculs on estava Raquel, i li vaig dir:

- “Raquel, que enguany seré jo el teu paral·lel en la tutoria”. Buscava recuperar la pau perduda amb unes poques paraules amb un cert efecte narcotitzant. I ella em va respondre:

- “Vicent, enguany no sóc tutora”

Una certa part de la meua anatomia es va desplaçar cap a la laringe. En llenguatge quotidià diríem que el collons se me'n van pujar a la gola.

- “Com, i qui és l'altre/a tutor/a de 4t?”, li Vaig preguntar.

Me'n vaig anar a casa sense saber qui anava a ser el meu company/a en aquest periple. He de dir que no sé com hi vaig arribar, igual no hauria d'haver passat abans pel Cabana (açò és una brometa del guionista).

Uns dies després, em trobe amb Amparo al Casino de l'Agricultura i, durant el barret, descobrisc que anava a ser ella la meua companya! El sotsobre va donar pas a un descans reconfortant. Després de la tempesta ve la calma, vaig pensar. I és que el cervell d'Amparo, a banda de contenir *terabytes* d'informació musical, va equipat també amb una agenda i, per tant, tot sota control. Ara ja sabia que la tutoria funcionaria com un rellotge suís.

I va començar el curs, i amb el curs les tutories, la gestió del viatge, i va vindre l'Esperit Nadalenc que va voler contribuir al viatge amb tones i tones de polvorons per a vendre. Que caxondo l'Esperit Nadalenc! Toni va tindre la bona idea d'organitzar el repartiment al gimnàs, i allò es va quedar de tal manera que els d'Estepeña o l'Almendro podrien perfectament haver rodat allí l'anunci comercial de Nadal: “*Vuelve, a casa vuelve por Navidad*”. I podem continuar: el meu delegat sense portar els part de faltes, jo perdent els papers que em passava Celia, “La Jefa”, una magnífica persona que sempre té un moment per a tots i el motor de treballar engegat i a màxima revolució, i els xiquets informant-me com havia d'anar la tutoria perquè Amparo, que anava sempre per davant, ja havia parlat prèviament amb ells, en patis, de bon matí, quan fera falta. I com no, arriba el maleït confinament.

Esment a banda mereix el confinament. Una col·lecció de laments, marors i cares llargues han circulat durant aquestos últims mesos pel *mit* i el *waxap*. L'ocasió perduda de fer el viatge de la promoció, un premi arravatat a una de les millors promocions de tota la història de l'institut. I no parle solament dels vostres excel·lents resultats acadèmics, parle, parlem tots i totes amb el cor en la mà, en dir-vos que sou de les promocions més apreciades perquè heu fet de l'esforç i de la perseverança en el treball, de l'amistat i la solidaritat, les vostres senyes d'identitat.

Vos semblarà una paradoxa, però resulta que el millor viatge sí que l'heu fet. Un viatge cap a terres introspectives per descobrir qui sou i el gran potencial que teniu, un recorregut pel país de l'amistat on vos heu meravellat de la companyonia. Heu circumnavegat el món de les emocions on els/les que estàveu contents/es heu compartit alegria amb aquells o aquelles que estaven sumits en la tristor, i heu volat en el més bonic dels cels perquè el confinament vos ha fet créixer i madurar tant que ha elevat la vostra ànima a la fi del mateix Univers.

I serà aquesta llarga travessa la que narrareu amb una certa èpica a la vostra descendència. Encara que haguéreu fet el viatge, què vos penseu que contaríeu als vostres futurs néts i nètes? El Vaticà, la Plaça d'Espanya, la Fontana de Trevi. Pot ser alguna vegada sí, però de segur que les vostres històries de iaies i iaies ressaltarien sobretot els amics i les amigues que va fer ací a l'IES, l'orgull d'haver format part d'aquesta increïble promoció i, com no, de vindre a les 8:00 del matí un dilluns per preparar els concerts tan extraordinaris d'Amparo o per recuperar alguna que altra classe de matemàtiques.

Com a promoció no heu anat a Roma, esquivada vos ha estat la ciutat eterna, però etern serà tot allò que ací heu viscut. El claustre, Amparo i jo, vos agraïm tot el que heu fet. No sou els mateixos ni les mateixes que quan va entrar, ara sou millors. Heràclit, el filòsof grec, va dir que tot canvia i res

es manté. Desafieu a Heràclit i no canvieu mai, sou tots i totes molt especials!

Vicent Estruch i Gregori
(aprenent de les millors per a ser un bon tutor)

Una promoció "GRAN RESERVA"

A l'igual que hi ha collites vinícoles excel·lents que, amb una adequada temperatura, grau d'humiditat i temps de maceració en berrica, poden donar els millors vins existents al mercat, la promoció 2016-2020, porta camí de convertir-se en "gran reserva".

Des que s'incorporàreu al Centre per primera vegada, allà per l'any 2016, on per cert, alguns de

Tutoria de 1r ESO B curs 2016-17

Exida a Aquapolis 1r A, 1r B i 1r C. Curs 2016-17

vosaltres quan estàveu asseguts no vos arribaven els peus al terra, han passat ja quatre anys. Quatre anys intensos, plens de vivències i records, amb nous companys de classe, nous professors, eixides extraescolars... en definitiva, el dia a dia que, any rere any, han anat configurant i formant part de la vostra vida al llarg d'aquesta etapa educativa de secundària.

És precisament per això, que vos he vist créixer, i com no, he pogut comprovar la transformació d'uns xiquets, convertits ara en uns extraordinaris adolescents. Però no sols han estat evidents els canvis físics, sinó que també tots hem seguit la vostra formació acadèmica, i la formació com a persones, amb moltes il·lusions i projectes.

Vosaltres sou el futur amb l'enorme responsabilitat de completar la vostra formació amb els diversos camins que aneu a seguir a partir d'ara, per

a configurar finalment, l'engranatge social del món que vos espera.

Tots m'heu tingut com a professora de música al llarg d'aquesta etapa. Clar, l'única que hi ha a l'institut, quin remei!! Però molts de vosaltres, a més, m'heu tingut a més com a tutora en 1r, en 2n i ara, fins i tot, en 4t, on alumnes com Donís, Pau Alós i Maria Vila, han fet triplet. De fet, crec que després d'aquests anys de tutorització, cap de vosaltres oblidareu com organitzar-se una bona agenda.

És per tot açò que, fruit d'aquesta intensa relació, no sols s'han creat uns vincles docents, sinó que hem establert uns llaços d'amistat i bon rotllo, que fan que m'emporte un record inoblidable de tots vosaltres.

D'altra banda, em sent molt afortunada d'haver pogut exercir la tutoria una altra vegada amb vosaltres, així com la sort de compartir-la amb Vicent Estruch. Per cert, què dir de Vicent que tot el món que el coneix no sàpiga? Gràcies per ser com eres. Sempre amb la gràcia natural que et caracteritza, ens has fet treure un somriure a tothom. Pense que entre els dos, cadascú amb el seu estil, hem fet un tàndem perfecte. De fet, hem acabant sempre ajuntat les dues classes per a fer una *gran tutoria de 4t d'ESO*. Recorde com anècdota, l'embolic que férem a principi de curs on no hi havia manera d'aclarir-nos. Constantment preguntàvem: quina és la meua tutoria, la de 4t 1 o la de 4t 2? Segurament, els que no se n'oblidaran mai són Mª Jesús i Amanç, que els hem dut de cap!

Tutoria 2n B Curs 2017-18. Eixida al "Roquilletres"

Fira de les Associacions de Sollana, parada de 4t d'ESO

Altre aspecte que ens ha mantingut completament ocupats i amb una comunicació més que fluida, ha estat l'organització del viatge. Sempre recordarem la cara de *sorpresa* que se'ns va quedar, quan arribaren al centre uns "palets", amb caixes i més caixes de polvorons, bombons, cistelles, xocolates de tot tipus i de totes les varietats que puguen existir... Tampoc oblidarem l'organització dels esmorzars dels divendres, amb el planning a la pissarra de tots els preparatius: coques, pizzas, truites... total per arribar el gran dia i eixir tots d'estampida 5' abans del pati, per a fer la recerca per tot el centre, del *cofre* dels tiquets i dels diners. Totes estes xicotetes anècdotes divertides, són les que haureu de recordar perquè, malauradament, per l'actual situació que ens ha tocat viure, s'han

trastocat tots els plans. Ha sigut una vertadera llàstima, però esteu tranquils que, només tinguem ocasió, segur que organitzem alguna eixideta o el que bonament puguem fer, per acomiadar-vos com es mereixeu.

Sincerament, gràcies per ser com sou i per haver pogut compartir amb tots vosaltres moments tan especials. Vos desitge els millors èxits en la vida i tenint en compte que ja heu aconseguit una bona base, n'estic segura que arribareu a ser una promoció "gran reserva".

Ah!! I recordeu una cosa molt important, **"el vostre institut té i sempre tindrà les portes obertes per a vosaltres"**.

Amparo Tomás

Visita a les Corts Valencianes

COMIAT DEL PROFESSORAT A L'ALUMNAT DE 4T D'ESO I "FPB2"

"Hi students!!!!

Who am I?... Guess it!.....Yes..... You can imagine: Aurora.

I just wanted to tell you some farewell words, well, not exactly "farewell" because "*There are no goodbyes for us. Wherever you are, you will always be in my heart*". This quote by Mahatma Gandhi (remember we have read about him in this academic year) summarizes what I really feel. Although you will be studying or working in a different place starting a new chapter in your life, the memories of my teaching experience with you will remain forever. I hope you have learnt from me as much as I have learnt from you (not only English!).

As I see it, you have been a great group in a personal and academic sense. I don't remember having so many students with such good results in my subject -and I'm not only talking about the highest marks- and that's because you have worked very hard. I'm really very proud of you. Bright opportunities are waiting for you out there and I hope you are clever enough not to miss them.

My best wishes for your new future. I will never forget you!!!"

Aurora Sánchez

Mes chers petits poissons, juste deux mots pour vous dire que même si nous n'avons pas passé beaucoup de temps ensemble je garderai un très bon souvenir de vous.

Comme dit la chanson ***je vous souhaite tout le bonheur du monde !***

*(...)Toute une vie s'offre devant vous
Tant de rêves à vivre jusqu'au bout
Sûrement plein de joie au rendez-vous
Libres de faire vos propres choix*

Palau de les Arts, òpera Madame Buterfly. Octubre 2017

*De choisir quel sera votre voix
Et où celle-ci vous emmènera
J'espère juste que vous prendrez le temps
De profiter de chaque instant
(SINSEMILIA - Tout Le Bonheur Du Monde)*

Et rappelez – vous : nagez, nagez, nagez ....
Les petits et les gros MAIS SURTOUT ... NAGEZ
COMME IL FAUT

Amparo Mínguez

Xiques i xics, podeu estar ben pagats del vostre pas pel nostre Institut. Ara que ja us n'aneu, podem dir-vos ben alt i sense por que se vos apugen els fums, que sou una de les millors promocions que hem conegut en molts anys. I no precisament pels vostres bons resultats -que també- sinó perquè regalimeu alegria, intel·ligència, solidaritat, inquietud, trelat, capacitat de treball, curiositat, companyonia (busqueu-ne el significat, si no el coneixeu!)... sou, bàsicament, molt bona gent.

La veritat és que ja fa temps que tot això ens ho hem estat dient tots els i les profes a les reunions i pels corredors quan no ens escoltàveu, era

el nostre secret. Però manteníem el posat exigent amb vosaltres per ajudar-vos a millorar encara més i que marxàreu del nostre centre en les millors condicions possibles per iniciar la vida adulta que teniu ja ben a prop. I que ho féreu podent prendre les vostres decisions lliurement directes cap als vostres somnis. Per a això han de valdre els vostres esforços i els nostres. Per a fer realitat somnis.

Tots els que hem tingut la sort de ser professors vostres guardem anècdotes i records que formaran part del nostre millor historial docent. En el meu cas, va ser els valents i valentes que iniciàreu la ràdio de l'institut, IDS-Ràdio, que enguany s'ha consolidat: el nom de la ràdio, el logo, el primer programa, entrevistes atrevides i la presentació oficial al Centre Cultural va ser tot cosa vostra. També va ser els primers alumnes nostres que van participar en el ple de l'Ajuntament de Sollana i va deixar bocabadats tots els regidors amb la vostra argumentació per exigir un local per a la joventut de Sollana. I els primers que va participar en un concurs radiofònic representant-nos a la radiotelevisió pública valenciana, el Rosquilletres. I també els que iniciàreu la correspondència amb un altre institut de Vinaròs... i un fum d'altres activitats i propostes que sempre rebíeu com un repte que mai defugíeu.

Us trobarem a faltar, podeu estar ben segurs i segures. No us penseu que és fàcil per a nosaltres, quan marxeu. Cada any posem el nostre coret a la vostra disposició i gaudim amb els vostres progressos com si foren nostres. Quan marxeu, somiem que algun dia ens recordareu amb estima el dia que aconseguíeu algun dels vostres somnis. Vingueu-nos-ho a contar quan això passe, que passarà. Us estarem esperant.

Bon vent tingueu!

Vicent Galan

Benvolguts xics i xiques,

Vull felicitar-vos a totes i tots pels vostres resultats acadèmics, però sobretot, per com sou com a persones.

Vaig tindre el goig de ser la vostra professora en els vostres primers moments a l'institut, i vaig disfrutar molt!!

*Classe d'instrumentació en l'optativa de 4t d'ESO.
Curs 2019-20*

Ja en primer li vaig dir a Amparo, l'any vinent, quan sigues tutora d'ells vas a gaudir!!

I puc dir, que així va ser.

Tinc molt bons records de tots vosaltres, i encara que fa temps que no vos tinc com a professora, vos he anat seguint i he estat atenta a com heu anat creixent.

Una gran experiència, el projecte dels "sofas de palets", que Ernest i jo vam pensar que seríeu capaços de dur endavant i no ens vareu defraudar i que queden al centre com a mostra del vostre pas per l'assignatura de Tecnologia i de l'Institut de Sollana.

Sé que en uns anys sabrem de vosaltres per la vostra trajectòria i ací estaré esperant eixes visites que tant ens agraden, d'un dia de vaga, de classes que pel que siga han acabat més prompte, o una jornada de Setmana Cultural o Concert de Nadal. I pensaré que encara que siga, un granet he aportat jo, en el que vos esteu convertint com a persones.

Molta sort i a disfrutar dels nous reptes!!

Maria Jesús Castelló

Se n'aneu. Hem gaudit de vosaltres durant quatre anys i ara se n'aneu.

Aquesta quinta que enguany es gradueu sou molt especials per mi. Per entendre perquè vos considere tan especials heu de saber que porte quinze anys treballant de professora i pegant bancs pel món. Primer d'interina, després de funcionària en expectativa de destí, després en comissió de serveis... Cada any un institut, companys nous,

alumnat nou, t'encarinyes amb ells i elles, però quan arriba juny, adeu, fins sempre.

El destí em va portar a Sollana fa quatre anys, just quan vosaltres entràveu a l'institut, i vos vaig tindre aquell primer any. El 1r A éreu molt tranquil·lets i molt faeners (encara no havia acabat d'escriure els deures a la pissarra i ja hi havia un que els havia acabat: Rafa, era una bala). El 1r C no callàveu ni davall l'aigua, sempre preguntant-ho tot, em féieu perdre molt de temps explicant coses que no venien al cas (sé que ho féieu a posta per perdre classe, el que no sabíeu era que allò també era fer classe). El 1r B estàveu a mig camí de l'A i el C, un dia ens va agarrar un atac de riure que no oblidaré en la vida (se'n recordeu, veritat?).

Cada classe éreu diferent però les tres tenien en comú que éreu intel·ligents, faeners, divertits i bona gent. A la sala de professorat comentàvem "estos de 1r són molt bons, eh?".

I vau passar a 2n, en estiu vau créixer un pam i es vau espavilar. Vau passar a 3r, vau créixer un altre pam, es vau omplir de grans i a algú se li va fer veu d'home, que feia por quan el senties. I va passar un altre estiu, en començar 4t la majoria ja éreu més alts que jo i no quedava res d'aquelles xiquetes i xiquets que havia conegut feia tres anys. Mentida, quedava que seguíeu sent intel·ligents, faeners, divertits i bona gent. Però molt adolescents!

He tingut la sort de tindre-vos, a alguns, els quatre anys, per primera vegada en tota la meua carrera docent he pogut acompanyar una quinta en tota l'etapa d'ESO, per això sou tan especials per a mi. Per això i perquè he gaudit molt treballant amb vosaltres, per acabar cada divendres de bon humor i dir als meus companys i companyes a la sala de professors que us hauria de pagar jo a vosaltres, de tant bé que m'ho he passat a la tertúlia. Vos trobaré molt a faltar l'any que ve, encara que vos tindrè presents, perquè el vostre record s'ha quedat per sempre associat a algunes paraules: "paraula malsonant", "ximple", "babau", "veritat", "ets clar"... (no sé quantes vegades he corregit eixa expressió: es diu "és clar!").

I Abel i Yolanda, també vos he donat classe uns quants anys, ha sigut un goig veure com heu crescut, en tots els aspectes, que faeners i responsables se n'aneu, amb el deure complit i la cara ben alta. Per persones com vosaltres val la pena dedicar-se a esta professió.

Enyoraré els vostres somriures, les vostres queixes, les vostres caretes d'avorriment i de son, els vostres crits pels corredors...

Ara, a volar!

Raquel

No sé si vos ho he dit alguna vegada, però la meua arribada a Sollana va coincidir amb el vostre any d'incorporació a l'institut, amb la qual cosa, aquesta coincidència temporal em converteix a mi, si fa no fa, en un company més de la vostra promoció.

I és que això és el que he sentit cada estona que he compartit amb vosaltres. La barrera docent-alumne es diluïa cada vegada que creuava el llindar de la porta de l'aula per a convertir-me en un més. Una perfecta simbiosi docent-alumnat molt enriquidora per a tots. Mire enrere, em cabusse entre els records, els examine amb molta cura i, al final, no sabia dir qui era el mestre i qui l'alumne, perquè vosaltres m'heu ensenyat a mi, segurament, més del que jo a vosaltres. Les vostres preguntes, la vostra originalitat, el vostre esforç, la vostra dedicació, el vostre sentit de l'humor, la vostra amistat i la vostra solidaritat. Una suma sinèrgica de personalitats molt diverses per conformar un grup únic, indivisible i inoblidable.

I res feia presagiar que fóra així quan en la primera setmana havia posat ja no sé quantes amonestacions i la meitat de l'alumnat havia desfilat camí cap al corredor per donar-li conversa a la planta del pati de llums. I no vaig enviar cap *tokapp* perquè l'institut no havia adquirit encara l'aplicació perquè, sinó, també hauríeu carregat.

Un dels meus llibre preferits és *Utopia* de T. Moro, la cerca eterna de la perfecta harmonia social. Amb vosaltres sé que la utopia és possible.

Gràcies per haver-me fet sentir un més.

Vicent Estruch

Teclejant aquest comiat pense en les vostres cares, la d'Abel, Yolanda, Bea, Érika, Pau, Graciela, Ana Paula, Nerea, Sofia, Carlos, Sandra, Raul, Lorena, Natxo, Rafa, Sheila, Jose Carlos, Idoia, Josep... un fum de caretes em venen al cap, un fum

de records i bona estima. I ara què dir-vos, qui sóc jo per dir-vos res, sols puc desitjar-vos bona sort per encetar aquesta nova etapa, i dic BONA SORT no sort. La sort és atzar, però la bona sort que diu A. Rovira és la que us desitge, aquella que depèn de vosaltres, la que fa referència al treball, a la constància, a l'esforç per crear les circumstàncies oportunes d'aconseguir els vostres somnis. Així espere que el que heu après a l'institut de Sollana us ajude a créixer com a persones, a ser resilients, a ser capaços d'adaptar-se als canvis i superar els nous reptes que us esperen i el més important a ser feliços.

Celia Caballero Miñana

Una excel·lent promoció de Música.

Qué curios!! Amb tan sols tres notes, [si, la, sol], vàreu començar a tocar la primera cançó

Raül, Sheila i Hugo tocant els seus instruments en classe de música.

Sheila al piano. Curs 2017-18

*Assaig instrumental per al cor de Nadal.
Desembre 2018*

*Assaig per al concert benèfic de música en valencià
"Rock per a la."*

"Campanetes sonaran" en 1r d'ESO. Recorde que molts de vosaltres estàveu nerviosíssims, alguns em deieu, "Amparo, que jo no sé tocar la flauta", altres comentàveu "Amparo, que jo no me sé les notes"... Ara, quatre anys després i fent una visió retrospectiva, ja podeu apreciar aquesta etapa musicalment, amb els records, les vivències i sensacions que heu experimentat i que de segur no vos hauran deixat indiferents.

Com a professora de música, ha estat un plaer donar-vos classe, alguns de 1r a 3r d'ESO i els que heu agafat l'optativa de música en 4t, al llarg de tota l'etapa. Doncs bé, ara és el moment de dir-vos que he gaudit moltíssim amb vosaltres, per la vostra bona predisposició i per les ganes d'aprendre, que sempre heu mostrat.

*Concert de Nadal a la Residència Solimar.
Desembre 2017*

La veritat és que no sé si tornaré a tindre una classe tan nombrosa de música de 4t d' ESO amb 22 alumnes, tot un rècord des que estic a l'institut. A més, he tingut la sort de gaudir d'una bona "fornada de músics" com Raül Andrés, Carlos Albeldo, Carlos Gumbau, Pau Vila, Sheila Vendrell, Hugo Herranz i Sandra Marí. Músics que sempre heu estat disposats a participar en qualsevol esdeveniment musical i on en moltes ocasions heu hagut de "matinejar" venint als assajos instrumentals de les vuit del matí.

Activitats musicals n'hem fet un fum, des dels tradicionals concerts de Nadal a la Casa de la Cultura i a la Residència Solimar, l'any passat

amb el concert organitzat per PROESO "Rock per a la infància" i enguany amb el concert nadalenc i l'audició sorpresa què, desinteressadament férem a la Casa de la Caritat de València. També vull unes paraules d'agraïment a la resta d'alumnes que s'heu format musicalment al centre sobretot els heu agafat l'optativa de Música en 4t. Supose que tots recordareu les habilitats motrius de Pau Alòs i Marc Natividad quan ballaren espontàniament i davant de tota la classe, una coreografia de música *Masia*. També supose que guardareu en la memòria tots aquells que, voluntàriament, heu participat cantant al cor de l'institut, Pablo Bonifacio, Rafa Andrés, Graciela, Natxo Aleixandre, Sofia Riad... i, per què no dir-ho tot? També els que heu sofrit tocant la flauta pels ditxosos nervis.

Al cap i a la fi, el més important i el que heu de recordar sempre són els bons moments personals i musicals viscuts. Una especial abraçada a tots vosaltres i els millors èxits per al futur.

P.D Vos deixo alguns vídeos i fotos musicals de la promoció 2016-2020 per a que mai oblideu els bons moments musicals d'aquesta etapa.

https://drive.google.com/file/d/1R8vQCwH6ouKzp7xfz9zGqfT4qjTIL42_/view?usp=sharing

https://drive.google.com/file/d/1rxNJZ_BDFjvEWQEBVTJ42oiHXykBikGr/view?usp=sharing

Concert de Nadal Casa de la Cultura. Desembre 2019

https://drive.google.com/file/d/1rHGsd1XGV2gsOiii64ow9_uTNINQOvjw/view?usp=sharing

https://drive.google.com/file/d/16qnpvsJJvXPt8bk_mIMRD_lm9YmE16JK/view?usp=sharing

<https://drive.google.com/file/d/1tKW0udotKNZSmpYM4LZUL54KOnbFBQ7c/view>

<https://drive.google.com/file/d/1y6T1DyN7BlkFGkFuW2R6MnsNw0gQ-Xsm/view?usp=sharing>

Amparo Tomás

Vull aprofitat aquest espai d'acomiadament, per felicitar-vos a tots i desitjar-vos molta sort en la nova etapa que aneu a començar.

Aquest curs ja no hem compartit experiències tots junts, però jo si que en tinc moltes en el record, dels grans projectes que hem realitzat i crec que cap oblidarà, les transformacions de les vostres mares i profes en princeses i artistes i exposats al centre, uns quadres espectaculars, i també les seues fotografies transformades en fotos antigues per al projecte de l'any passat i com no la vostra actuació com a guies museístics que tots recordem amb molta satisfacció. Però el que recorde amb molt d'afecte és el moment previ a la inauguració on tots estàveu nerviosos al passadís de la segona planta esperant que començara l'acte, repassant el que anàveu a contar i amb molta emoció.

Doncs, seguïu amb eixe esperit emprenedor i amb l'entusiasme que sempre heu mostrat.

I ara vull dedicar unes paraules als meu alumnat de l'optativa de plàstica.

Crec que hem viscut un curs molt intens i no em refereix al confinament, vos parle de les dos avaluacions que hem treballat junts i en les que hem aconseguit molts èxits, personals i de grup. El nostre teatre junt a Raquel, moments que cal guardar en el record, i sinó pregunteu-li a la fada Stefanie com havia de dir «clinc» o com havia de mostrar el mòbil de cartró Pablo Senon, i com treure l'espasa Pablo Bonifacio i encara més, com fer que parara de riure la Lorena, sí, sí... i podria continuar amb anècdotes fins a cansar-me, però... arriba el moment d'acomiadar-se i com sempre

vos dic «...cal recordar els bons moments i oblidar els que no ho han sigut ...»

Però... no hem pogut fer una cosa i és eixa exposició final, que la veritat tenia molt bona pinta, eh?, doncs no passa res, ací vos la deixe, però virtual com als millors museus.

I que vos vaja tot molt bé, ací estarem quan vulgueu vindre.

<https://youtu.be/obwSfzVDhck>

Maria José Perpiñá

Com ja sabeu no vos he donat classe este curs, però a molts de vosaltres vos tinc molta estima perquè us conec des de fa molts anys per diversos motius. Quan vaig arribar al setembre a l'IES, em vaig alegrar de vore-vos i poder acompanyar-vos al llarg del vostre últim curs a Sollana. Ha sigut un plaer vore que sou un grup molt volgut per tot el professorat perquè sou respectuosos, treballadors i exigents amb vosaltres mateixos; per això us mereixeu el millor. Us desitge molta sort en la vostra nova etapa i ja sabeu que em teniu per al que vos faça falta. Una abraçada!

Maria Luz

Vos ho he dit ja altres vegades, si treballeu no hi ha límits, podeu arribar fins on vulgueu. Ha sigut un curs complicat, però finalment ha acabat tot bé. Desitge el millor per a tots vosaltres. Un bes.

Salud Castell

Mural amb les fotos del dia de la Dona i la Xiqueta Científiques

Xarrada contra la violència de gènere per a 4t d'ESO i FPB

Decorant el centre amb motiu del 8 de març. Dia de la Dona Treballadora.

Xarrada a 3r d'ESO sobre el ciberassetjament, a càrrec de la Guàrdia Civil de Sollana

EL NOSTRE IES EN FOTOS

Torneig de Birles

Torneig de Petanca durant el pati

Alumnes de 1r d'ESO al taller de rap del grup Atupa

Lectures dramatitzades de "Espill", de Jaume Roig, amb els grups de 3r d'ESO

Visita a l'Òpera de 3r d'ESO

EL MOTORET CURS 2019-2020

IES SOLLANA

Juny 2020